

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

La Congregació de la Immaculada i Sant Lluís Gonçaga organitza al Centre de la Mare de Déu del Carme i Sant Pere Claver (Clot), un gran concurs de jocs per a demà, dia 30, amb motiu del XXV aniversari de la fundació del Catecisme. En el dit concurs hi prendran part els Centres del Patronat de la Sagrada Família, el de Nostra Senyora de Montserrat, el de Sant Francesc Xavier i Ateneu de Montserrat.

dels Hospitals de París. Pell i Veneri, Sant Pau, 28, principal, 2.^a

Al Batalló Infantil de la Immaculada del Centre, amb motiu de la solennitat, se li farà donació de la nova Senyera, la qual s'incorporarà amb els deguts honors reglamentaris. L'acte tindrà lloc a les quatre de la tarda al gran camp d'esports. La part musical estarà a càrrec de la banda del regiment d'Alcàntara.

-El premi major

de 3.000.000 de pessetes, per al vinent sorteig de l'11 de maig, poden adquirir-lo els seus clients, a la Loteria de la Sort, del senyor Valdes, Rambla de les Flors, 18.

Una secció de nois de les Escoles Domènec han fet aquesta setmana una interessant visita a l'Escorxador general d'aquesta ciutat. Foren acompanyats molt amablement pel director i altres empleats de la casa, els quals els mostraren les diverses naus i dependències de què consta, en ple funcionament. Veleren com es fa la matança dels porcs, vedells i bous, en tots els seus detalls, i els ensenyaren també el Laboratori Microbiològic i Inspecció Sanitària, on van veure pràcticament com es fa l'anàlisi de la carn, abans de donar-la al consum públic.

Avui, a les cinc de la tarda, s'inauguraran a les Galeries Layetanes les exposicions en pintures dels artistes senyors Matilla i obres pòstumes d'A. Riquer.

Ahí a la tarda es va presentar al quarteret d'Hostafrances un home que va manifestar dir-se Semproní Aurelio Martín, de 42 anys, que habitava en una barraca de la Riera de Magoria i que acabava de donar dos cops de ganivet a la seva muller Antonia Pérez, de 39 anys, amb la qual s'havia disputat.

Uns municipals van anar a la barraca de referència, i van trobar la dona que tenia una ferida a l'esquena i una al costat dret. La van portar al dispensari, on el metge la va curar, qualificant les ferides de pronòstic reservat.

Després va ser portada a l'Hospital Clínic.

El marit agressor va ser conduït a la delegació de policia.

Uns urbans van donar ahir tarda una batuda a la Via Layetana perquè diàriament una colla de xicots s'encastraven en una casa que està en enderroc i correspon al carrer de Ripoll, i allí es batien a cops de pedra amb gran perill dels transeünts, alguns dels quals havien sofert les conseqüències de la bèl·lica diversió. De resultes de la batuda van ser agafats alguns dels combatents i els seus pares han estat denunciats.

Ahí vespre es va iniciar un incendi a un forn de pa del carrer del Roselló, 278, per haver saltat espurnes del callu a unes aques. Els bombers del quarteret central el dominaren ràpidament.

Avui, el regiment d'Alcàntara farà un passeig militar al Prat de Llobregat, i la quarta comandància d'Intendència una marxa pels voltants de Barcelona.

A la carretera de la Bordeta, l'automòbil 4329 va atropellar ahir tarda a Josep Saludes, de 48 anys, porter, el qual va rebre ferides a la mà esquerra que li van ser curades al dispensari d'Hostafrances.

La Joventut Cultural Popular, celebrà demà els següents actes:

Al matí, visita de cultura a l'Asil Naval, podent-hi assistir, ultra els socis, les famílies i llurs coneguts, reunint-se a les deu a l'estatge social, carrer Durán i Bas, 9.

A la tarda, funció teatral a càrrec del quadre d'aficionats, representant-se les divertides comèdies «La tragèdia d'un casori, o els apuros d'un sereno» i «Juego de prendas».

En època de malalties infeccioses molts metges recomanen beure l'aigua mineral natural VICHY CATALA que surt del manantial a 60 graus de temperatura i està llura dels microbis.

L'Associació Barcelonina de Mestres oficials ha organitzat una lliçó pràctica il·lustrada amb projeccions, que donarà aquesta tarda, a dos quarts de set, a l'Escola del carrer de Mendizábal, 13, la distingida mestressa donya Anna Rubies, tractant de «L'art cristià a l'Edat Mitjana».

Després de la lliçó, s'entaularà conversa sobre la mateixa, per a fer crítica del mètode i procediments que hi hauran estat emprats, actuant de ponent l'esmentada mestressa, i podent parlar de la paraula tots els assistents.

Vida religiosa

Avui: Sant Pere de Verona, màrtir, i Santa Antonia, verge. — Demà: La Divina Pastora. Santa Donat i Sever, bisbes.

Quaranta hores: Avui, a l'església de Nostra Dona, d'Infants Orfes. Hores d'exposició: De dos quarts de nou del matí a dos quarts de set de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Sant Pere Màrtir, color vermell. — La de demà: Dominica segona després de Pasqua, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de Maig, a Santa Anna. — Demà, Nostra Dona de la Saleta, a Sant Jaume.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Ramon Nonat, a la parroquia de Santa Maria del Poble Nou.

Vetlla en sufragi de les Animes del Purgatori: Avui, Torn del Mont Calvari, a la seva capella, Escorial, 155. Gràcia. — Demà, Torn de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist, a la mateixa capella.

—Parroquia de Santa Maria del Mar. — La Cort de Maria, començarà si Déu vol, amb solennitat, el Mes de Maria, demà, diumenge, a dos quarts de set de la tarda. Després del res del Sant Rosari, es traslladarà en processó la venerable Imatge de la Mare de Déu, de la seva capella a l'altar major. Tot seguit es faran els exercicis del mes, i després sermó, que predicarà cad adia, fins al dia 15 de maig, el reverend P. Segú, I. C. M., i els dies següents, el reverend P. Muntaner, I. C. M., fins el dia primer de juny, i acabant-se tots els dies la funció amb cant de Retretes pel cor de senyores de la Cort de Maria de la parroquia, acompanyat d'harmonium i instruments de corda.

També es practicaràn els exercicis del Mes de Maria, a les set del matí, durant la Santa Missa, a l'altar major.

—Parroquia de Sant Agustí. — Demà, diumenge, hi haurà misses com de costum. A les set, Mes de Maria. A les vuit, Comunió general dels Amants de Jesús Sagramentat, amb plàtica. A les deu, Ofici cantat. A les dotze, missa i punt doctrinal. Tarda, a les tres, Catecisme. A dos quarts de set, Rosari i visites al Santíssim i a la Verge.

—Parroquia de Santa Maria de Jesús, de Gràcia. — Demà, diumenge, començaràn els solemnes cultes que a la Mare de l'Amor Formós li dedica l'Arxiconfraria de la Cort de Maria. Els oradors sagrats Filles de l'Immaculat Cor de Maria, seran els reverends pares Pere Tura, Joan Alsina i Francesc Seguí. A tres quarts de set, res del Sant Rosari, exercicis propis del mes, i sermó, finalitzant amb diversos cànctics a la Verge, dirigits per l'intel·ligent professor reverend don Josep Noguera, prever. Els dies festius, a dos quarts de set de la tarda. Els dies feiners, el Mes de Maria es començarà a les set del matí, i a dos quarts de vuit, els diumenges.

—Església de Nostra Dona del Roser (PP. Dominics, Ausies March). — Demà, diumenge, diada de la seràfica Verge Santa Catarina de Sena, de l'Orde Dominicana, la V. O. T. de Sant Domènec, establerta en aquesta església, celebrà els següents cultes: A dos quarts de vuit del matí, missa de Comunió, amb plàtica preparatòria pel R. P. Josep Maria Coll, director de la V. O. T. A les deu, ofici solemne, cantat per la Capella del Pi.

A les sis de la tarda, Exposició de S. D. M., Rosari cantat, exercici de la Novena, sermó pel R. P. Fra Gonçal G. Erenà, O. P., reserva, Goigs i adoració de la reliquia de la Santa. Dimarts, dia 2 de maig, ofici de «Requiem» a les vuit, pels Germans de la V. O. T. difunts.

—La Congregació de Filles de Maria de la parroquia Basílica de Nostra Dona de la Mercè, començarà demà, diumenge, el solemne Mes de Maria, en honor de la seva Santa Mare.

Durant les misses de les set i de les dotze, es practicaràn els exercicis del mes, resats, i a la tarda, la funció començarà a dos quarts de set.

Els sermons estan confiats als oradors reverend P. Miquel Mendoza, S. J., i reverend P. Candi Rincí, de l'I. C. M.

Ultra la Capella de la parroquia hi pendran part els chors de senyores d'algunes associacions, assistint-hi al matí, corporativament, per a retre homenatge a la Patrona de Barcelona, la Confraria de Nostra Dona de la Salut, Sant Josep i Sant Camil, i les Filles de Maria de la

Tinència de Sant Francesc, cantant el chor de la Confraria.

El dia primer de maig, hi assistiran la Junta de Dames i les nenes dels seus col·legis.

Els dies 2 i 3 del propi mes, hi concorreran, amb llurs chors respectius, les Filles de Maria de la Concepció i del Carme.

—L'Agrupació Nacionalista «Els Montserratins», la qual forma part de la Diada Montserratina, diada diumenge, assistirà, a les vuit del matí, a la Missa de Comunió general que celebrà el reverend P. Abat del Montserrat, a l'església de Sant Just, i a la tarda, a l'Aplic que tindrà lloc al Guinardó, als quals actes es prega l'assistència de tots els socis.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Josep Casolida i Milà. Avui, a les tres, Rambla de Santa Mònica, 16. Parroquia de Santa Mònica. Cementiri Vall.

La nena Maria Concepció Vila i Barrquer. Ha mort a l'edat de 16 mesos. Avui, a dos quarts de quatre, Comtal, 1. Parroquia de Santa Anna. Cementiri Nou.

FUNERALS

Na Angela Riera i Riera, vídua d'En Josep Fort i Pagès. Morí el 14 de l'actual. Avui, dissabte, a les deu, funerals a Sant Celoni.

Na Gertrudis Bonastre i Fumadó de Cantí. Morí el 20 de l'actual a l'edat de 35 anys. Avui, a les deu, funerals a la parroquia de la Concepció.

Na Tomasa Maria Pasma, vídua d'En Joan Palà. Morí el 4 de l'actual. Avui, a les deu, funerals a la parroquia del Pi.

Na Antonia Fàbregas i Nobau, vídua d'En Pere Mir. Morí el 27 del corrent. Avui, a dos quarts d'onze, funerals a la parroquia de Molins de Rei.

Na Rosa Mauri i Basté, vídua d'En Josep Sendra. Morí el 13 del corrent. Avui, a dos quarts d'onze, funerals a l'església de la Casa de Caritat.

En Joan Alvarez i Manójo. Morí el dia 10 del corrent a l'edat de 48 anys. Avui, a les deu, funerals a la parroquia de Sant Joan de Gràcia.

En Vicens Verge i Querol. Morí el dia 2 del corrent, als 61 anys d'edat. Avui, de les deu a les dotze, misses a la capella del Sagriment de la parroquia de Sant Jaume de Barcelona i misses a les viles de Rossell i La Cènia.

ANIVERSARIS

Na Carlota Pi i Sarriera. Morí el 20 d'abril de 1921. Avui, a les deu, sufragis a la parroquia dels Josepets.

En Joan B. Morera i Bargallo. Morí el 30 d'abril de 1921, a l'edat de 72 anys. Avui, de les deu a les dotze, misses a la capella del Sagriment, de la Catedral.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIÓ

En Pere Plasència i Huarte. Enterrat ahir matí.

N'ignasi Aguiló i Marsal. Ha mort a l'edat de 78 anys.

Bisbat

PELEGRINACIO DOMINICANA AL MONTSERRAT

Les associacions establertes a l'església dels PP. Dominics d'aquesta capital han determinat, amb motiu de celebrar-se enguany el setè centenari de la mort del Fundador de l'Orde Dominicana i del Rosari, anar en romiatge a la Patrona de Catalunya, havent sol·licitat de la Companyia del Nord l'aconcessió d'un tren especial, el qual, sortint de Barcelona de bon matí, pugui tornar al vespre del mateix dia, per a més comoditat dels romeus.

— Està ben assegurat l'èxit del romiatge que preparen les congregacions del Tercer Orde Franciscà, per a avui, dissabte, demà i dilluns al Montserrat. Està ja complet el tren especial d'avui, dia 29. Ara s'estan nòdrint les llistes d'inscripció per al tren especial que ha de sortir demà, diumenge, a les 5.10, per a tornar al mateix dia a les 20.36.

Els preus dels bitllets d'anada i tornada en aquest tren, són de 975 pessetes en tercera, i 1375 en segona.

El període d'inscripció acabarà per tot el dia d'avui en qualsevol dels convents dels Caputxins de Barcelona. Els actes que se celebraran a Montserrat, amb ocasió del romiatge, seran

presidits pel senyor cardenal arquebisbe de Tarragona.

— Ha estat elegit per a la canonja magistral de Tarragona, el doctor don Jaume Sabaté el qual ha rebut ja col·lació canònica de mans del senyor cardenal arquebisbe.

— El doctor don Josep Dachs, que va ésser secretari del bisbe de Vich, doctor Torras i Bages i que en l'actualitat és canonge de Tarragona, ha fet remesa al capítol Catedral-vigat d'una valuosa arquetra del Sant Pare, enviada al savi prelat amb motiu d'una de les seves pastorals.

— El reverend don Josep Figueras, beneficiat de Molins de Rei, ha estat traslladat a aquesta ciutat, on se li practicarà una operació quirúrgica.

— Al convent dels Franciscans de Montblanch han celebrat la seva primera missa els PP. Apolinar Monreal i Joan C. Arrufat, naturals de Alcalá de Xisvert.

— S'ha constituït una Associació de ex-alumnes del Seminari Col·legi del Collet.

— Ha marxat a Madrid el degà de la metropolitana de Tarragona, don Aleix Sarrión.

— Han tornat de Lleida, el rector de Ripoll, reverend Planas, i mossèn Ramon i Josep Garriga, els quals van assistir a la cerimònia de la presa de possessió de la canonja de mossèn Angel Garriga.

— Es a Barcelona el cardenal Vidal i Barraquer.

— El dimarts de la setmana entrant el cardenal arquebisbe de Tarragona començarà la Santa Visita Pastoral a Reus.

— La subscripció per a les obres del temple de Santa Maria del Collet puja actualment a 32.876'60 pessetes.

— Demà diumenge, dia 30, predicarà l'Homilia en aquesta Santa Església Catedral el canonge doctor don Alfons M. Ribó.

— El senyor don Josep Maria Tintorer ha fet un donatiu de mil pessetes, en aquesta Secretaria de Cambra, per al Diner de Sant Pere.

De Societat

Ha estat demanada la mà de la distingida senyoreta Pilar Puig i Macià, filla de l'il·lustre president de la Mancomunitat don Josep Puig i Cadafalch, per al nostre amic el jove advocat don Ramon Cunill i Bastús.

A Montserrat s'hi ha celebrat l'enllaç de la distingida i bella senyoreta Na Vicenta Terrades i Tintó amb el prestigiós jove N'estanislau Escorihuela i Olives.

Ha beneït la novella parella, dirigit-hos una sentida plàtica, mossèn Josep Cardona.

Els invitats a la festa han estat obsequiats al restaurant del Monestir.

A l'hortori particular de la casa que a Sant Gervasi posseeix don Josep Bertran i Musitu, se celebrà la cerimònia de l'enllaç de la senyoreta Elisa Bertran amb el comte de Pries. Signaren l'acta el marquès de Ivanrey, don Josep Bertran i Musitu, el marquès de Estella, capità general de la regió, el comte de Güell, el senyor Parladé, don Josep Sala i don Domènec Sert. La unió fou beneïda per l'arquebisbe de Tarragona, cardenal Vidal i Barraquer.

La núvia realçava la seva elegància amb un formós vestit de gasa, amb aplicacions brodades en cristall.

Fou assistida per les senyoretes Pulhly i Maria Pries, formoses figures d'extraordinària bellesa. El nuvi vestia de gentilhombre de Cambra.

Hi assistiren les dames: Maria Cristina Güell de Bertran, comtessa vídua de Pries, l'avia i besàvia del nuvi, marquesa d'Ivanrey, comtessa de Güell, baronessa de Güell, senyora Vi-

del-Quadras, vídua Arnús, Empar D. de Quilano, Antonia Bertran de Sert, Maria Bertran de Doncel, Teresa Bertran de Vidal i Quadras.

Senyoretes Blanco, Pulhly i Maria Pries, Mercè i Elisa Vidal Quadras, Maria i Georgina Arnús, Lluïsa i Maria de Sentmenat, Maria Rosa Güell, Isabel Bertran Güell, Mercè i Maria Lluïsa Güell.

També hi havia els senyors don Manuel Doncel, baró de Güell, don Felip Bertran, don Manuel Vidal Quadras, senyor Pries, Eusebi Güell, Manuel Vidal Bertran, Manuel Doncel i Bertran.

Dijous, al matí, al temple de Sant Antoni, del carrer de Calaf, se celebrà la boda de Na Mercè de Sentmenat i de Sarriera, comtessa de Munter, amb N'Antoni Sagnier i Costa. Beneï la unió el doctor Muñoz, bisbe de Vich, el qual pronuncià una plàtica, i celebrà la missa de velacions el doctor Esquerra.

Signaren l'acta matrimonial, com a testimonis: per Sentmenat, el duc de Santàngelo, els marquesos de la Matilla, San Mori, Barbarrà i Alella, i el comte de Sastago; i per Sagnier: el comte de Sastago; i per Sagnier: don Ignasi Villeviechia, don Pau Cabestany i don Arcadi Balaguer.

El nuvi ostentava l'uniforme de gentilhombre, i la núvia anava acompanyada amb magnífics brodats d'Anglaterra.

A la cerimònia hi assistiren les dames següents: totes elles lluint mantes llina: marquesa de Sentmenat, duquesa de Santàngelo, marqueses de San Mori, de Barbarrà i Manresana, de Marianao i de Valterra i Espinardo; comtessa d'Alcubierre; baronesa de Torrellas; Paulina Costa de Sagnier; Francisca Güell, vídua de Moxó; Dolores de Chaves; Mercè de Sarriera de Sabater; Adela Boada de Fabra; Pilar de Delas de Villeviechia; Montserrat de Sentmenat-Despujol; Maria Puig-Mir de Villeviechia; Dolores i Mercè de Sentmenat-Fontcuberta; Concepció de Palloja de Balaguer; Pilar de Ferrer de Casanova; Maria de Ferrer de Egúllor; Cristina Muñoz de Sagnier; Pilar Puig de Sagnier, i Dolores Abelló de Sagnier.

Senyoretes Dolores de Sarriera-Moxó; Solin de Sabater-Sarriera; Núria Sagnier; Maria i Pilar de Sarriera-Losada; Gladys Baker; Mercè i Miracle de Ponich-Sarriera; i Carolina i Maria Villeviechia.

Entre els senyors hi havia els marquesos de Sentmenat, de la Matilla, de Ciutadilla, de Marianao, de San Mori, d'Alella, de Valterra, de Puerto-Nuevo i de Barbarrà i de Manresana; comtes de Sastago i de Glòries de Brabant; baró de Torrellas, i senyors de Sagnier, Martín-Cereceda, Sagnier-Costa, de Sarriera, Moxó, Sagnier-Vidal, de Sarriera-Losada, Sagnier-Sanjuanena, Fabra de Sentmenat, de Palloja, Villeviechia, Cabestany, Balaguer, de Casanova, de Egúllor, Juncadella i de Bruguera.

L'entrada al temple era per rigorosa invitació.

Al palau de Sentmenat, residència dels pares de la núvia, se serví un dinar, després del qual es va ballar.

Els comtes de Munter han emprès viatge de boda per l'estranger.

FIVE

Cultura

Demà, a les set de la tarda, continuarà el professor de l'Escola d'Administració Pública, don Josep Maria Pi i Suñer, a la Facultat de Dret d'aquesta Universitat, el seu curs sobre «El contingut i administratiu», tractant de les condicions essencials que ha de tenir el recurs quan és interposat pels particulars.

Recordi's!
que les malalties de
L'ESTÓMAC I INTESTINS
per antigues que siguin, es curen
prenent després dels àpats el
DIGESTONICO
De venda en farmàcies i drogueries

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 28, 2 tarda.

El cap del Govern ha passat gran part del matí en el seu despatx oficial, on ha rebut la visita de l'ambaixador d'Espanya a Berlín.

Parlant després amb els periodistes, el president ha al·ludit a la sessió del dimarts.

Ha dit que si per a aquest dia hi hagués dictamen disposat sobre els projectes tributaris, s'habilitaria aquest dia per a celebrar sessió; però si no hi hagués matèria de debat, seria respectada la festa oficial.

— I el quòrum demanat pel senyor Prieto per a la votació del projecte dels sucres?

— Doncs serà el dimarts, si hi ha sessió, i en cas contrari, el dimecres.

Ha anunciat el president que aquesta tarda acudiria al Senat per a contestar la interpel·lació sobre els passaports.

També ha confirmat que avui començaven les operacions combinades contra els Beni-Aros afectes al Ral·li, i que segons les notícies que tenia van a ésser molt dures.

EL VIATGE DE LA REINA

Tant al ministeri de la Governació com al Palau han manifestat aquesta tarda que la reina Victòria continuava sense novetat el viatge. Aquest matí ha arribat a Hendaya. L'absència de donya Victòria durarà tres o quatre setmanes.

EN ROMANONES

Aquest matí ha arribat a Madrid, procedent de Sevilla, el comte de Romanones.

EL GENERAL BORBON

En un telegrama de Barcelona reproduït íntegrament «El Sol» el que diu LA VEU «Pol.» sobre el general Borbón, recordant-li que lluita a les files carlistes.

«A B C»

«A B C» diu que el servei telefònic de l'Estat, com els telègrafs i correus, i no ha d'estar a mans de cap interès particularista o regional o gremial, però creu que en lluitar-lo al cos de telègrafs, l'Estat necessita regularitzar el seu funcionament de tal manera, que llevat dels accidents naturals res pugui interrompre'l o sotmetre'l a la utilització per part de tots els ciutadans.

Els serveis de comunicacions, així com no han d'estar a mans d'una empresa política, com la Macomunitat de Catalunya, no poden quedar tampoc a l'arbitri d'una ofuscació o una confabulació dels seus servidors.

Ningú ens ha guanyat mai en amor i en reconeixement als centres de telègrafs i correus, però no podem confondre aquest sentiment de justícia i d'afecte amb la tolerància i l'insistència amb el procediment de portar-lo a la vaga com a arma de guerra a aquests organismes.

MANIFESTACIONS D'EN ROMANONES

Sevilla. — Consultat el comte de Romanones sobre el resultat de la votació al Senat, manifestà el següent:

— En sembla un símptoma dolent, però no m'estranja.

Sobre qualsevol altre aspecte, en diu de molt lamentable, com és el de la falta d'adhesió de les forces parlamentàries.

Però el Govern ha de continuar el seu camí sense preocupar-se, puix per això un mitjà expedit que pot donar-li resultat, el qual és el no declarar cap qüestió de Gabinet, i només més qüestions lliures plantejades pel Govern.

Després, el succés ahir al Senat que es repetirà, millor dit, es repetirà de segur.

Ara bé: el Govern tindrà al Congrés resolucions favorables i li sobreuen molt de manera que al final de la jornada, podrà fer un balanç que compensi les faltes del Senat amb el sobrant de la Cambra popular, i sempre tindrà superàvit.

Ahí, a migdia, el comte de Romanones fou obsequiat pel Comitè liberal de la província, amb un esmorzar típic a la Venta d'Antequera.

Acabat l'esmorzar digué el comte de Romanones:

— Estic a la ratlla del terme municipal de Sevilla. Potser això m'an-

toritza per a obrir un parèntesi en el silenci que em vaig proposar en venir a aquesta ciutat.

Seria manifesta descortesia que jo no agraís aquest acte, on tant d'entusiasme existeix, puix negaria que vinc junt a vosaltres amb un fi exclusivament polític.

He vist la força que representa. Sou un partit fort; però encara que així no fos teniu emès que al final no preval la quantitat, sinó la qualitat.

Molt poques paraules mes, però les considero interessants.

Nosaltres no estem fets per Déu per a passar molt temps al desert. Això es queda per als israelites.

La terra de promissió està molt aprop; es toca ja amb les mans.

HAN COMENÇAT LES OPERACIONS

Madrid, 28, 4'15 tarda

El ministre de la Guerra, en arribar aquesta tarda al Congrés ha dit que aquest matí havien començat les operacions anunciades a les zones de Tetuán i Larraix.

Les nostres tropes han aconseguit els objectius proposats.

El replegament s'efectuava amb tranquil·litat.

Després ha dit que l'últim telegrama oficial rebut donava compte que s'havien pres posicions prop de Tafarut per la columna d'Alvarez Manzano.

També se n'han pres d'altres, els noms de les quals no recordava el ministre, per la columna del general Sanjurjo.

La resistència ha estat molt gran. En dies successius creu que anirà essent més petita la resistència.

Ha terminat manifestant el general Olaguer que continuava el bombardeig del Penyal.

L'ENTERRAMENT DE LES VÍCTIMES DE L'INCENDI DE MÁLAGA

Màlaga. — A les sis de la tarda s'efectuà l'enterrament de les víctimes de la catàstrofe.

La manifestació de dol ha estat imponent.

A les quatre de la tarda grups de persones obligaven a tancar els escassos comerços que seguien oberts o amb les portes mig obertes.

Algunes tendes han estat apedregades.

Dues hores abans de l'assenyalada per a l'enterrament era impossible transitar pels carrers immediats a Sant Miquel.

Els fèretres han estat trets a la porta del dipòsit.

El bisbe i els seminaristes entonaven unes absoltes.

A la presència del dol hi anaven l'alcalde, els governadors civil i militar, el bisbe, els clausos de l'Institut i de l'Escola Normal, diputats, senadors, regidors, comissions militars, representació del Govern i personalitats.

Pot calcular-se que en la fúnebre comitiva figuraven més de 12.000 persones.

La resta de la població ha presenciat la desfilar als carrers.

Tots els elements obrers assistiren a l'enterrament.

No es va permetre l'entrada del públic al Cementiri.

S'obriren 30 fosses.

En el moment del descens dels tants, el bisbe resà un Parenostre, escoltat amb profund silenci i contestat després amb fonda emoció.

Van rebre sepultura 26 cadàvers.

Impressonat un dels presents, sofrí un col·lapse i va haver d'ésser assistit per la Creu Roja.

Al vespre, la població presentava un aspecte tristíssim.

No hi hagué espectacles de cap gènere.

LA CATÀSTROFE DE MÁLAGA

El ministre de Finances ha remès a Màlaga 25.000 pessetes per a les despeses de desenrunament de l'edifici de la Duana.

Després ha cridat a l'arquitecte del Cadastre urbà, amb l'objecte de tractar amb ell de la reconstrucció de l'edifici incendiat.

LES CÉDULES

La «Gaceta» publica una Reial Ordre del ministeri de Finances disposant que la recaptació en període voluntari de l'impost de cédulas personals començarà, pany actual, el dia primer de maig pròxim, a totes les localitats no exceptuades per la llei de 3 d'agost de 1907.

SENAT

Madrid, 28, 4'15 tarda

Sobre la sessió a les 3'30, sota la presidència del senyor Sánchez de Toca.

Al banc blau, el president del Consell i els ministres de Governació, Foment i Instrucció pública.

Jura el càrrec de senador l'arquebisbe de Petra, Fra Bernardí Nozaleda.

El senyor ELOSEGUI s'ocupa de la qüestió dels passaports i de les gúies dels automòbils per a penetrar a França.

Recorda el prec que sobre el règim dels passaports feu la passada legislatura i manifesta que el consell de França havia fixat en 25 pessetes el dret de visat i la petició que aleshores feu perquè per a penetrar a Espanya s'assenyalessin els mateixos drets.

Demana que es modifiqui el règim de visat de passaports fent-los desaparèixer, puix això seria una font positiva de riquesa i contribuiria a estrenguer les relacions d'amistat amb França.

Te l'evidència que el moment que Espanya suprimeix el règim de visat de passaports, immediatament seria imitada per França.

Formula aquest prec en nom de les diputacions basco-navarreses.

Després s'ocupa de la catàstrofe ocorreguda a Màlaga amb motiu de l'incendi de la Duana, i diu que és necessari obligar als Ajuntaments a que tinguin perfectament organitzats el servei d'incendis.

Demana que es depurin i exigixin les responsabilitats que puguin haver-hi en el sinistre de Màlaga.

El president del CONSELL, invertint els termes en què ha formulat el seu prec el senyor ELOSEGUI comença recollint les últimes paraules del seu discurs.

Diu que el Govern s'hi ha associat, i la Cambra ho ha fet també per boca del seu digne president, al dolor per la gran catàstrofe ocorreguda a Màlaga.

Responsabilitats, és indubtable que n'hi ha, però vol dir que el governador civil ha complert amb el seu deure, i pel que toca a l'Ajuntament, ningú ignora la manera precària en què es desenvolupen les hisendes locals.

Quant al règim de passaports recorda que s'efectuaven des de molt abans de la gran guerra, per la qual cosa no pot afirmar-se que sigui una conseqüència d'aquesta.

Exposa el seu desig d'arribar a una solució satisfactòria, i a això tendiran els seus esforços, però ha de fer present que la desaparició del règim de passaports no és cosa que depengui exclusivament de la voluntat d'un país, puix té la seva part internacional.

Seria convenient formar una comissió que servís de base per a un detallat estudi de l'assumpte.

Jo — diu — per la meua part, ofereixo tractar de la qüestió en Consell de ministres.

El senyor ELOSEGUI rectifica insistint en les seves anteriors manifestacions.

El president del CONSELL diu que l'assumpte del règim de passaports serà tractat en el Consell de ministres de demà, i quant a l'incendi de Màlaga s'estan fent les degudes investigacions encaminades a depurar responsabilitats.

El senyor UBIERNA es dol que, malgrat del temps que fa que jurà el Govern actual encara no s'hagin llegit al Congrés els projectes de pressupostos i fa notar el perjudicial que seria als interessos del país acudir a una nova prorrogació.

Demana que no es portin al Senat els projectes de pressupostos amb la premissa amb què solen portar-se, puix això, després d'una desconsideració constitueix una infracció constitucional.

El ministre de FINANCES exposa els inconvenients amb què el Govern ha hagut de lluitar per a fer la reforma tributària i realitzar tot el que es relaciona amb la confecció del pressupost.

Afirma que el Govern emé com la seva primordial tasca la legalització de la situació econòmica, i per a això s'ha d'estudiar l'assumpte amb deteniment, perquè els pressupostos res-

puguin a les necessitats que imposen les circumstàncies.

El Govern té el term. proposat que tot això vingui al Senat amb el temps necessari per a la seva discussió.

Breument rectifica el senyor UBIERNA.

Ordre del dia

Continua el debat sobre el dictamen de la comissió permanent de Finances, prohibint la introducció a Espanya de blats i farina procedents de l'estranger.

El senyor DURAN I VENTOSA diu que consumeix un torn en contra de l'article adicional, només per a col·locar-se dintre del reglament, per quant aquest article fou sotmès l'altra tarda a votació de la Cambra.

Diu que el projecte que es discuteix té notables confusions.

Examina l'article primer, que ja fou aprovat per una gran majoria, i diu que en ell es marca una orientació tan proteccionista, que arriba al prohibicionisme. En canvi, l'article adicional, tal com ha quedat redactat, té tendència lliure-canvista.

Es notoria la contradicció que existeix en el mateix projecte. Segons ha pogut observar en el curs de la discussió això últim es deu a què els representants gallesos han actuat com veritables regionalistes, i crec que això no ha molestat.

Diverses veus. — No ens molesta el regionalisme, sinó el nacionalisme.

El senyor DURAN I VENTOSA es felicita de l'actuació dels regionalistes gallesos i de l'èxit que han obtingut en la redacció d'aquest article adicional, però crec que això no tinguem present per al dia de les reciprocitats i perquè quan tots els representants catalans demanen alguna cosa per a Catalunya no s'invoqui el patriotisme ni la sobirania de l'Estat.

Recorda que constantment es venen fent aquestes invocacions quan han demanat quicòm els parlamentaris catalans.

El senyor ROYO VILLANOVA. — El cas no afecta a la sobirania de l'Estat.

El senyor DURAN I VENTOSA. — Ara ho veurem. Amb aquest article transitori es romp la sobirania de l'Estat res menys que en règim duaner.

Per tot això sols demanem reciprocitat per al dia que haguim de demanar quelcom per a Catalunya. Ens podem combatre amb tota classe de raons, però per Déu no invoqueu el patriotisme ni la sobirania de l'Estat.

Acaba dient que per al cas de que pel ministre o per alguns senadors es proposi la redacció d'un nou article adicional retrotrae els seus arguments al principi de la discussió, i diu que s'ha de concedir al sucre el mateix tracte que per aquesta llei es concedeix al blat.

Madrid, 28, 8'30 nit.

El senyor PAN DE SORALUCE es creu en el cas de dir que el vot particular que presentà i fou aprovat en la sessió del dimarts no defensava solament els interessos de Galícia, sinó de tota la regió del Cantàbric.

Afirma que a Galícia no està arrejada la llavor separatista, com ho prova el fracàs d'algunes campanyes que allí s'han intentat.

El senyor ROYO VILLANOVA explica la interrupció que ha fet anteriorment.

Diu que quan els representants regionalistes demanen alguna cosa en nom de Catalunya, tots, i ell el primer, estan propicis, com s'ha demostrat, en concedir all que no es pot accedir és a les peticions que es fan en nom dels catalanistes.

El senyor TRIAS defensa una esmena a l'article adicional, demanant que es facin extensius a altres regions els beneficis que aquest article concedeix a la regió del Cantàbric.

El ministre de FINANCES manifesta que el dimarts el que va fer fou exposar el seu criteri, però, com era natural, deixant el Senat en absoluta llibertat per a pronunciar-se.

Quant a l'esmena del senyor Trias, diu que no pot ésser acceptada, perquè això desvirtuaria la finalitat del projecte i a més a més perquè també significaria revocar el que el Senat va aprovar l'altra tarda.

El senyor TRIAS rectifica, no convenent-se per les paraules del ministre.

La Comissió no accepta l'esmena.

El senyor CANO DE RUEDA explica les gestions realitzades pels cerealistes i espera que aquesta tarda en aprovar aquesta llei es tindran en compte els interessos de l'agricultura.

El senyor TRIAS demana que per la Comissió i el ministre s'estudiï la manera que no siguin perjudicades les altres regions.

El PRESIDENT. — En vista de les paraules del senyor Trias, se suspèn aquest debat.

S'aprova sense discussió el dictamen sobre el projecte de llei disposant que els carres d'ajudants de camp dels generals siguin considerats, per als efectes de l'ascens, com a carres de plantilla de les unitats on presti servei el general a les ordres del qual serveixin.

Es posa a discussió el dictamen de la Comissió permanent del Treball sobre el projecte de llei facultant el Govern per a ratificar el conveni entre Espanya i la República Argentina de 27 de novembre de 1919, que determina les condicions dels obrers espanyols i argentins víctimes d'accidents del treball a l'Argentina i a Espanya, respectivament.

Després d'unes paraules del marqués de Santacruz, President de la Comissió, explicant l'abast i la importància del dictamen, queda aprovat sense discussió.

Es reprenen els prec i preguntes. El senyor FERNANDEZ CARO demana que els dipòsits de gasolina s'estableixin amb les majors garanties de seguretat per al públic.

El senyor ECHEVARRIA intervé per a afirmar que els cementats dipòsits no ofereixen els perills apuntats, i en canvi faciliten el desenrotllament de l'automobilisme.

El ministre de FINANCES diu que trobant-se amb dues opinions distintes, pot atribuir-se a una solució de harmonia, deixant els dipòsits, però posant-los en les degudes condicions de seguretat.

El senyor FERNANDEZ CARO i ECHEVARRIA rectifiquen.

El senyor PALOMO protesta de la política de caciquisme que es desenrotlla al districte de Cazalla de la Sierra.

El ministre de la GOVERNACIÓ promet assabentar-se dels extrems assenyalats pel senyor Palomo, i posar-hi, en cas que es confirmen, els deguts correctius. Naturalment, rebutja els dictats de política de caciquisme que el senyor Palomo diu que existeixen a Cazalla de la Sierra.

El senyor GARCIA DURAN reclama també del ministre la remissió de determinats documents electorals de Requena.

El ministre de la GOVERNACIÓ promet complaure el senyor Garcia Duran.

Es dona compte del despatx ordinari, i fixada l'ordre del dia per al dimecres, s'aixeca la sessió a les 6'20.

CONGRES

Madrid, 28, 4'15 tarda

Sobre la sessió a les 3'30, sota la presidència del senyor Bugallal.

Al banc blau hi ha el ministre de Gràcia i Justícia.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Precs i preguntes

El senyor POZAS s'adhereix al prec formulat ahir pel senyor Gascon i Marín perquè com més aviat millor la Comissió de Còdis informi el projecte de llei sobre l'Appendix Foral Aragonès, perquè pugui ésser immediatament discutit a la Cambra.

Després es refereix a ço que passa amb els funcionaris de l'Estat que ingressaren després de l'aprovació de la llei de bases i demana que es compleixi el que aquesta preceptua sobre percepció de drets passius.

El ministre de GRÀCIA I JUSTÍCIA li contesta amb els oferiments de ritual.

El senyor PI I SUNER desitja conèixer l'opinió del ministre de la Guerra sobre els problemes sanitaris que implica la repatriació de tropes.

Diu que aviat seran repatriades la majoria de les que es troben al Marroc, i els problemes sanitaris han de ser atesos d'una manera especial.

Es refereix concretament a la tuberculosi i diu que les penaltats de la campanya vindran agreujades amb la tuberculosi. Es repatriaran malalts, i

això representa no solament la sort del soldat, sinó que cal apreciar també altres circumstàncies, perquè això afecta a l'interès general i a l'economia domèstica. Hi ha casos que l'escassetat de recursos no els permet atendre degudament els malalts, que moren per falta de metges després d'haver sofert davant la presència de la misèria dels seus.

A Espanya moren anualment 50.000 tuberculosos, la qual cosa vol dir que hi ha 500.000 malalts d'aquesta terrible malaltia; és a dir, que de cada 40 espanyols que van pel carrer n'hi ha un que és tuberculos.

Amb la repatriació de les tropes del Marroc es presentarà el problema amb circumstàncies agreujants i la sanitat civil i la militar estan obligades a atendre'l.

A l'estranger s'han adoptat grans mesures sanitàries.

Abans de la guerra la paraula tuberculosos es desconeixia a la sanitat militar.

Madrid, 28, 5:15 tarda

Arriba al banc blau el ministre de la Guerra.

Repeteix el senyor Pi i Suñer, perquè aquest els escolti, els seus anteriors arguments i prega que exposi els seus propòsits sobre la matèria.

Si, com es creu, la repatriació va a fer-se dins de pocs dies, tem que les mesures que s'adoptin siguin tardanes.

Fa avinent que no s'ha de limitar a la instal·lació de dispensaris antituberculosos, puix aquesta és una part de la campanya. Calen moltes altres coses.

Creu que s'hauria de formar una comissió amb caràcter executiu perquè estudiés el problema i aportés solucions immediates.

El ministre de la GUERRA diu que no pot donar una ampla contesta, perquè l'aspecte tècnic de l'assumpte li impedeix entrar-hi, però pot manifestar que en l'exèrcit així que es produeix un cas que es registra com a tuberculosos se sotmet el malalt a observació i és mortu d'intuït.

El senyor BARRIA es refereix als preparatius de l'operació de Beni-Aros i diu que ve precedida d'una sèrie d'ordres draconians que tenen precedents a les guerres colonials. Es volien d'unes disposicions i d'un silenci tal que porten l'alarma a l'opinió. Als representants de diaris que fan una informació veritat se'ls treu de Melilla. En aquestes circumstàncies, avui es parla d'una operació a Beni-Aros, i la gent es pregunta alarmada què ha passat. Prega al ministre de la Guerra que doni notícies d'aquesta operació, perquè es tranquil·litzi l'opinió pública.

Després pregunta al ministre de la Governació si malgrat haver-se restablert les garanties constitucionals hi ha a la colònia de Rio de Oro set deportats governatius que estan sofrint grans penes, essent quatre d'ells estrangers.

Diu que no està disposat a que quedi això en el silenci, i anuncia una interpellació.

El ministre de la GUERRA contesta que a Beni-Aros, per la part de Larraix, hi ha hagut una operació, aconseguint-se els objectius que es perseguïen, però que a aquesta hora desconeix detalls i sols sap que per part de l'enemic hi ha hagut alguna resistència.

Manifesta que ara s'ha guardat silenci, perquè quan es van planejar les operacions de Beni-Said els moros s'assabentaren pels periòdics fins de la composició de les columnes i tingueren temps de prevenir-se, originant-nos moltes baixes.

El senyor BARRIA rectifica i es reserva parlar més extensament quan es desenrotlli la interpellació del senyor Serradell.

Estima una iniquitat que es culpï a la premsa dels nostres contratemps al Marroc. Quan es discuteixi lo de Beni-Said demostrarà que les causes del fracàs foren altres. No fou la premsa la que va tenir la culpa del fracàs de juliol.

L'actitud de l'Alt Comissari amb determinada premsa no té excusa, ni defensa possible.

L'enemic coneix sobradament el que passa molt abans que ho digui la premsa. Si aquesta no es comportés amb tant alt esperit de patriotisme podria dir moltes coses que calia sobre les causes del desastre i la moral de l'exèrcit al Marroc.

El senyor CANOVAS DEL CASTILLO sol·licita que es prorrogui el termini per a formular reclamacions contra el nou aranzel.

Continua la interpellació sobre el Marroc.

El senyor SERRADELL rectifica.

Pregunta si la interpellació podrà continuar dintre de l'ordre del dia.

El PRESIDENT diu que no pot donar-li una resposta concreta. A dos quarts de sis s'entrarà en l'ordre del

dia i si esgotats els assumptes d'aquesta els diputats desitgen que continuï el debat per la seva part no hi haurà inconvenient, però creu que amb una hora que falta per a entrar en l'ordre del dia té temps el senyor Serradell de rectificar i el Govern de contestar-li.

El senyor SERRADELL entra en la rectificació.

Diu que l'únic Govern que no ha tingut programa de protectorat al Marroc és l'actual. El Govern anterior feu algunes penències que han quedat oblidades, i avui ningú parla de protectorat, d'obres públiques ni de sanitat al Marroc. Aquest Govern no té ni programa ni orientació i potser sigui perquè és conscient de la seva debilitat i sap l'efimer de la seva vida, puix està avui d'una manera transitoria i amb estranyes auxilis, considerant l'origen que ha tingut i la mort trista que ha de tenir. (Rialles.)

Rebutja per estimar-ho injuriós el que digué el senyor Sánchez Guerra sobre el feige i el cervell.

El PRESIDENT.—Les ofenses estan més en la intenció que en les paraules i ja declarà ahir el cap del Govern que no havia volgut ofendre a ningú. El senyor SANCHEZ GUERRA nega que hagi volgut amb les seves paraules inferir cap agravi.

El senyor SERRADELL.—Però a més a més S. S. digué que no havien de barrejar-se els interessos de partit i regió amb els assumptes del Marroc, i a una interrupció meua contesta que tenia motius per a dir-ho. Si sa senyoria es referia a la Unió Monàrquica, he de manifestar-li que cap ofensa tenim del Govern i no hi ha motius per a suposar-nos cap mèdol mesquí.

Assegura que parla del Marroc per impulsos nobles i patriòtics i no tolerarà que ningú posi en dubte les seves intencions.

Morteja el costum que té el cap del Govern de contestar a les coses més serioses amb acudits, cites i anècdotes.

Creu que en contestar-li el cap del Govern incorregué en moltes contradiccions.

Comparteix el criteri del senyor Cambó respecte a l'existència de les Juntes de Defensa, per a elogiar una acció ràpida d'elles moguda per elevades finalitats, i censura que siguin una constant i mansa remora per a governar.

Repeteix el que digué la tarda anterior sobre el rellevament dels generals Bartera i Sanjurjo.

Madrid, 28, 6:15 tarda. Assegura el senyor Serradell que el Govern no tindrà valor per a explicar la veritat sobre el rellevament del coronel Riquelme, al qual s'arrecona a Burgos.

Afegeix que no ho pot dir perquè no hi ha paraules per a expressar-ho i encobrir una de les coses més fosques de la política espanyola. El Govern no mantindrà cap de les versions que oficialment es donen del trasllat del coronel Riquelme. Manifesta que ell mai ha dit que l'exèrcit hagi estat derrotat al Marroc. El que ha dit és que el moro se sent triomfador, perquè té emplaçats 46 canons sobre els Penyons i perquè ha fet a Alhucemas fortificacions amb ciment.

I quan això passa portem les operacions a la zona occidental. A això contesta el president del Consell que no hi havia tal cosa, puix no moros, com el cap del Govern volgué atribuir-me l'altra tarda.

Repeteix que per cada «Ford» hi ha dos emboscats, un xofer i un lacaio. A això contesta el president del Consell que no ocorria tal cosa, puix no es pot dir emboscats als que han regalat un automòbil i el dirigeixen en funcions guerres.

Reconeix que a la família del senyor Sánchez Guerra no hi ha cap emboscada. Ans al contrari, cal tributar-li elogis perquè tothom sap que algun membre de la família del senyor Sánchez Guerra ha vessat la sang per la pàtria al Marroc.

Malgrat el criteri del president del Consell, segueix creient que són emboscats els que dirigeixen els automòbils, puix els que es passen amb ells, portant a passeig als oficials i conduint camions d'una banda a l'altra no es pot dir que comparteixen els perills de la guerra.

Els comerciants d'automòbils saben que el «Ford», per la seva baratura, és el més ben acollit al Marroc, perquè per 4.000 pessetes es poden emboscar dos individus convenientment.

Sembla mentida que el cap del Govern, que com a pare de família ha permès que els seus fills vessessin la sang per la pàtria al Marroc, justifiqüi aquests emboscaments. (Rumors.)

Tracta de la qüestió dels presoners i anuncia que va a llegir una carta d'Abd-el-Krim.

El PRESIDENT li prega que en lloc de llegir la faci al·lusió a ella.

El senyor SERRADELL.—Es que Abd-el-Krim és quelcom eloqüent. (Rialles i rumors.)

Creu que havent-se publicat aquesta carta no hi ha cap perill a llegir-la per a fer un raonament.

Comença a llegir-la i en arribar al paràgraf que diu el Govern espanyol, a pesar de ser civilizado, maltrata a los prisioneros moros, es produeixen grans protestes a la majoria, i alguns diputats increpen l'orador.

El PRESIDENT.—Fa avinent als senyors diputats que el senyor Serradell ja ha dit que no feia seves aquestes manifestacions.

El senyor CERVANTES.—El fet de llegir-les aquí constitueix ja una baixesa.

El senyor SERRADELL rebutja amb gran energia aquestes paraules i l'apelen diversos diputats de l'esquerra, perquè l'interruptor retiri les seves paraules.

El PRESIDENT dona amplies explicacions dient que no hi ha hagut ofensa per als diputats, puix les manifestacions de l'interruptor anaven contra la carta que ha ferit els sentiments de la Cambra.

El senyor SERRADELL accepta les explicacions de la presidència i diu que abans de llegir la carta ja ha manifestat que no la feia seva, sinó que l'oferia al Govern com a element de judici.

Continua referint-se a l'assumpte dels presoners, i al·ludeix a les gestions que les esposes, mares i germanes dels presoners van fer a prop del cap del Govern, el qual els va contestar que això era qüestió de faroleig.

El senyor SANCHEZ GUERRA.—Això és totalment inexacte.

El senyor SERRADELL.—Em basta aquesta negativa; però serà precis per a convèncer l'opinió que la rectificació la facin també les mares, esposes i germanes dels presoners.

Madrid, 28, 9:15 nit. El senyor SANCHEZ GUERRA.—No citarà S. S. el nom d'una d'aquestes dones. (Rumors.)

El senyor SERRADELL refereix que el senyor Almeida es considera, en una carta que dirigeix a les famílies dels presoners, fracassat en les seves gestions. En vista d'això es volgueren iniciar aquestes gestions de caràcter particular, i vaig a llegir una carta d'un militar espanyol.

El PRESIDENT.—Ja comprendrà que els antecedents no abonen que jo autoritzi lectura de cartes. A més a més, S. S. dona excessiva proporció a la seva rectificació.

El senyor SERRADELL.—Si sa senyoria es refereix al relleu, conforme; però si es refereix a la seva benivolència, mai.

Intenta llegir la carta, que no diu res de particular, però a instàncies de la Presidència no ho fa i al·ludeix a ella. La carta és del senyor Fernández Almeida, i en ella diu que no veu inconvenient que es facin negociacions particulars per al rescat. El ministre d'Estat digué que per a això era necessària la proposta del general Beranger. Els interessats acudiren a aquest, qui replicà que no hi havia inconvenient, però després es rectificà.

La versió del diputat coincideix amb la que en un comunicat exposà en la premsa la Comissió pro-rescat dels presoners.

El fet és que el Govern suspengué l'autorització de les gestions, però no atrevint-se després a donar la carta i a afirmar el cas, vingué aquí i qualificà les gestions d'una comissió que presidí un funcionari de l'Ajuntament de Madrid de «timo benèfic i misericordiós».

Com que han transcorregut les hores reglamentàries, se suspèn el debat, quedant l'orador en l'ús de la paraula.

Ordre del dia. Es proclama diputat el senyor marqués d'Aracena, qui acté seguit jurat el càrrec.

Continua el debat sobre la proposició del marqués d'Olerdola que fa relació a la xarxa telefònica urbana de Barcelona.

El senyor NOUQUES combat la proposició i recorda que quan es prengué a Barcelona l'acord de demanar-li a l'Estat la cessió de la xarxa telefònica urbana, foren els diputats provincials de la Unió Monàrquica els primers que s'uniren a l'acord.

Manifesta que el que passa a Barcelona és que hi ha una gran efervescència política i una gran temença que a altres provincies catalanes no senten, sobre l'hegemonia de la Lliga Regionalista. A Tarragona, almenys, no la senten.

El senyor TORRAS.—No es temença. El senyor NOUQUES.—(Doncs es li assembla molt.) Jo voldria que em digués el mar-

qués d'Olerdola si s'oposaria a la cessió en el cas que, en comptes d'esser la Mancomunitat, fos la Diputació de Sevilla, per exemple, la que la demanés.

Afirma que gràcies a la Mancomunitat hi ha a Catalunya 163 pobles amb telèfon.

Considera beneficiosa la concessió a la Mancomunitat, perquè hauria de Barcelona tres línies telefòniques, es fondria la direcció en un organisme, i està clar que això hauria d'anar forçosament en benefici del servei.

Censura les maniobres encaminades a indisposar el Cos de Telègrafs amb Catalunya, fent-li creure en suposades ofenses que mai han existit.

Cita preceptes legals que autoritzen la concessió i l'exploatació de les línies els contractes de les quals vagin venent, mitjançant pública subhasta. Després, si s'anovés la proposició del marqués d'Olerdola, es vulnerarien aquests preceptes legals.

Assenya la circumstància que l'Ajuntament de Barcelona, per unanimitat, hagi demanat que se cedís a la Mancomunitat la xarxa urbana telefònica; i això que allí hi ha revivida batalla entre regionalistes, republicans i regidors de tots els partits.

Durant trenta anys ha tingut la xarxa una companyia particular i ningú s'ha alarmat. I notis que la Mancomunitat és un organisme de l'Estat.

Recorda una conferència que el mes de novembre últim donà a l'Institut d'Enginyers Civils el director de Correus, Telègrafs i Telèfons de França, en la qual advocava per la necessitat que es tornés a la indústria particular els serveis de telèfons, puix s'havia demostrat el desastre que era el negoci a mans de l'Estat.

Demana que la xarxa telefònica de Barcelona es doni a la Mancomunitat, puix ho desitgen a Catalunya tothom menys la Unió Monàrquica, i aquesta solament s'oposa aquí, a Madrid, puix a Barcelona, tota la Diputació provincial de Barcelona està conforme amb la concessió.

Fa avinent que és tant més sincera la seva actitud ja que ell és un constant i irreductible enemic de la Lliga Regionalista, amb la qual està en perpetua lluita a Tarragona.

El ministre de la GOVERNACIÓ, que acaba d'arribar, li contesta aprofitant les notes que del desura del senyor Nouques ha pres el ministre de Gràcia i Justícia.

Reconeix que la Mancomunitat és un organisme de l'Estat, mereixedor de tota classe de consideracions. Per tant, per a ell no és problema el de si la Mancomunitat pot o no exercir serveis de l'Estat, per delegació, per contracta o per qualsevol altre mitjà. El que pot fer dubtar al Govern és si aquest pot o no dret per a fer aquestes delegacions per si, o si necessita el concurs de les Corts.

Dissera sobre la interpretació de l'article segon del Reglament de Telèfons i el dret de tanteig pels Ajuntaments particulars.

Insisteix en la necessitat d'una mesura de caràcter general, a ésser possible de caràcter legislatiu.

El senyor AZZATI intervé per a explicar la situació en què es troba el servei de telèfons a València.

Està pròxima a terminar la concessió a l'empresa particular que els explota. L'Ajuntament vol municipalitzar-lo i demana que en la mesura de caràcter general que s'adoti es faci en forma que es doni a València el mateix que s'atorgi a la Mancomunitat de Catalunya.

El senyor CAPDEVILA consumeix un torn en pro de la proposició.

El senyor RAHOLA parla en contra. Diu que si la proposició hagués vingut aquí per generació espontània, l'hauria poguda acceptar en part, però ha sorgit entorn d'un expedient que obra al ministeri de la Governació.

Assegura que si no es tractés de la Mancomunitat Catalana, ningú s'hauria prestat a l'enrovació de la proposició, i prova d'això és que tots demanen que el que es concedeixi a la Mancomunitat ha de concedir-se als altres; i això ho diuen els que, més defensen l'estatificació a Espanya, la qual cosa prova que el principal per a ells és que el servei no es concedeixi a la Mancomunitat.

Cita l'exemple del que passa amb el moros. S'ha demanat una mesura d'excepció per a la regió gal·lesa, i no obstant, posant-nos en la realitat, no ens hi hem oposat.

(Interrompen els senyors Senra i Portela.)

Deixeu-me terminar el raonament i veureu com al fi al cap colindem. Quan es creï la Mancomunitat es parlarà de privilegis, però jo no crec que sigui una excepció o privilegi l'atorgar-li allò que té facultat de rebre en virtut dels preceptes de la seva creació.

El poble català vol que la Mancomunitat exploti la xarxa telefònica urbana de Barcelona i l'acord el prengué la Mancomunitat per unanimitat. El mateix acord, per unanimitat, l'Ajuntament de Barcelona. Ha estat necessari que aquí vingues una representació de Catalunya i fos aquesta la que presentés aquesta proposta de desconfornament amb els desigs de Catalunya.

Es tracta de saber si el poder executiu pot o no fer concessions a la Mancomunitat.

De conformitat amb l'article segon del Reglament telefònic, és indubtable que pot fer-ho.

L'article 35 és encara més explícit, parlant de la subhasta.

Per consegüent, la facultat del Govern està ben clara.

Recorda manifestacions del sotsecretaari d'Estat francès, M. Deschamps, a la Cambra francesa, sobre els serveis telefònics, i diu que els catalans el que volen veure en els Governadors d'Espanya és, no que acceptin o rebutgin les peticions que se'ls facin, sinó que no s'abandonin a l'embolum de prejudicis i passions que els volten.

Ja en parlarem de la manobra sobre el Cos de Telègrafs.

El ministre de la GOVERNACIÓ.—Millor serà que no entri S. S. en això, puix aquí no té el Cos de Telègrafs altre defensor legítim que jo.

El senyor RAHOLA segueix dient que aquí s'ha parlat de règim d'excepció i convé examinar els antecedents de la Mancomunitat i reconèixer la seva executòria.

La Mancomunitat té per la seva constitució, facultats per a explotar els serveis de telèfons.

Explica tot el que la Mancomunitat ha fet en aquesta matèria, aduint algunes línies i fomentant els serveis.

La Mancomunitat ha suplit grans deficiències, fins el punt d'haver-la citat amb elogi una gran revista del Cos de Telègrafs.

Per la llibertat de moviments que no pot tenir l'Estat, la Mancomunitat ha pogut contractar amb els municipis i els particulars, i ha realitzat el miracle d'establir a Catalunya una xarxa de 5.000 quilòmetres, sense per dues, com pot veure's en els seus comptes, que es discuteix si han o no d'anar al Tribunal de Comptes, però que estan impreses i en els quals es veu que hi ha als serveis de telèfons beneficis del 6, del 7 i del 8 per cent.

Amb xarxes de caràcter exclusivament rural no es pot sostenir això, i per això ha demanat la compensació d'un servei urbà.

Creu que aquesta és una aspiració ben legítima.

Cap perill per a l'Estat pot haver-hi que sigui la Mancomunitat l'explotadora d'aquesta xarxa.

No vol fer un negoci, sinó fer millores; i això està abonat pels antecedents sobre la matèria, que són ben notoris.

Sap el ministre que la Mancomunitat es compromet a no usar més que el temps necessari al material de la Companyia Peninsular; sap tothom que fa anys a Barcelona, per a tenir telèfon, es necessitava costejar-se la instal·lació i tenir les majors influències. Doncs, la Mancomunitat vol que tot això desaparegui, que es facin línies soterrànies i es modernitzi aquest important servei.

Formula arguments per a demostrar el desastre que és l'exploatació dels telèfons per l'Estat.

Els Estats Units, que són els més avançats, tenen 11.000 companyies de telèfons, França i Anglaterra que exploren per l'Estat els telèfons, experimentant enorme deficit. Dinamarca té part en mans de l'Estat i part en les de companyies particulars; doncs aquestes tenen superavit i aquell deficit.

Es podrien apuntar moltes dades més que donarien el mateix ensenyament, i fàcil és deduir-ne la conseqüència.

Es parla dels drets corporatius dels empleats, i jo dic que la Mancomunitat mai ha deixat de reconèixer les prerrogatives del Cos de Telègrafs, i per això, a l'ensenyar que al Cos d'enginyers, en matèria d'obres públiques, tona al Cos de Telègrafs la necessària intervenció.

Llegeix una circular interpretant l'article 125 del Reglament de Telègrafs, sobre aparells supletoris.

El Reglament els dona el benefici de concessionari i la circular els considera com a accessoris.

El senyor SILVELA (don Jordi).—Sempre ha estat facultat del concessionari posar-los o no.

El senyor RAHOLA.—Però el fet és que se'ls col·loca en la condició d'accessoris, que no és el mateix que supletoris.

(Segueix a Darreres Informacions)

Associació Catalana de la Premsa

REUNIO GENERAL

Ha estat convocada per a demà, diumenge, dia 30 d'abril, la reunió general ordinària.

L'acte tindrà lloc a les deu del vespre al local del Foment del Treball Nacional (Plaça de Santa Anna, 4). Entre els objectes de la sessió, figuren els següents: aprovació de l'acta, lectura de la memòria reglamentària, rendició de comptes i elecció de president i vicepresident i del vicepresident segon (per designació).

CONCURS D'OBRES TEATRALS

Són ultimats els treballs del concurs d'obres teatrals, en un acte, per al qual han ofert premis la Mancomunitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

Les obres premiades s'estrenaran per la tardor al teatre Romea. Un dia d'aquests es publicarà el cartell-convocatori.

FESTA MUSICAL

Així mateix s'estan ultimant els treballs preparatoris de la nodrida festa musical, que se celebrarà probablement pel maig que ve, al Palau de la Música Catalana, a profit del Montipio d'aquesta Associació.

Per a tal festa han d'ert llur concurs al glorios Orfeó Català, dirigit pel mestre Millet, els eminents artistes Costa, Cassadó, Blai, Net i Vendrell i els elements de l'Institut Català de Ritme i Plàstica, dirigit pel mestre Llongueras.

ELS CARNETS

Actualment es reparteixen als socis els carnets d'identitat.

Van d'una elegant cartereria, ultra les firmes del president i secretari de l'Associació, les del president de la Mancomunitat, del governador civil i de l'alcalde de Barcelona.

A Sant Martí

Homenatge al Mtre. Morera

Serà una esclatant manifestació de admiració i estima a l'il·lustre autor de «La Santa Espina», l'homenatge que, per iniciativa d'uns humils obrers que componen el cor del Foment Martinenc, tindrà lloc demà, diumenge.

Les festes han estat organitzades amb un gust que honora de debò la Comissió executiva.

Vegis el no: A les onze del matí, a l'immens pati d'esbarjo del Foment Martinenc (Provença 587), la meri-

tissima cobla «La Principal de Perelada» executarà un bell anell de sardanes del mestre. No cal dir que aquesta audició serà pública i que, com a tots els actes de la diada, hi assistirà l'homenatjat.

A les dues de la tarda i en una de les sales de la mateixa entitat, tindrà lloc el dinar d'homenatge, amb assistència de les personalitats i autoritats convidades.

A les quatre de la tarda, se celebrarà en el magnífic teatre del Foment un concert selecte, en el qual prendran part la secció coral organitzadora, que tant progressos ha fet en el poc temps que la dirigeix N'Emili Gaya, el glorios catalanissim Orfeó Gracienc, i la cobla «La Principal de Perelada», la qual tocarà unes sardanes de concert — entre elles la famosa «Davant la Verge» — i que en acabar, executarà tres sardanes, en el pati d'esbarjo, per a ésser ballades.

Totes les composicions, cantades o tocades, que integren el programa, són originals d'En Morera.

El Foment Sardanístic de Sant Martí, associant-se a l'homenatge de la diada, ha organitzat una audició popular de sardanes, per al diumenge a la nit, que tindrà lloc a la Plaça de Font Sagné (parada del tramvia del Clot).

Les sardanes seran també, totes, de l'il·lustre compositor homenatjat i seran interpretades per la cobla Catalana.

El periòdic quinzenal «La Veu de Sant Martí», dedicarà el seu pròxim número, corresponent al diumenge, dia 30, a l'esdeveniment artístic i patriòtic que representa per aquella barriada la celebració en ella de l'homenatge.

Ultra el programa detallat dels actes de la diada, publicarà un gran retrat de N'Enric Morera i altres dels mestres. En Joan Balcells, N'Emili Gaya i del compositor Josep Blanch, que dirigeix «La Principal de Perelada». En el text hi figurarà la lletra de les composicions per a cor i orfeó que més glòria han donat al músic insigne.

Govern civil

DE MINES

Don Julià Casas Boguñá, veí de Guardiola, ha presentat una sol·licitud de registre de quatre pertinençes de la mina de lignit titulada «Sant Julià», al terme de Sant Julià de Sardanyola, paratge «Cal Cufine».

DISTINCIO

Ha estat al Govern civil una delegació del Patronat pro col·legis sardanístics a fer present al governador del títol de soci honorari.

DECOMISOS

El manescal senyor Martí ha decomissat, al mercat de Santa Catalina, 35 quilos de bacallà i besuc; i els senyors Barceló i Furnols, al de

Sant Josep, 233 quilos de bacallà i lluc, per no reunir les condicions degudes.

ELS OUS

El delegat de subsistències del Govern civil ha refusat la nota de preus que li sotmetien els enaires majoristes, per semblar-li encaminada a que els detallistes, venent-se obligats a vendre'ls amb pèrdua, s'abstinguessin de comprar-ne, tenint així els majoristes un pretext per portar-los a les cambres frigorífiques.

Per l'ensenyament català

La nova Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana a La Bisbal ha quedat constituïda en la següent forma: President, Josep Barceló i Matas; secretari, Rafael Vilagran i Masot; vocals, Papeja Carreras, Josep Albert i Viñas i Pere Lloberas i Vidal.

La de Caldes de Montbui ha quedat constituïda com següent: President, Joaquim Aguirre Boneri; tesorero, Ramon Solà; secretari, Associació Nacionalista.

El Consell Directiu les ha ratificades.

Homenatge al Sr. Escolà

L'Ateneu de Sant Lluís Gonçaga, de Sant Martí, ofrenà al seu antic soci l'actual regidor N'Agustí Escolà un xampany d'honor amb motiu d'haver estat elevat a conseller de la ciutat de Barcelona.

Bonic aspecte presentava el saló-teatre de l'Ateneu. La presidència era formada per don Ramon Altarri-

NOVETATS

- Cançons i balades de la lírica catalana moderna.** Ptes. 4
El cant multicolor. Poemes de Fernández-Burgos. Ptes. 3
Geografia de Catalunya, amb la divisió comarcal, per P. Blasi. Ptes. 3
Enciclogràfic dels pomells. (Rebates als pomells). Ptes. 1
Les coronas. Poesies de Mossèn Ribera. Premi Fanstherat. Ptes. 3
Estampa de Sant Jordi a sis colors, gravada per T. Canyelles. Ptes. 1
Himnari litúrgic. Text llatí-català, del P. Concebelle. Ptes. 8

EDITORIAL POLÍGLOTA PETRITXOL, 8

na, president de l'entitat, el qual, després del parlament, oferint el xampany d'honor al senyor Escolà, li cedí a l'homenatjat. A la seva dreta hi havia Mn. Rafael Mas, economista d'aquella parroquia; Mn. Cornella i el senyor Batista; a la seva esquerra, el consiliari de l'Ateneu, doctor Forn; el doctor Pere Ginebra, del Foment de Pietat Catalana; el senyor Capdevila, vicepresident de l'entitat, i el Rnd. Mn. F. Plana.

Al fons, a la presidència, hi havia un gros drap barret.

Pregueren la paraula, posant de relleu la personalitat del senyor Escolà, durant la seva actuació com a president de la Comissió de propietat i millora, com a particular i com a ciutadà. Mn. Mas, i els senyors Plans, Tomás, Mensa i Obradors, essent tots molt aplaudits.

Clogué l'acte l'homenatjat, agraint en l'ànima l'honor que se li feia, però que ell no creia necessària aquella forma de patentitzar l'afecte que li professa l'Ateneu de Sant Lluís, car ho sap de temps, amb lo molt que ell quan era jove net prenia part activa en els actes d'aquella entitat, i l'accepta perquè hi trobà motiu de convida una tarda amb els companys d'aquell temps, avui ja fets homes.

El president ofrenà, en nom de l'Ateneu, una formosa toia per a la senyora Escolà.

Durant l'acte regnà gran animació.

Els Pomells de Joventut

La festa inaugural dels Pomells de Joventut de Granollers és el vinent diumenge, sota el següent programa: A dos quarts de nou del matí, festa religiosa dedicada a la Mare de Déu del Montserrat, patrona dels Pomells.

Missa de Comunió general a la parroquial església de Sant Esteve, amb plàstica preparatòria, que dirà el canonge de la Seu barcelonina, doctor Josep Maria Llovera.

Durant aquest pietós acte, el cor de Filles de Maria cantarà belles composicions apropiades a l'acte.

Acabada la pietosa festa amb el Virelai a la Verge de Montserrat, cantat pels pomellistes i poble.

A tots els concurrents que s'atansin a rebre la Sagrada Comunió se'ls farà remesa d'un ramell de boix del Montserrat, lligat amb l'enseny pomellista.

En aquest acte, les senyoretes pomellistes aniran cotades amb la típica caputxeta blanca.

A les cinc de la tarda, festa patriòtica a l'Orfeó Granolleri.

L'Orfeó Granolleri interpretarà variades composicions.

Hi prendran part després En Francesc Castellaguà, En Josep Malas, Na Maria Vallbona, Na Maria Casanovas, Na Lucrècia Mogas, En Josep Font (conseller del Pomell Les Quatre Barres), Na Carme Serra, Na Mercè Marqués, En Josep Coll, En Marian Serra i N'Hermenegild Carrera i Miró.

IX Congrés d'Arquitectes

A LA TARDA

A dos quarts de quatre es van reunir els congressistes per a visitar els Museus i el Parc de Bombers.

Al Museu d'Art foren rebuts pel director don Joaquim Folch i Torres i don Jeroni Martorell, els quals els acompanyaren en la visita a les diverses instal·lacions.

Després es van dirigir al Parc de Bombers. Els van rebre el cap del cos, senyor Audet, i els altres caps, i se'ls va obsequiar amb proves del novíssim material d'incendis, recentment adquirit pel Municipi.

Mentre visitaven el Museu, el senyor Lamerz es va sentir indisposat i per alguns congressistes va ésser acompanyat a l'Hotel, on s'estatja.

A dos quarts de set, el president senyor García Vigil, repréngué la sessió suspesa al migdia.

El secretari, senyor Navarro, donà lectura del següent telegrama del senyor Repullés, de l'Acadèmia de Sant Fernando i delegat del ministeri d'Instrucció Pública: «A la tarda vaig rebre un ofici al Ministeri datat 20, nomenant-me delegat del mateix en el Congrés. Accepto, encara que temo no poder assistir. Saluda a tots afectuosament.»

Seguidament, el senyor Bassegoda (don Pere J.), llegí les noves conclusions formulades, atenent el manifestat pels que intervingueren en la discussió.

El senyor Florensa presentà una proposició sobre l'assumpte d'Instrucció oficial iniciat al matí, i després d'alguna discussió en la qual intervingueren els congressistes senyors Artigós, Vega i March, Bassegoda, Florensa i Casadevante, i acceptada pel Congrés la proposició, la presidència preguntà si s'acordava nomenar als senyors Bassegoda (don Pere J.), Vega i March i Casadevante per a constituir la comissió de conclusions del tema «Instrucció».

Com que no hi hagué unanimitat, es van fer els preliminars per a la votació, però en anar a efectuar-la un dels firmants de la proposició, el senyor Domènech, proposà que s'acceptés la candidatura anteriorment llegida per la presidència.

Així es fa i queden designats per unanimitat als dits senyors congressistes.

La sessió d'avui començarà a les deu en punt.

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	000'00
4 » 100 Exterior »	000'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	000'00
Renda russa 5 per 100	000'00
» 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanol Rio Plata	365'00
Renda francesa 3 per 100	57'00
Accions Rio Tinto	1.245

Fuller de LA VEU DE CATALUNYA
29 ABRIL 1922 82

ELS DARRERS DIES DELS ROMANOV

per
Robert Wilton

hes: L'Emperador, la seva muller, el seu fill, les seves quatre filles, el doctor Botkin, el cuiner, el mossos i un noi. (No se llurs noms). Després d'haver comptat llur nombre i trobat que eren dotze persones, varem elxir, sense haver parlat amb ells. Les quatre filles del Tsar foren allotjades a la cambra veïna al dormitori del Tsar. Al principi, no hi havia llit per a elles, però dos o tres dies després n'hi foren duts. El Comandant tenia al seu càrrec la vida interior de la casa; les guardies rellien tan sols els serveis de sentinella. Al principi les guardies feien la sentinella a tres llocs, però després a quatre. Varem tancar a la casa d'ipatiev durant dues o tres setmanes, després de les quals varem ésser traslladats a la casa de Popov, situada davant mateix. Pocs dies més tard la guardia fou augmentada amb catorze treballadors més, de la fàbrica de Zikazov, si-

tuada a Ekaterinburg. Aquests treballadors de Zikazov elegiren també llur cap de guardia, un treballador anomenat Yakimov. Hi havia en conjunt onze llocs de sentinella: dos eren dintre de la casa, dos als llocs de les metralladores i quatre fora de la casa.

Cada dia la família del Tsar acostumava passejar pel jardí. L'hereu era sempre malaltís, i l'Emperador el duia a la seva cadira de rodes. Al principi, el menjar per a la família imperial era dut del menjador del Soviet; però després els fou permès preparar-se les menges llurs a la cuina del pis de dalt. Els deures dels caps, que esdevien els capitans de la Guardia, eren encarregar-se de proveir les guardies de queviures i efectes, canviar les sentinelles, i vigilar-les. Quan retia servei, el cap de la guardia havia de romandre a la cambra del Comandant. Al principi, el cap de guardia feia tornos de dotze hores en el compliment dels seus deures. Després fou elegit un tercer cap de les guardies, Constanti Dobrynin, i aleshores complien els nostres deures en tornos de vuit hores. A les darreries de juny o als començaments de juliol (no ho recordo exactament), el Comandant Avdeiev i el seu ajudant, Moshkin, foren destituïts (sembla que hi hagué sospites que lladranyaven els efectes personals del Tsar), i fou nomenat un altre Comandant, dit Yurovsky. L'ajudant del Comandant nou arribà amb ell, però de cap de les maneres recordo el seu nom. El vespre del 16 de juliol, entre set i vuit, quan acabava de començar la meua guar-

dia, el Comandant Yurovsky em manà que recollís tots els revòlvers. N'agran de les guardies i els hi remetés. Vaig recollir dotze revòlvers de les sentinelles i d'alguns altres soldats de les guardies, i els vaig dur a l'oficina del Comandant. Yurovsky em digué: «Els havem de matar a tots «a tots ells» aquesta nit. Aviseu, doncs, les guardies que no s'alarmin si senten trets. Vaig deduir d'aquestes paraules que Yurovsky pensava executar tota la família del Tsar, el mateix que el doctor i el servei que vivia amb ella, però no hi vaig preguntar on o per qui havia estat presa aquesta resolució. Us haig de dir que, complint ordres de Yurovsky, el noi que ajudava el cuiner havia estat traslladat, aquell matí a la cambra de les guardies (dins la casa de Popov). El pis inferior de la casa d'ipatiev era ocupat pels letons de la Comunitat Letona, que s'hi havien allotjat després que Yurovsky fou nomenat Comandant. Eran en nombre de deu. Cap a les deu de la nit, complint les ordres de Yurovsky, vaig advertir les guardies que no s'alarassin si oïen trets. Cap a les dotze de la nit, Yurovsky deixondí la família imperial. No sé si ell els feu el motiu d'haver-los desvetllat ni on havien d'ésser duts, però si sostinc terminantment que fou Yurovsky qui entrà dins les cambres ocupades per la família del Tsar. Yurovsky no ens havia manat ni a mi ni a Dobrynin que desvetlèssim la família imperial. En una hora, aproximadament, tota la família imperial, el doctor, la cambra i els

dos mossos es llevaren, es rentaren i es vestiren. Immediatament abans que Yurovsky anés a deixondir la família imperial, arribaren a la casa d'ipatiev dos individus de la Comissió Extraordinària. Poc després de la una de la matinada, el Tsar, la Tsarina, llurs quatre filles, la cambra, el doctor, el cuiner i el mossos sortiren de llurs cambres. El Tsar duia l'hereu als braços. L'Emperador i l'hereu anaven vestits amb «gimnasterkas» (uniformes de soldats) i duïen gorres. L'Emperadriu i les seves filles anaven vestides amb vestits de sortir, però no duïen res al cap. L'Emperador, portant l'hereu, les precedia. L'Emperadriu, les seves filles i les altres persones el seguien. Yurovsky, el seu ajudant i els dos individus suars esmentats de la Comissió Extraordinària els acompanyaven. Jo també hi era. Davant meu, cap de les persones de la família imperial no preguntà res. No ploraven ni cridaven. Davallarem per l'escala al pis inferior, i passarem al pati, anant des d'allí per la segona porta (comptant des de l'entrada) als baixos de la casa. Quan arribarem a la cambra (que comunicava amb el dipòsit per una porta barrada), Yurovsky manà que portessin cadires i el seu ajudant en portà tres. Una cadira fou donada a l'Emperador, una altra a l'Emperadriu i la tercera a l'hereu. L'Emperadriu va seure vora la paret al costat de la finestra, prop del darrer pilar de la volta. Darrera seu s'alçaven tres de les seves filles (confeixia jo perfectament llurs cares, per tal com les

havia vistes tots els dies quan passejaven per jardí, però no se llurs noms). L'hereu i l'Emperador seien al costat d'un de l'altre gairebé al mig de la cambra. El Doctor Botkin s'alçava darrera l'hereu. La cambra, una dona molt alta, s'alçava a l'esquerra de la porta que comunicava amb el dipòsit; al seu costat hi havia una de les filles del Tsar (la quarta). Els dos servents es recalcaven a la paret, a l'esquerra de la porta de la cambra.

La cambra duia un coixí. Les filles del Tsar també portaven coixins. Un dels coixins «ou» usat a la cadira de l'Emperadriu, un altre, a la cadira de l'hereu. Semblava com si tots ells presentessin un sol tat, però cap d'ells no va dir un sol mot. Aleshores entraren a la cambra onze individus: Yurovsky, el seu ajudant, les membres de la Comissió Extraordinària, i set letons. Yurovsky em manà que sortís, dient-me: «Ves-te'n al carrer, guaita si hi ha ningú, i espera i fixa't si s'han sentit els trets». Vaig sortir al pati, que era fosc per una cleda, però abans d'arribar al carrer vaig oír els trets. Vaig tornar immediatament a la casa (havia passat tan sols dos o tres minuts), i entrant a la cambra on havia tingut lloc l'execució, vaig veure que totes les persones de la família imperial jeren al trespol amb nombroses ferides a llurs coscos. Lo sang s'escolava a dojo. El doctor, la cambra i els dos mossos també havien estat morts. Quan vaig entrar, hi, l'hereu encara vivia i gemegava una mica. Yurovsky s'hi atansà i li

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El Congrés eucarístic a Roma

Roma, 28. — Dos cents bisbes han comunicat oficialment que assistiran al Congrés Eucarístic. Aquest tindrà lloc a la basílica de Sant Pere, i abans de començar se celebrarà una vetllada a la qual assistirà S. S. — Havas.

Mons. Cerretti a Reims

París, 28. — Ha visitat la ciutat de Reims el nunci de S. S. a París Monsenyor Cerretti, qui fou rebut pel cardenal arquebisbe Monsenyor de Luçon. Aquest dirigí una salutació de benvinguda al Nunci de S. S. contestant Monsenyor Cerretti expressant l'afecte de l'Església per la ciutat marítima i fent veure perquè resorgeixi aviat de les seves ruïnes i adquireixi la seva antiga prosperitat. Seguidament Monsenyor Cerretti es traslladà al cementiri de Bligny, on hi ha enterrats nombrosos soldats italians de la gran guerra, diposant flors sobre les tombes. — Havas.

El Congrés Sindical de Roma

Roma, 28. — Al Congrés sindical s'ha reunit la secció de Treball examinant la proposta de Jouhaux referent a la federació sindical internacional, i l'alemanya referent a l'atur i la resolució sobre les cooperatives.

El delegat d'Holanda demanà la confirmació de la convenció de Washington sobre la duració de la jornada de treball.

La Comissió aprovà la proposta d'Albert Thomas reclamant mesures immediates per a remeiar l'atur forçós dels treballadors, invitant als Estats a ratificar-les. — Havas.

La volta al món en aeroplà

Londres, 28. — El Major Blake i el capità Norman Mac Millan estan fent els preparatius per a emprendre el pròxim mes de maig un viatge de volta al món en aeroplà.

L'itinerari que es proposen seguir és distint del de Sir Ross Smith. — Havas.

Millerand a Tunis

Tunis, 28. — El senyor Millerand, contestant al discurs del Rei, ha donat les gràcies a Tunis pel concurs aportat durant la guerra, prova irrefutable dels indissolubles llaços que uneixen França i Tunis.

Adolf M. Millerand que França estava reconeguda al lletal concurs prestat per Tunis abans de la guerra per al desenvolupament de les seves relacions mútues, i reconegué que totes les gestions del Rei han estat guiades per la lleialtat i la prudència, atenent els interessos franco-tunisencs, així com s'han encomanat a consagrar els progressos realitzats per aquest poble i a protegir els colons francesos, procurant sempre guiar-los envers un esdevenidor cada dia més pròper.

Finalment, digué M. Millerand que en rebre les insignies de l'ordre de la Sang es complia a manifestar la seva satisfacció, perquè aquesta distinció significa que ha entrat a formar part de la família bel·lica. — Havas.

Tunis, 28. — A l'apat donat a la Residència en honor del President, el senyor Millerand parlà de nou, declarant que la tasca de França a l'Àfrica del Nord respon al caràcter i a les tradicions franceses, que rebutgen el sarvei i el jon, comprenent profundament la fe de l'Islam i als fins que persegueix i respectant les creences i la mentalitat musulmanes.

Aquesta labor tendeix a mantenir i desenvolupar, a Tunísia, un focus d'instrucció i cultura per a tots els musulmans del Mediterrani occidental.

El president acabà dient que l'Islam pot tenir confiança, caminant al costat de França envers els seus elevats destins.

El Bey contestà dient que en els quaranta anys de protectorat francès, la fidelitat de Tunis s'ha afirmat sempre, apressant-se els sobirans a fer seves les proposicions que França formulà, atenint els interessos morals i materials de la regió.

Acabà dient que se sentia ple de confiança en la regeneració de Tunísia, que es prosseguirà dintre el respecte a la religió i a les tradicions. — Havas.

DELS ESTATS UNITS

Els irlandesos d'Amèrica. — La situació d'Armènia. — La política forestal de Harding. — La hipòtesi darwiniana. — L'art i el feminisme. — La crisi financiera. — Passa de vagues. — Per la memòria de Teodor Roosevelt. — Amundsen a Nova York

Dies enrere la colònia irlandesa, tan nombrosa aquí, celebrà, millor que altres anys la festivitat de Sant Patrici, patró d'Irlanda. Una parada de 30.000, formada d'homes, dones, nens i nenes, abillats amb els pintorescos vestits de la terra i portant estandards, penons i banderoles, amb acompanyament de músiques, gaites i carrosses, omplia la Cinquena avinguda de concurrència, malgrat el temps gelat. Les autoritats civils, eclesiàstiques i militars honoraven la festa amb llur presència sobre tribunes engalanades. Simultàniament han arribat d'Irlanda delegats dels dos partits que s'agiten en el camp polític de l'attributionada illa d'Erin. Llur vinguda significa més intensificació del moviment a favor d'Irlanda.

Reports de Washington confirmen l'anomalia política del Nord-Amèrica d'ençà de la guerra d'Europa. La missió armeniana a París protesta contra la decisió de les potències aliades a transferir el control d'Armènia a la Lliga de Nacions, i demana l'ajut dels Estats Units. Però aquesta nació, diu el report, no pot fer res legalment, perquè, en primer lloc, no declarà la guerra a Turquia ni tingué participació en el tractat de Sevres; en segon lloc, Armènia està avui en mans del règim bolxevista, i aquest govern no està pas disposat a trametre tropes per canviar aquest règim. I acaba dient: «Com que els recursos naturals d'Armènia no són tan grans com els de Mesopotàmia, Pèrsia, Palestina i països veïns, l'interès dels Estats Units és més ètic que polític».

En canvi, aquest mateix Govern s'ha posat d'acord amb altres potències signant un pacte amb elles per al futur del mar Pacífic. Ara els Estats Units, Anglaterra, Japó i França seran el amos de la situació.

El president Harding proclama el manteniment d'una institució que dormia oblidada. Diu així: «Vist que la protecció i perpetuació dels nostres boscos són vitals al nostre continuïtat benestar industrial i riquesa nacional i per a la nostra salut individual, comoditat i prosperitat;

Vists que un període de 50 anys ha passat d'ençà que, en 1872, que fou instituïda l'observància d'un dia especial fixat i consagrat a plantar arbres, conegut per «Dia de l'Arbre»...

«Per tant, jo, Warren G. Harding, president dels Estats Units, demano amb urgència als governadors dels diferents Estats d'assenyalar la setmana del 16 al 22 d'abril de 1922 com la setmana de protecció forestal... i que sollicitin dels instructors públics dels pobles, viles i ciutats, i de les organitzacions cíviques i comercials, que vulguin unir-se en pensament i acció per la conservació del nostre heretatge comú, fent exercicis educatius i instructius que portin a coneixement del poble els efectes desastrosos de la pèrdua present en incendis de boscos, i la necessitat de l'esforç individual i col·lectiu per a conservar els boscos i l'augment del nostre creixement en arbres d'ornament i ús».

«Fet a Washington aquest dia 31 de març en l'any del Senyor 1922, i 146 de la independència dels Estats Units d'Amèrica. Warren G. Harding, president. Charles E. Hughes, secretari d'Estat».

S'ha suscitat una controvèrsia amb motiu d'una teoria antífisi d'una creença religiosa, an el terreny perdurable de lo desconegut. En aquest país, on tant de teories i creences es mantenen lliurement, s'hi veu la impotència de convèncer quan se tracta d'analitzar i subordinar fets naturals i clarividències espirituals. La teoria de Darwin respecte la descendència de l'home, i la fe en la creació provinent d'un Esser Omnipotent, es manifesten i examinen per via de

la premsa, que hi dedica volumenes d'escriptors d'homes eminents: Mr. Osborn, president del Museu d'Història Natural; Mr. W. J. Bryant, ex-secretari d'Estat; ministres de l'Església, etcètera. El mateix president Harding hi ha intervingut indirectament amb el recent discurs als bantistes de Washington, deplorent la intolerància com una de les causes de la falta de respecte vers les lleis. La controvèrsia es fa interessant en un centre de població com aquest.

El mal és, diuen alguns, que es considera la teoria de Darwin com un fet, i que, com a tal, l'ensenyan alguns professors de col·legis i universitats. La ciència, afegeixen, la considera senzillament com una hipòtesi pel present.

En aquesta metrópoli també presenciem la passa d'una crítica ridícula en matèria d'art. L'escultor McMonnies ha esculpit un grup de dues figures: un home de formes hercúles, dret sobre roques marines, i una sirena. El grup porta per títol «Virtut Cívica», i ha d'ésser col·locat a la plaça, de cara a City-Hall. Amb això l'element feminista al·la el crit de protesta contra aquest atemptat a la consideració de la dona, perquè aquesta apareix en forma de sirena i simbolitza el vici vençut per l'home, qui simbolitza la virtut.

Els negocis, en general, segueixen malament. Fallides a Wall Street; manca de treball en fàbriques, manufactures i altres empreses; manca d'exportació i de navegació comercial; el robatori i el crim augmenten, com també sovintegen els atemptats per apoderar-se de la propietat d'altri; i l'ús d'automòbils per a escapar els fugitius és tan freqüent, que s'està preparant un seguit d'automòbils blindats que seran utilitzats per la policia en els carrers d'aquesta ciutat contra el tiroteig dels lladres perseguits. Pel carrer, a les botigues, als pisos, a les oficines, sovintegen els robatoris. Diumenge passat, a unes quantes estacions fora de Nova York, un tren de càrrega fou detingut per deu lladres, els quals, revolvien en mà, obligaren el maquinista a apartar la màquina del tren per apoderar-se dels equipatges.

Semblava que el temps de les vagues havia acabat, però ara ha començat la dels miners de carbó a les regions de Pensilvània, Virgínia i Ohio. Com sempre, és la lluita entre el capital i l'obrer: el capitalista vol rebre els jornals, i l'obrer vol viure decentment. De les 7.500 mines de carbó que hi ha al Continent, 6.000 aproximadament han parat la producció. La Unió Miner Workers of America és responsable d'aquesta vaga extraordinària. El nombre de miners en vaga puja a uns 600.000, i la pèrdua de producció es considera de 1.800.000 tones de carbó bituminós amb la pèrdua de 2.000.000 de dòlars diaris de jornals, i la manca de 300 mil tones de carbó de pedra, amb la pèrdua diària de 800.000 dòlars en jornals.

Un comitè d'entusiastes de l'ex-president i difunt Teodor Roosevelt, treballa per a despertar l'interès popular a fi d'instituir d'una manera permanent el record de la seva vida i carrera política. A tal fi han posat de manifest a la gran biblioteca d'aquesta capital tot un conjunt de records de l'ex-president: retrats des de la seva infantesa fins a la seva mort, fets històrics dels seus ascendants, escrits de quan anava a l'escola, a col·legi i a la universitat de Harvard, objectes de les seves aficions esportives, volums de la seva biblioteca, lletres i documents de la seva carrera política, crítiques, sátires i caricatures dels seus admiradors i dels seus adversaris. Fill de casa rica i delicat de salut quan era noi, fou

ensenyat i avesat a fer vida a l'aire lliure, a peu i a cavall, per les escabrositats dels camps i de les muntanyes, en el maneig de les armes, a la caça dels óssos, i a l'ús del llac escorredor, tan practicat pels «rough riders» dels rangos de l'oest. Al mateix temps, com que era home de lletres i d'ambició, ell aprofitava les seves expedicions esportives, durant les quals escrivia les seves aventures. Un cop enllaçada la seva carrera amb els polítics, ben aviat esdevingué notable per la seva naturalesa robusta i son caràcter bel·licós, com ho demostren els seus retrats de quan era cap de policia en aquesta ciutat, i de quan, més tard, fou governador d'aquest Estat; els retrats de quan vestia de coronel de «rough riders» durant les accions de Sant Joan i altres, a Cuba en 1898; el mateix barret, el revolver, els esperons, les calces de pell estan a la vista del públic visitant.

Per ordre succeïssiu segueixen les vidrieres en les quals es mostra la seva estrella durant la seva vice-presidència en temps de Mc Kinley, la del seu aveniment a la presidència per l'assassinat de Mc Kinley en 1901, la dels seus felïços anys de president dels Estats Units, durant els quals ell féu possible la construcció definitiva del canal de Panamà. Ell proposà i obtingué la pau llavors de la guerra russo-japonesa.

Però el seu gest característic es manifestava quan, tot seguit d'acabar son terme de president (el 4 de març de 1909), se'n va per dos anys a la caça de lleons i girafes a les boscos de l'Àfrica occidental, i un altre cop, cansat de la calma casolana, emprèn la seva expedició a les muntanyes del Brasil. Tot està de manifest aquí, i per més senyes, un lleó embalsamat ho afirma. Al centre del local es mira un gran retrat a l'oli («El president Roosevelt en son despatx»), pintat per Adrian M. de Groot.

Entre les seves obres poden citar-se: «Ranch Life and the Hunting Trail»; «The Winning of the West»; «I took the Isthmus»; «American Ideals»; «The Strenuous Life»; «America and the World War». Dels llibres que parlen d'ell cito solament: «I Took the Isthmus»; «Confessió de l'ex-president Roosevelt»; «Protesta de Colòmbia»; i Crítica editorial de diaris americans sobre la manera com els Estats Units adquiriren el dret d'edificar el Canal de Panamà (1911). I, per oposició, aquest altre: «A Chapter of National Dishonor» (un capítol de deshonra nacional), per Leander T. Chamberlain (1915). Dels seus documents polítics cito una lletra adreçada a Mr. Porter, molt particular, en la qual Roosevelt fa son crit d'alarma i de resolució bel·licosa per a acabar la paciència de l'ex-president Wilson, a mesura que la guerra d'Europa amenaçava engolir més víctimes.

I ara que he parlat d'aquest americà tan original, evoco el record de quan, ja finalitzada la presidència, a primers de març de 1908, el dia abans d'empendre son viatge cap a l'Àfrica, vingué a examinar l'embarcació de la Companyia North German Lloyd, que havia de portar-lo a l'Atlàntic. El moll estava atestat de gent que l'acclamava, però solament eren a donar-li comiat onze delegats, inclosos l'alcalde. En tal ocasió el que escriví aquestes ratlles tingué l'oportunitat d'estrenyar la seva mà i expressar-li el desig d'un viatge sortit.

Raald Amundsen el que descobrí el Pol Sud i explorador dels Artics Boreals, ha vingut amb un monopla des de Washington en dues hores i mitja, malgrat la pluja i el vent contrari. Aquest monopla ha estat fet expressament per a ell, i li ha estat donat per usarlo en la seva propera expedició al Pol Nord.

RECTUS

Nova York, 8 d'abril de 1922.

Complot descobert a l'Índia

Londres, 28. — Segons un despatx oficial ha estat descobert un complot amb el fi de fer saltar mitjançant la dinamita el viaducte de la East Indian Railway, distant 300 milles de Calcuta.

L'atemptat no ha tingut efecte per inhabilitat dels que l'havien tramés. — Havas.

El tractat de Riga

París, 28. — Segons el corresponent de «Le Petit Parisien» a Gènova, als circoles autoritzats es desment la notícia que els delegats polonesos hagin presentat una nota als representants de França, Anglaterra, Itàlia i Japó demanant a aquestes potències la ratificació del tractat de Riga, firmat en abril de l'any passat, en el qual s'establí la frontera russo-polonesa. — Havas.

Els francesos a Hoochst

Magúncia, 28. — Ha estat desmentit un telegrama de Frankfurt publicat pel «Berliner Tageblatt» segons el qual en una col·lisió haguda a Hoochst resultà mort un oficial francès per alguns paleans alemanys. — Havas.

Rússia i Alemanya

Londres, 28. — Un telegrama de Berlín diu que les relacions russo-alemanyes seran represes immediatament.

Els ambaixadors respectius seran Krassin i Wiedenfeldt. — Havas.

El locaut a Londres

Londres, 28. — Els patrons de les fàbriques de construccions mecàniques, que sostenen el locaut, han decidit obrir llurs tallers el diumenge pròxim a tots els obrers que estiguin disposats a reempendre el treball en les condicions per ells fixades i no acceptades pels Sindicats.

Els directores dels Sindicats obrers de construccions mecàniques tenen el convenciment que els afiliats no es deixaran temptar per la oferta dels patrons per a entrar al treball individualment. — Havas.

Vaixell anglès canonejat a Odessa

París, 28. — Li comuniquen de Londres a «Le Matin» que segons un despatx de Constantinoble el vapor anglès «Datchet» fou canonejat prop d'Odessa per les peces d'artilleria que guarnixen les costes bolxevistes. — Havas.

El deute rus

París, 27. — Els senyors Poincaré i Barthou van canviar al·lir activa correspondència.

El senyor Barthou va rebre instruccions de mantenir en la seva totalitat el memoràndum de Londres, o sigui el reconeixement del deute rus, tant l'anterior a la guerra com el resultant d'ella, la reducció del qual ja es preveia en l'esmentat memoràndum de Londres, i el restabliment de la propietat privada dels estrangers, rebutjant el sistema sovieta d'usufructe per mediació d'arrendaments anfitèutics.

Els delegats belga i japonès s'han posat d'acord amb M. Barthou sobre l'assumpte.

Els tècnics financers francesos redacten una nota que serà discutida per la subcomissió d'assumptes russos a l'enseny que el memoràndum redactat per la delegació britànica. — Havas.

Ajornament del viatge de Barthou a París

París, 20. — Contra el que s'havia dit celerament a la sortida de M. Barthou rap a París, telegrafia l'enviat especial de l'Agència Havas a Gènova, que M. Barthou ha ajornat el seu viatge, diferint-lo fins la fixació de les condicions relatives a l'últimatum a Rússia, per la subcomissió d'a-sumples russos. Aquesta subcomissió es reunirà demà, dissabte, a les onze del matí. — Havas.

Mort de Deschanel

París, 28. — Segons el «Journal», l'estat de l'ex-president M. Deschanel s'ha agravat considerablement. El malalt es troba molt decaïgut. Les persones de la seva família temen un imminent desenllaç fatal. — Havas.

París, 28. — A dos quarts de sis de la tarda ha mort l'ex-president de la República, M. Deschanel. — Havas.

El senyor Deschanel ha mort voltat de tota la seva família. La malaltia que venia sofrint des de fa alguns dies, es va agreujar ahir de sobte i aquest matí ha estat precis practicar-li la pleurotomia, no tornant a recobrar el coneixement des d'aquell moment. Els metges havien quedat en tornar examinar-lo aquesta tarda, a les set.

En ser coneguda la notícia de la mort han acudit a signar les llistes nombroses personalitats, essent un dels primers de fer-ho l'ambaixador d'Espanya, senyor Quiñones de León. — Havas.

Terratrèmol a Toquío

Toquío, 28. — Un recent tremolor de terra ha causat dos morts i nombrosos ferits. Cap de les víctimes és europea. — Havas.

Procés per difamació a Baviera

Berlín, 28. — Avui començarà la vista del procés per difamació seguit per Fehrenbach, ex-secretari del president del Consell de Baviera, Kurt Eisner, contra alguns periòdics bavaresos. — Havas.

La Conferència de Gènova

París, 28. — Segons el «Petit Parisien», en el cas que el Consell Suprem es reunís a Gènova, M. Poincaré no consentirà que sigui discutida la qüestió de les reparacions. — Havas.

Londres, 28. — Telegrafia l'Agència Reuter des de Gènova que es comença a creure que la Conferència durarà encara almenys un mes.

Lloyd George no té la intenció de tornar a Anglaterra abans d'haver complert tot el seu treball. — Havas.

Londres, 28. — Telegrafia de Gènova al «Times» que tots els esforços de la delegació britànica per a entaular converses amb els delegats bolxevistes, sense recórrer a un ultimatum, o bé a una Memòria, semblen ja condemnats a un complet fracàs.

Afegeix el corresponent del «Times» que l'actitud cada dia més freda dels delegats bolxevistes a Gènova obeeix a instruccions precises rebudes del Govern de Moscou, el qual ha disposat que els seus representants a la Conferència es neguin categòricament a tota concessió de principis, encara que la negativa porti com a conseqüència la ruptura de relacions amb els altres representants a la Conferència. — Havas.

Gènova, 28. — M. Barthou sortirà cap a París demà amb l'objecte de conferenciar amb M. Poincaré a propòsit de la marxa de la Conferència. Tornarà a Gènova el dimecres. — Havas.

París, 28. — El Consell de ministres examina ahir la comunicació del president de la delegació francesa senyor Barthou en la qual s'exposa la suggestió de Lloyd George respecte a la reunió del Consell Suprem.

El Consell decidí que la dita reunió no podrà celebrar-se a Gènova sinó després de tornar M. Millerand. En el cas contrari hauria de celebrar-se a París. — Havas.

Gènova, 28. — La delegació bolxevista aferrà ahir nit un banquet a la delegació alemanya. — Havas.

Gènova, 28. — El memoràndum francès dirigit a la Subcomissió d'Assumptes de Rússia exposa que les potències representades a la Conferència de Gènova desitgen col·laborar en la restauració de Rússia i en el restabliment de la pau a Europa.

Dóna precisions sobre la manera com podrà desenrotllar-se l'activitat financera i comercial de tots els països d'Europa i la reconstitució de Rússia i el seu ressorgiment agrícola, mitjançant drets concedits a societats estrangeres per a explotar concessions de gran extensió.

Es precis, diu el memoràndum, que els estrangers es trobin en condicions de poder pendre part en el ressorgiment del comerç de Rússia amb totes les garanties degudes de seguretat.

Referent als mitjans de transport a Rússia, el memoràndum suggereix la creació d'una societat per a construir, conservar i reparar el material rodant.

Tots aquests projectes, afegeix el citat document, com que requereixen el concurs financer, fan precisa la constitució d'un consorci internacional, encarregat de facilitar el diner necessari a les empreses reconstructives.

El projecte francès imposa als Soviets l'obligació d'abstenir-se de tota propaganda subversiva als països estrangers.

Demés, els Soviets hauran d'acceptar per la seva part, les obligacions contraes per llurs predecessors, però les potències es declaren disposades a concedir-los facilitats de pagament.

També hauran de reconèixer els Soviets els deutes dels Governos anteriors pel que toca als subdits estrangers, i a l'ensens tots els compromisos financers derivats de les empreses d'utilitat pública. — Havas.

Gènova, 28. — La Subcomissió d'Assumptes de Rússia s'ha reunit aquesta tarda.

En obrir-se la sessió, el senyor Barthou ha declarat que la seva absència momentània de la Conferència no podria causar cap interrupció en els treballs, i que, a més a més, aquesta absència depenia de deliberacions que encara no s'havien realitzat.

El delegat italià senyor Schanzer ha participat als seus col·legues que s'havien disposat dos projectes, frances i un britànic l'altre i que, a judici seu, el francès entranyava un retrocés respecte a la nota intercalada de 15 d'abril, per la qual es preveien possibilitats a favor de Rússia, en el que es refereix als seus deutes de guerra i a les indemnitzacions per confiscacions de béns privats.

El senyor Barthou contestà dient que l'actitud de Govern francès estava justificada pel Tractat germanoruss i per les declaracions del delegat rus senyor Rakowski, declaracions per les quals i en contra de l'establert a Cannes quedava subordinada tota acceptació per part de Rússia al reconeixement «de jure» del Govern sovieta i a la immediata concessió de crèdits.

A més a més, afegí el senyor Barthou, aquesta nota intercalada quedà acordada en una reunió oficiosa a la qual no assistiren cert nombre de potències representades a la Subcomissió.

Terminat l'incident, el senyor Lloyd George i el senyor Barthou prengueren la paraula per a propugnar els seus respectius projectes.

Després d'intervenir en la discussió el senyor Motta, delegat suís, el senyor Schanzer, italià, i el delegat de Polònia, s'acordà encarregar a un Comitè de redacció el tenir cura d'harmonitzar tots dos projectes.

Féu observar després el senyor Schanzer que en el projecte britànic no figurava França entre les potències que oferien crèdits a Rússia, a la qual cosa el senyor Barthou exposà que França es trobava en una situació molt especial deguda als danys i perjudicis causats per la guerra.

El senyor Lloyd George digué al seu entorn que comprenia perfectament la posició de França i que aquesta no dediqui les seves disponibilitats financeres a coses que no siguin la reparació del seu territori.

Seguidament s'acabà la sessió, reunint-se de seguit el Comitè de redacció referit, del qual formen part els senyors Barrère, francès; Scialoja, italià; Delacroix, per Gènova; Motta, per Suïssa; i Lord Greham, per Anglaterra. — Havas.

Gènova, 28. — La Subcomissió d'Assumptes de Rússia tonarà a reunir-se demà, a les onze del matí, a les onze, però es creu que no bastarà amb aquesta reunió, sinó que caldrà celebrar-ne una altra, per a poder arribar a fixar un text comú. — Havas.

Vagó de municions decomissat.

Oppeln, 28. — Les autoritats franceses han decomissat a l'estació de Jallownaun vagó precintat que anava destinat a Gletwitz, en el qual hi havia 200 granades de 77, 205 pistoles automàtiques i bales per a ametralladores. — Havas.

L'estat de Patchitch

Belgrad, 28. — L'estat del senyor Patchitch segueix essent satisfactori, però no obstant el ferit està al llit. Com se sab el senyor Patchitch ha sofert un accident d'automòbil. — Havas.

La Reina d'Espanya a París

París, 28. — La Reina donya Victòria d'Espanya, acompanyada de les infantetes Beatriz i Cristina, han arribat a aquesta capital aquesta nit, a dos quarts de dotze, en el sud-expres, procedent de Madrid.

Acompanyeen, demés, a la Reina donya Victòria la duquessa de San Carlos, la comtessa del Puerto i el marquès de Bendaña.

En arribar a l'estació d'Austerlitz, ha estat saludada per l'ambaixador d'Espanya, senyor Quiñones de León, el qual ha pujat amb la sobirana a l'automòbil que l'ha conduïda a l'Hotel on s'estatja.

També ha estat saludada a l'estació per l'infant don Lluís, el senyor Carré, representant del ministre de Negocis estrangers, el marquès de Mora, conseller de l'ambaixada d'Es-

panya i altres distingides personalitats franceses i de la colònia espanyola.

Tant la Reina com les infantetes, vesteixen dol rigorós. — Havas.

Lloyd George a Berlín

Berlín, 28. — La «Gazeta de Woss» rep notícies de Munich dient que el primer ministre anglès, senyor Lloyd George, té el propòsit d'opassar per aquella capital, a la seva tornada de Gènova, puix desitja romandre una temporada a l'Alta Baviera.

Afegeix el despatx que ja té encarregades a un hotel habitacions per a ell i la seva família, a partir del di al5 del vinent maig. — Havas.

Municipi

MOCIONS DE FOMENT

Davant la Comissió de Foment han estat formulades les següents mocions:

Dels senyors Cararach i Nonell, perquè s'unifiqui la numeració de la Travessera de Gràcia.

Del senyor Cararach: perquè a fi de regularitzar la rasant del carrer de Bartrina amb la carretera de Cornellà, es prolongui la clauveguera del carrer Agustí i Milà pel de Bartrina fins al Torrent del Drac.

Perquè es destinin 2.000 pessetes a l'adob del Torrent d'Estadella.

Que es formulí el pressupost per a la construcció del ferm del Passeig de Pi i Mollí.

Perquè d'acord amb els Ajuntaments de Santa Coloma de Gramanet i Sant Adrià del Besòs es traci un projecte de passatge paral·lel al riu Besòs i pròxim al mateix, perquè serveixi d'enllaç entre el Passeig Marítim i el de l'Alta circumvalació.

Perquè es formulí un pressupost i plec de condicions per a la construcció de l'empedrat del carrer de Malats, entre el de Sant Andreu i la Plaça d'Orfila, i per a la construcció de clauvegueres al carrer de Malats, Mir i Cabrera.

Del senyor Anglada (don Enric), perquè per les brigades municipals es procedeixi a l'adob del carrer del Pintor Tapiró (Les Cortes).

Del senyor Nonell: interessa i es projectin les alineacions de la Riera de Cassoles i de la Travessera de la Rambla del Prat; que s'assenyalin les rasant definitives del carrer d'Argentera, i que sigui prolongat el carrer de Cabrells fins al de Sant Camil, formulant-se el corresponent projecte.

Perquè es formulí un projecte d'Eixample des de la Granvia Diagonal fins a l'estació de Gràcia, i que un cop acabat el projecte d'Eixample des de la Diagonal fins a l'antic terme de Sarrià, es sol·liciti la seva inclusió en el pla general d'Eixample de la ciutat.

Dels senyors Tomás i Batlle: perquè es formulí el projecte de la xarxa de clauvegueres que sigui convenient construir a l'ex-terme municipal de Sarrià.

Dels senyors Marial i Tomás: perquè s'estudiï el tipus de clauvegueres més convenient a construir des del Passeig de Güell (fielat de consums), per a desguas a la clauveguera més pròxima, formulant-se el pressupost corresponent.

EXPOSICIO DELS TRACATS DE LES ESCOLES NOVES

Al saló d'arquitectura que figura annex a l'Exposició d'Arquitectura, la inauguració de la qual se celebrarà demà, la Comissió de Cultura exposa una sèrie de reproduccions gràfiques, relatives a les construccions escolars efectuades per iniciativa de la mateixa i de les que té actualment en construcció o en projecte, constituint una interessant manifestació de la labor portada a cap en aquest ordre per l'Ajuntament de Barcelona.

Paül Sabatier a Barcelona

Va arribar a Barcelona, ahir al matí, en l'express de Madrid, l'eminent professor Sabatier, acompanyat d'una de les seves filles, rebent tot seguit les salutacions de benvinguda de distingides personalitats: senyor consol de França; senyor Utrillo, en representació del senyor President de la Mancomunitat; senyor Ribé, en nom del senyor Alcalde; Dr. Agell i senyora i professors de l'Escola de Química; Bonoure i senyora, director de l'Institut Francès; senyor Forest, en

nom de la Cambra Francesa i Cercle francès; Colònia francesa i gran nombre d'alumnes de l'Institut de Química Aplicada.

Després de les presentacions i d'haver rebut la senyoreta Sabatier uns bells rams de flors oferts pel representant del senyor Alcalde, director de l'Escola i una comissió d'alumnes es va dirigir a l'Hotel Ritz, en el cotxe que galantment va enviar el President de la Mancomunitat.

En companyia del Dr. Agell va fer una visita d'atenció al senyor President, a l'Alcalde i al Rector de la Universitat, anant després a esmorzar al restaurant del parc de Montjuich per a conèixer les obres i jardins, essent rebuts per la Junta i alts empleats.

CURS SABATIER

Aquests curs amb que l'eminent químic el professor Paül Sabatier, degà de la Facultat de Ciències de la Universitat de Tolosa, honorarà a Barcelona, va dedicat als alumnes de l'Escola de Directors d'Indústries Químiques i als d'altres Seccions de Química Aplicada. Altament poden assistir-hi els estudiosos que tinguin suficient preparació de Química i ho sol·licitin de la Secretaria de l'Institut.

El curs, ja començat, és donat en llengua francesa a la gran Sala de Conferències de l'Institut de Química Aplicada.

La primera lliçó es donà ahir matí, a les sis de la tarda, sobre el tema: «De la hidrogenació en general. Segona lliçó: avui, dissabte, a les sis de la vetlla. Tema: «De la hidrogenació dels olis».

Tercera lliçó: Dilluns, a les onze del matí. Tema: «De les catalisats de deshidratació».

Quarta lliçó (clausura del curs): Dilluns, a les sis de la tarda. Tema: «Algunes aplicacions industrials de la catalisats».

L'automòbil del metge

Es sabut que avui molts metges utilitzen, per a llurs serveis professionals, aquest ideal mitjà de locomoció, no sols en les capitals i grans ciutats sinó fins als districtes rurals, la topografia dels quals permeti el trànsit rodant.

L'automòbil representa, doncs, un eficaçíssim auxiliar per a la prestació d'aquests serveis professionals, essent la primera utilitat i primordial conveniència, no ja per al metge, sinó a favor del malalt, qui pot d'aquesta fàcil i segura assistència amb tota urgència, pot ésser visitat amb freqüència molt major, i en casos de gravetat extrema i urgent, l'automòbil pot portar, entre els esbafegs del seu motor, el remei que salva, el confort a la família que espera entre congòies l'arribada del metge.

Per això no vacil·lo a afirmar que sota aquest punt de vista, l'automòbil del metge ha d'ésser justipreciat com un potent i real auxiliar de la beneficència i la salut pública.

Per això entenc que el projecte d'En Bergamín, l'actual ministre de Finances, no ha de recaure sobre l'automòbil del metge, el qual ha de restar lliure de tota mena de tributs.

Si aquest projecte va endavant, si adquireix força executiva des de les planes de la «Gaceta», el 75 per 100 dels metges que avui utilitzen en pro de llurs malalts aquest ràpid mitjà de locomoció, el deixaran perquè els resultarà econòmicament ruïnós.

Es molt just que s'imposi un fort tribut al qui posseeix automòbil només que per a comoditat pròpia, per a ostentació externa i per vanitat morbosa. El ric ha de pagar pel pobre; el qui comodament assentat en auto de luxe, passeja per esport, deu pagar pel pobre vianant, qui, davant d'aquella sobtada exhalació de la riquesa que passa, sent projectada sobre els seus pulmons una onada de pols mals.

Però aquesta consideració no pot aplicar-se a l'auto que passa rabent, portant el metge que va a complir el deure sagrat de curar, o almenys d'acompanyar a una família en terribles hores d'angoixa.

Jo brindo des d'aquestes pàgines aquest afer a les Juntes Directives dels Col·legis Mèdics i del Sindicat de Metges de Catalunya, que, ensem, que treballaran pels interessos professionals de llurs companys, actuant en benefici directe i real del proïsme.

Dr. FRANCESC MONTANYA
De la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona

Pons 25 d'abril de 1922.

L'actualitat social

VISTA SUSPESA

Avui s'havia de veure a l'Audiència la causa instruída amb motiu de l'explosió d'una bomba i incendi de l'auto que la conduïa.

El fet esdevingué el dia 24 d'abril de 1921, poc temps després d'haver-se celebrat al Passeig de Gràcia la festa dels Sometents de Catalunya.

Ahir a la tarda es va rebre un telegrama del defensor senyor Serrano Batanero, demanant la suspensió de la vista.

La penitència en el pecat

Un obrer d'uns 17 anys passejava a la tarda pel moll de Barcelona, quan se li acostà un individu molt amable que entaulà conversa amb ell.

Tot conversant s'encaminaren cap al Paral·lel, i, a poc després, l'acompanyant «va trobar» a terra un sobre que, recollit i obert, va resultar que contenia bitllets de banc — o almenys o semblaven — per una suma de 8.000 pessetes.

Mentre comentaven la troballa se'ls acostà un senyor tot esverat i els preguntà si havien trobat un sobre que havia perdut. El desconegut va contestar que no havien trobat res i el senyor se'n va anar amb mostres de gran sentiment.

Aleshores l'acompanyant va proposar a l'obrer dedicar les 8.000 pessetes a un negoci bastant complicat del qual el minyó sols va entendre que guanyaria molts diners en poca estona.

Malgrat ésser una operació reprobable, el minyó hi va accedir, i com l'acompanyant fcs avinent, amb raonaments molt intrínsecs, que era precis atorgar-hi més diners, va oferir 50 pessetes que donà, posant-hi el desconegut un altre tant. Tot plegat ho va posar dins del sobre i ho va donar a l'obrer perquè ho guardés mentre ell anava a fer un encàrrec urgent.

Vist que passava el temps i l'altre no tornava, l'obrer va obrir el sobre i no va trobar-hi altra cosa que retalls de diaris, comprenent aleshores, si bé massa tard, que volent fer un bon guany li acabaven de timar 50 pessetes.

El minyó ho va anar a denunciar al jutjat on amb un xic més el processen per intentar apoderar-se del que no era seu.

Musicals

«LOHENGGRIN» AL LICEU

L'assaig general de la formosa òpera de Wagner, celebrat ahir passada, fou un èxit. Tots els qui van assistir-hi asseguruen que mai s'havia escoltat un conjunt tan perfecte. La primera representació està anunciada per al dimarts vinent.

Avui, a les deu de la vetlla, l'Orfeó Gracienc donarà al Centre Automàtic de Dependents del Comerç i de la Indústria, un extraordinari concert, interpretant-se el següent programa:

Primera part: «Voltant la senyera», «Els fadrinets de Sant Boi», «Cançó de l'espadà», «L'estudiant de Viena», «Cançó del lladre», «La mort de la núvia», «El maridet», «Crisalides» i «Empordà i Rosselló».

Segona part: «Brindis», «L'hivern», «La nit», «La sardana gran», «La mort de l'escola», «Estiuença», «La sardana de la Pàtria» i «La nostra bandera».

El programa del quart concert de Matinees Liriques Populares, de l'Orquestra Simfònica de Barcelona, que donarà demà, dia 30, al Teatre Eldorado, sota la direcció del mestre Lamote de Grignon, el componen el següent programa:

Obertura de «El príncep Igor», Borodine; «Simfonia», Pahissa; «El profum de les oasi sahariano», Santoliquido; «Segon concert per a piano i orquestra», Rachmaninow; «L'aprenenç bruxot», P. Dukas.

La part de piano del concert de Rachmaninow està confiada al conegut pianista Carles Josep Gacitua.

Es requirit indispensable que les notes que ens siguin tramesses per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dissabte, 29 d'abril de 1922

Els telèfons de Catalunya

Arribada de la Comissió de la Mancomunitat

La Comissió del Consell de la Mancomunitat que es trobava a Madrid va arribar ahir al matí, conferenciant tot seguit amb el President, senyor Puig i Cadafalch.

En la dita conferència es va acordar convocar reunió extraordinària del Consell per avui, dissabte, a les dotze, i es va redactar i remetre a la premsa la nota següent:

«La Comissió del Consell de la Mancomunitat que ha anat a Madrid per a parlar amb el Govern i els representants de les forces parlamentàries de l'assumpte dels telèfons, aduec no havent encara reaiçut resolució sobre la dita qüestió i havent de reservar, per tant, el seu judici definitiu, no pot amagar l'estat del seu esperit, que més que de pessimisme és d'indignació, pel fet que, aprofitant l'actitud d'alguns catalans contrària a les coses de Catalunya, s'hagi creat a Madrid altra volta, amb gran mala fe per part d'uns quants i amb esferidora inconsciència per gairebé tots els altres, un ambient de recel, de prevencions i d'hostilitat, que ho ha envaït tot, fora d'unes poques excepcions que són molt d'agrair, ambient que impedeix tot raonament seri i que cega, fins al punt de no deixar veure als que haurien de veure-les les conseqüències que s'estan ja tocant d'aquesta política de sistemàtica obstrucció a totes les aspiracions de Catalunya.»

Ahir, amb l'express del matí, va tornar de Madrid la comissió de consellers de la Mancomunitat que va anar a aquella ciutat per a gestionar la concessió dels telèfons. Els senyors Lloret i Guasch s'han quedat a Reus, i els senyors Est-

della i Vallès i Pujals han baixat a Barcelona. A primera hora de la tarda van estar a conferència amb el senyor Puig i Cadafalch, donant-li compte de les impressions recollides a Madrid.

AL DIA

Desagraïment

Dies enrera, us deia el cronista, que els catalans que tinguin el sentiment de la dignitat de Catalunya, que estimin la pàtria i esperin per a ella un esdevenidor gloriós, s'havien de pendre seriosament les campanyes de la U. M. N. Si a voltes aqueste senyors fan riure i a voltes hom els ha de plànyer per la vessania llur, les coses han arribat a un punt, que obliguen, per patriotisme, a una creuada contra d'ells.

El cas d'ara, el de la cessió a la Mancomunitat de la xarxa telefònica de Barcelona, és una demostració que no hi ha enemic petit al món: pensem amb el boralló de neu encimat que, rodolant avall, forma el torb. Els homes de la U. M. N. han estat l'encetall que ha servit per a capdellar-hi tots els enemics que Catalunya té a Madrid: a ells pot agrair Catalunya i especialment Barcelona, que és la directament afectada pels destorbs, el que ja no sigui un fet la cessió de la xarxa telefònica, que tant ha de contribuir a la regularització i modernització d'un servei avui imprescindible, com el telèfon.

No passa quasi un dia que algun dels senyors parlamentaris de la U. M. N. no combati a les Corts la Mancomunitat de Catalunya: fan papers ridículs, arriben a fastiguejar fins als nostres enemics, que els veuen fer (i perdoneu) allò que diuen que no fa cap ocell, però, ultra crear, arreu d'Espanya un sentit irreal de la nostra primera corporació, en moments especials com el d'ara fan mal de debò.

La oridoria l'han moguda i desperada els senyors de la U. M. N. I al davant d'ells, en aquest afer, s'hi ha posat el senyor marquès d'Olerdola, oblidant el que deu a Barcelona.

La proposició de llei que ha defensat el marquès d'Olerdola, és, com tota obra d'odi, més transcendental del que sembla pel que porta amagat. Ho aclareix «La Vanguardia», «ex-abundantia cordis». «La Vanguardia», diari barceloní, que viu a Barcelona, després de dir que la proposició de llei fou defensada amb un «razonado discurso», confessa que el s'aprova aquesta proposició, ja no es podrà concedir mai més cap servei ni delegació a corporacions, sense la votació del Parlament.

La cessió de la xarxa telefònica de

Barcelona a la Mancomunitat, no és pas solament un mitjà de vida de la gloriosa corporació catalana, com la perduda generalitat, cor de Catalunya, sinó un mitjà de posseir Barcelona, i, avui, gran part de la nostra terra, un instrument perfecte sense el qual la vida moderna és impossible.

No s'ha d'ésser catalanista, ni solament català, n'hi ha prou amb ésser veí de Barcelona per a desitjar la cessió.

Per a qualsevol dels diputats de la U. M. N. firmar i defensar la proposició, hauria estat acte contrari al que imperiosament el sentit de raça, de pàtria, hauria d'imposar: per al senyor marquès d'Olerdola, és l'expressió d'un desagraïment.

POL

Polítiques

L'EXPRES.—ARRIBADA D'EN CAMBO

Ahir al matí, a l'hora reglamentària, va arribar l'express de Madrid. El moll del Baixador presentava un aspecte animat.

Va arribar En Francesc Cambó, essent rebut per un grup d'amics. S'ha dirigit tot seguit al seu domicili.

També venia el docte professor M. Sabatier, acompanyat de la seva gentil filla. Els alumnes de química de la Universitat Nova li van fer una rebuda afectuosa, obsequiant la damisella amb rams de flors, lligats amb els colors franco-catalans.

Saludaren M. Sabatier, en nom de la Mancomunitat i l'Ajuntament, els senyors Utrillo i Ribé.

Torna al mateix temps la comissió de la Mancomunitat que, presidida pel senyor Vallès i Pujals, ha estat a Madrid.

EN SILIO A BARCELONA

A primers de maig vindrà a Barcelona l'ex-ministre d'Instrucció pública senyor Silió, el qual es proposa inaugurar aquí una campanya que farà per tot Espanya, explicant la seva gestió ministerial que ha estat tan discutida, especialment per haver implantat l'autonomia universitària i reformat el Consell Superior d'Instrucció pública i el pla d'estudis de les Escoles de Comerç.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA O UN ENS SIGUI CONEUGDA.

Les Idees i les Imatges

L'ENRENOU DE WALT WHITMAN

Ahir esmentàvem una recent reedició de Marcel Schwob.

Aquest escriptor, d'època, fou a França un dels iniciadors i introductors principals de mants barbars emnents.

Reproduïm, avui, el testimoni ratificador que sobre el particular ens dona Jean Moréas, el qual testimoni serva, demés, d'interès de la seva opinió respecte l'homèrida pan-americà de «Folles d'herba».

Marcel Schwob, cert dia, pregà a Jean Moréas que pugés a casa seva, puix volia revelar-li un poeta extraordinari.

Una volta en la cambra de treball, Marcel Schwob prengué un llibre dels prestatges de la biblioteca, i es posà a traduir, amb un entusiasme atè sostingut, diversos fragments de l'obra de Whitman.

«Quin enrenou, quin enrenou!...» — exclamà Moréas.

Exacte.

L'enrenou de Walt Whitman és més que evident.

Ara, que és, fins a cert punt, un assats bell enrenou.

Bell, hem dit, no pur.

L'enrenou no és mai pur.

JOSEP MARIA JUNOY

La Mare de Déu de Montserrat

ALS JOSEPETS

Diumenge vinent, dia 30 d'abril, la Pontificia i Reial Confraria de Nostra Dona de Montserrat, de la parroquia de Sant Josep de Gràcia (Josepets), celebrará la seva festa principal, com és tradicional tots els anys, per a venerar la Regina excel·sa Mare i Protectora dels catalans; concurrerá a l'acte amb llurs banderes els tres cossos del Sometent que integren el districte VIII (Sant Gervasi, Salut i Gràcia), i altres autoritats populars, per a també rebre tribut a llur divina Patrona, la Verge de Montserrat.

Els actes que se celebraran seran els següents:

A les vuit del matí, missa de Comunió general.

A les deu, solemnisssim ofici amb sèrm, a càrrec del P. Josep, Maria Pijoan, S. J.

La capella parroquial, sota la direcció del mestre En Josep Rial, preverà, cantarà la «Missa in honorem S. S. Stigmatum», d'A. Bottazzo, a tres veus mixtes i acompanyament d'instruments de corda.

Finalitzarà amb la Salve i el Virelai, corejats per elements de l'Orfeó Montserrat, del Centre Moral Instruïu de Gràcia.

Es repartiran ramells de Boix Montserrat amb llaga catalana.

A SARRIA

El Centre Excursionista Els Blaus, de la barriada de Sarrià, el vinent diumenge festejará la seva patrona, la Verge de Montserrat, amb els actes següents:

A les vuit del matí, missa al temple parroquial; a les nou, després d'hissada la nova bandera a la façana de l'edifici, tindrà lloc la inauguració de la sala destinada a biblioteca i sala de reunions, essent després obsequiats els socis i convidats amb un esmorzar; a les quatre de la tarda, concert íntim.

A SANT JOAN DE GRACIA

Molt esplendida promet ésser aquest any la festa que organitza la Pontificia i Reial Confraria de la Verge de Montserrat de la parroquia de Sant Joan Baptista de Gràcia amb ocasió de celebrar la festa principal de la Patrona de Catalunya, organitzant-se les següents festes:

Diumenge, dia 30 d'abril: Missa i Comunió general amb plàtica preparatòria.

A les deu, Ofici solemne, cantant-se la missa «Fons Bonitatis» per l'escolania de la parroquia, alternant amb el cor format per l'Orfeó Gracienc, i sèrm pel doctore don Joaquim Masdexeus.

A tots els que assisteixin a l'Ofici

La polèmica Poincaré-Lloyd George

Poc després de pujar al Poder M. Poincaré, va remetre al Govern anglès una nota on formulava nombroses objeccions i observacions sobre la convocatòria de la Conferència de Gènova. Aquell document tenia un caràcter jurídic, i M. Poincaré, que és un gran advocat professional, féu un paper molt lluit en aquest terreny. Els punts febles dels projectes de Mr. Lloyd George foren atacats vigorosament i amb fortuna pel cap del Govern francès.

Tan forta era, jurídicament, la posició de M. Poincaré, que Mr. Lloyd George no va contestar la nota francesa. Hom diu que, després de llegir-la detingudament, declarà als que el voltaven que els arguments de la nota eren incontestables. Encara que aquesta confessió hagués volgut ésser irònica, no per això resultava menys exacta. La conseqüència de la superioritat de M. Poincaré en el terreny jurídic va ésser causa que en l'entrevista de Bolonya-sur-mer el primer ministre anglès s'avingués a introduir un conjunt de modificacions inspirades en la tesi de M. Poincaré.

Aquesta primera victòria del cap del Govern francès augmentà el seu prestigi i consolidà la seva situació en la política interior. Els partidaris del president del Consell veieren en l'èxit de Bolonya el preludi de les victòries successives que la política de claredat, de precisió i d'energia, representada per M. Poincaré, anava a obtenir.

Però Mr. Lloyd George ha pres aviat la revenja en el joc d'escacs de la política internacional. En l'ample tauler de Gènova, el joc de França ha estat desbaratat. Enmig de la confusió de la partida, on actuen trenta i tants jugadors, els alemanys i els russos han aconseguit l'èxit indiscutible que significa l'acceptació pràctica del tractat germano-rus. Mr. Lloyd George quedà eclipsat per l'audàcia de Berlín i de Moscou. Però ha trobat en la polèmica suscitada per M. Poincaré una ocasió de refer el seu prestigi polèmic.

Cal confessar que en l'actual polèmica provocada pel discurs de Bar-le-Duc, Mr. Lloyd George porta un gros avantatge. M. Poincaré, que amenaçava amb la retirada de la delegació francesa que assisteix a la Conferència de Gènova i amb l'acció separada de França contra Alemanya, ha hagut de cedir terreny ràpidament, sens dubte per a evitar una greu derrota internacional. I Mr. Lloyd George, a qui no agraden les victòries a mitges, ha demanat la reunió del Consell Suprem interaliat, sens dubte amb la intenció d'anar a l'assalt decisiu contra la política de M. Poincaré. Si aquest no es refà tot seguit de les seves últimes vacil·lacions, perdrà inevitablement la partida.

A. ROVIRA I VIRGILI

se'ls remetrà un ramell de boix de Montserrat amb una medallita de la Verge lligat amb cinta catalana, mitjançant la presentació de la corresponent contrasenya.

AL SEMINARI

En aquest Seminari Conciliar s'hi ha celebrat amb tota pompa la festa de la Moreneta.

Hi ha hagut missa de Comunió, essent celebrant el senyor rector del Seminari; Ofici solemne, que ha celebrat l'administrador, i a la tarda una bellíssima festa amb sèrm.

A la part dreta de l'altar hi havia una imatge de la Patrona de Catalunya.

El rector ha concedit festa als seminaristes amb motiu de la diada.

A L'INSTITUT DE CULTURA I BIBLIOTECA POPULAR PER A LA DONA

Amb motiu de celebrar-se demà diumenge, en aquest Institut, solemniament la Festa de la Verge de Montserrat, hi tindrán lloc els següents actes:

A les vuit del matí, missa de Comunió general, cantada, reglamentària per a totes les sòcies de l'Institut.

A dos quarts d'onze, Junta general extraordinària, per a procedir a la provació de les reformes introduïdes als Estatuts.

A les cinc de la tarda, audició de sardanes per la còpia «L'Aliança», de Ripoll, al pati del propi Institut, exclusivament per a les sòcies.

La Secció Permanent d'Educació i Instrucció posa a coneixement de les seves associades que els dies 1, 2 i 3 de maig, a dos quarts de vuit del vespre, se celebraran els exàmens finals del tercer curs de Dactilografia.

La Secció Permanent de Religió i Culte, comunica que des del dilluns, dia primer de maig, se celebrará diàriament la Santa Missa a la Capella de l'Institut, a les vuit del matí, reançant-se després les oracions pròpies del mes de maig.

La Secció Permanent d'Esports i Excursions, obre la inscripció per a l'excursió a l'Ermida del Romeu, de Caldes, tancant-se el dimecres, dia 10 del vinent maig.

A L'ACCIO POPULAR

Essent col·locada demà, diumenge, a la sala de Juntes del Casal Popular (Baix de Sant Pere, 1, 3 i 5), la imatge de la Verge del Montserrat a la qual donarà la beninguda En Ramon Albó, president de l'Acció Popular, aquesta entitat, compenetrada amb tan bella festa i fent-se la seva, invita tots els seus socis al cristianisme que tindrà lloc a dos quarts de

doze del matí, així com al brillant aplec que se celebrará a les quatre de la tarda, a Finència parroquial del Guinardó (carrer de Dos-Rius), on, ultra diversos esbarjos populars, dirigitran la paraula al poble En Marian Bordas, regidor de la ciutat; En Joaquim Maria de Nadal, vice-president de l'Acció Popular; En Francesc Manich, president de la C. O. de la festa, i mossèn Eugeni Floris, tinent de Nostra Dona del Montserrat, del Guinardó.

La festa de la Verge del Montserrat, l'ha celebrada la parroquia del mateix nom, amb un ofici solemne.

Ha estat celebrant el canonge penitencier d'aquesta Seu, i s'ha cantat per la Capella dels Angels una missa de Parosí.

El sèrm l'ha fet el popular missioner de la Companyia de Jesús, P. Josep Maria Pijoan, i ha estat, com tots els qu'apropuncia, admirable.

A la tarda s'ha fet la visita espiritual a la Patrona de Catalunya.

A tots els actes hi ha assistit un gran concurrència de la barriada del Guinardó.

A moltes societats catalanistes hi va onejar, durant el dia d'ahir, la bandera catalana, amb motiu d'ésser la festa de la Verge de Montserrat.

Anit passada va celebrar-se, a la parroquia de Santa Anna, d'aquesta ciutat, la festa dels Pomells de Joventut a honor de la Verge de Montserrat.

El temple era ornat esplendídament i la concurrència de fidels l'omplia de gom a gom.

Es va fer la Visita a la Moreneta i va predicar mossèn Josep Carlella, glossant d'una bellíssima manera les glòries de la Patrona de Catalunya, remarcant, en paràgrafs eloqüents, com ha d'ésser ben arrelada la devoció dels catalans envers llur Reina i Patrona.

La festa de la Patrona de Catalunya s'ha celebrat enguany en la majoria de les poblacions catalanes, amb gran esplendidesa.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre's articles o notes suplidades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma a: 1. 1. 1. 1. 1.

TOT ÉS MEU

Generalitat

ELS DOS PENYALS

pocs són els llocs on no hi ha hagut un d'aquells beneïts populars que es passen la vida al carrer, fent simpaties, en mig de la gatzara de la quixalla. Acostuma a tenir, cada dia, una mania determinada. Un s'agenolla davant de cada calleria que passa; l'altre, va demanant gorres i barrets a tothom qui passa; el de més enllà, va sempre amb barret de paper i sabre de canya, fent el general...

Un n'hi havia — el recordo molt bé — la mania del qual era anar sempre carregat, enormement carregat, amb pesos i feixos molt superiors a les seves forces. Abans de fer clar, ja sortia tots els dies i cobrava a posar damunt seu tot el que trobava. Fustes, branques, testos, pedres, desferres de tota mena, munts de canyes... tot anava arreplegant i fent-ne un feix que al cap de poca estona ja gairebé el privava de moure's. I aleshores, vinga anar seguint i resseguint els carrers del poble, més que caminant, arrossegant. A cada punt qualseu, suat, pantent, ple d'esgarinxades, però, tot seguit tornava a agafar la feixuga carregada, i continuava la seva fadigaosa marxa. «Quelus, vols que t'ajudi?», li cridava la quixalla. «No, tot és meu!», contestava el pobre boig. I li tiraven bastons i mebiesells i grosses carabasses, que l'insult, corria, adalerat, a arreplegar, per a afegir al munt informe que anava augmentant, fins alxafar-lo.

«Tot és meu! Tot és meu!» se sentia a cada moment, i es veia l'espectre del pobre Quelus, com a tortuga a la immensa closca, pujant de quatre grapes les pujades dels carrers, unes voltes, ajagut en mig de la pols, altres, sempre amb la seva feixuga carrega.

Sovint anava embenat d'ecap o amb un braç penjat o coixejant d'una cama. «Ahir, En Quelus, va estimar-se», sentien que deien, i anava magrint-se i passant-se. Ja sols li estava la pell i l'ós. Ja els ulls li brillen de les conques. La anava en oribat, pesadament, inclinant-se més i més cap a terra.

Un dia no se'l veié. La cosa produí sorpresa al poble. «Què li deu haver passat a En Quelus?», preguntava la gent. Després de llargues i fadigoses cerques, fou trobat, mort, al peu d'una pedrera, a la sortida del poble, semblant-li encara poca la feixuga carregada que tots els dies portava, havia volgut posar damunt seu una enorme pedra, d'un pila de quintars, havia quedat horriblement aixafat.

A altes hores de la nit fosca, il·luminada per la claror de tristes falals, entrava al poble la comitiva hacabra, portant damunt un balart, sirat, el cadaver del pobre boig. Un xicot, irreverent, repití el crit de cada dia: «Quelus, vols que t'ajudi?», a tots, ens sembla que En Quelus, mort i tot, contestava: «Tot és meu! Tot és meu!» i que allargava encara les mans, provant d'agafar el que passava.

Jo em recordo del cas del pobre Quelus, sempre que contemplo d'altrop l'espectacle que donen els diferents orgues de l'Estat centralista. Van posant damunt d'ells una carrega feixuga, enorme, superior a les seves forces; van acaparant-hi tot, van arreplegant tot el que troben... ja no poden ni caminar, no fan més que arrossegant-se amb pena. Si algú els crida: «Vols que t'ajudi?», contesten, també, amb boig frenesi: «No; tot és meu! i va naugmentant l'ur insuportable carrega i van amagrint-se i van corbant-se, i, suats, pantent, plens d'esgarinxades, fan esforços titànics per a moure's, sense aconseguir-ho, i van morint, poc a poc, van acabant-se.

Es que a cada punt n'heu sabent de noves. Un dia vos assabenteu que hi ha centenars d'expedients per concessions de creus de Beneficència, que fa anys i més anys que es tramiten i no es resolen mai; un altre dia sabeu que dels milers de liquidacions de crèdits i deutes entre les Corporacions locals i l'Estat, que aquest s'havia ordenat a sí mateix, que estiguessin aprovades l'any 1918, la major part encara s'han de començar; ara us diuen que roden i roden, sense resoldre's mai, expedients del temps de la desamortització, després de setanta anys; i més tard us diuen que són encara per liquidar l'indult de crèdits d'Ultramar, després de vint-i-cinc anys que no ens queda d'elles... i regeixen encara gran nombre de reglaments que es dictaren amb caràcter provisional fa

quaranta o cinquanta anys, i ningú s'ha recordat mai més d'ells; i els Codis no es revisen, com deuen, i van quedant antiquats i inservibles; i hi ha problemes, com el dels transports, que reconeix tothom, de molt temps ençà, que reclamen amb caràcter inajornable una solució, i aquesta no ve; i fa una pila d'anys que no es fan pressupostos...

Es el feix enorme que porta damunt seu el pobre boig. I en comptes de pensar en cercar qui l'ajudi a la feina, com faria el que estigués en el seu cabal jut, en comptes d'encarregar part d'aquella tasca a altres organismes, va acaparant cada dia unes funcions, va posant damunt seu cada dia més pes...

Té per fer, l'Estat centralista, tota la feina que per naturalesa li està confiada. Els mateixos que l'haurien hagut de fer ho confessen. Llegiu tots els discursos de la Corona, de ençà que hi ha règim constitucional, aquests discursos que escriu un funcionari del ministeri, que porta un ministre i que llegeix el Rei, cada vegada que s'obre nova legislatura; llegiu, demés, els programes de tots els partits polítics i de totes les dissidències i de totes les concentracions. I els trobareu tots iguals, veureu que tots parlen que cal resoldre uns problemes. I aquests problemes sempre són els mateixos, la qual cosa prova que no se'n resol mai cap. I d'això fa cent anys.

La defensa del territori i la diplomàcia, les vies de comunicació i les altres obres públiques, els transports, l'ensenyament, l'administració de justícia... tot demostra un abandó absolut, una decadència cada dia més pronunciada.

I les energies i el temps que l'Estat centralista hauria d'empènyer en això, l'empènyer en voler-se cuidar de coses que no li incumben, en voler intervenir en totes les minúcies de la vida quotidiana dels ciutadans i dels organismes naturals, pertorbant, paralitzant, inferint greuges.

«Tot és meu!» va cridant, com el pobre Quelus, encara no veu que algú va a fer alguna cosa. «Què és això que el Govern no aprovi els pressupostos de la Mancomunitat», criden els innombrables Quelus del centralisme, fent-nos riure estrepitosament els que sabem que els pressupostos de les Diputacions no els pot aprovar gairebé cap any el ministeri de la Governació, per manca de temps, i que regeixen sense aquella aprovació. «Què és això, que la Mancomunitat no trameti els seus comptes al Tribunal de Cuentas del Reino». I aquest Tribunal, per manca de temps, per excés de feina, examina els comptes amb trenta anys de retard, fent treball completament inútil, perquè ja s'han mort tots els que podrien ésser responsables d'irregularitats que en aquells comptes poguessin haver-hi.

En lloc de reconèixer que porta massa pes al seu damunt, cada dia van augmentant-lo. I tal com li passava al pobre Quelus, també se'ls veu sovint amb nanyos al cap o amb cames i braços trencats, degut a les esmèssades que tenen. I si un miracle del Cel no els cura la bogeria, també vindrà dia que volent augmentar encara la seva carrega, restaran aixafats sota el seu pes enorme, davant de la vista de tothom, al que s'ajuntarà el ressò trágic que anirà repetint la seva cantarella única: «Tot és meu! Tot és meu!»

J. VALLES I PUJALS.

Teatre Català

L'aplaudida companyia catalana d'art dramàtic Claramunt-Adrià posarà en escena demà, dia 30, a la nit, al teatre de l'Orfeó Gracienc, el celebrat drama de món, en tres actes, original de N'Adrià Gual. Hores d'amor i de tristesa, i la distreta i ben escrita joguina en un acte d'En J. Ventura Rodríguez, denominada «El jardiner».

Al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, organitzada per la Secció Permanent de Propaganda Autonomista, tindrà lloc el diumenge vinent, a les deu de la vetlla, una representació de la tragèdia de N'Angel Guimerà «Judith de Welp», per l'Escola Catalana d'Art Dramàtic que dirigeix l'Adrià Gual.

SERVEI METEOROLÒGIC DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Concurs per a la provisió d'una plaça d'ajudant

En el Servei Meteorològic de la Mancomunitat s'ha de proveir una plaça d'ajudant, dotada amb 2.200 pessetes anuals.

Els aspirants hauran de tenir una edat compresa entre els 18 i els 30 anys, parlar i escriure correctament el català i el castellà, estar dotats de bona salut, audició i vista normals i tenir una instrucció suficientment sòlida per a incorporar-se immediatament als treballs del Servei.

Els que desitgin aspirar a aquesta plaça podran informar-se de les condicions de la mateixa, els dies fèrers, de les onze a les dotze, a la secretaria del Servei, carrer d'Urgell, 187, on s'admetran les peticions firmades pels interessats i acompanyades dels justificants que creguin convenient, fins al vinent dia 10 de maig.

El Butlletí Oficial publica la distribució de cabals d'aquesta Diputació, corresponent al present mes d'abril.

Ha tornat de Madrid el diputat de la Mancomunitat, senyor Noguer i Comet.

Aquest ha estat a complimentar al president, donant-li compte de les gestions realitzades referents a la qüestió dels telèfons.

Ha tornat de l'estranger, on va marxar a darrers de març, el diputat de la Mancomunitat de Catalunya don Enric Rafols.

Ha estat a complimentar al senyor Vallès i Pujals, el cardenal arquebisbe de Tarragona.

També l'ha complimentat el president de l'Acadèmia de Jurisprudència, senyor Maspons.

Una carta del general Borbón

El general En Francesc M. de Borbón ens trameta, per a la seva publicació, la carta següent:

«Madrid 24 abril 1922»

Sr. Director de LA VEU DE CATALUNYA.

Muy señor mío:

Lejos de molestarme la publicación de una carta mía, escrita hace 36 años, se lo agradezco a V. infinitamente, pues esas líneas demuestran un gran cariño a Cataluña, siempre española.

Desde entonces no ha variado, soy el mismo, es decir, un perfecto caballero, un patriota y un soldado fiel querido y respetado de todos.

Cuando escribí al «Centre Català» siempre al gritar: «Viva España», y el proteger a la industria catalana contra la extranjera y sin detrimento de las demás provincias hermanas, me parecía, en 1886, como me parece hoy en 1922, y siempre, muy justo.

Una cosa es pedir un descentralismo razonable que puede ser patriótico y evita perjuicios a las regiones, y otra cosa el separatismo criminal con sus ultrajes a la madre patria.

Cierto que los catalanes son hijos de Cataluña y la deben de querer; pero, también no es menos cierto que Cataluña es una de las hijas de la madre patria española, madre de todas las madres, con todas sus alegrías y con todas sus lágrimas.

Se lamenta V. de los gobiernos, y sin meterme a juzgarlos, creo que ninguno sería tan desgraciado si todos los españoles ayudáramos al principio de autoridad y no fuéramos ingobernables.

En Francia, como en Italia y como en Alemania, las falsas políticas y los errores militares, han traído graves consecuencias que han herido los sentimientos nacionales; pero, el patriotismo ha salvado todo, y lejos de desmembrar a la patria, todos se unen como hermanos para defenderla y salvarla.

Así debemos de hacer todos en España. Es de V. afectísimo. — Francisco María de Borbón.

Queda complacido.

Aquests dos penyals, el d'Alhucemas i el dels Velez, que tant han fet parlar ara als diaris i als polítics després d'haver-los ignorat quan convenia que se'n parles, són com dos mals grans simptomàtics de la malaltia constitucional que patim a l'Àfrica, la qual no ens ha deixat mai.

Perquè no es tracta pas d'un mal modern. La nostra política africana nasqué malalta i deforme i a hores d'ara ja no hi ha qui la guareixi. La seva gravetat present és conseqüència de la seva antiguitat.

I té tants anys com els que van des de la presa de Granada fins als nostres dies.

Vaig a explicar i demostrar.

II

Respecte al Nord d'Àfrica no tenim altra tradició que la de la Creuada cristiana o sia el testament d'Isabel la Catòlica i l'empresa de Cisneros contra Oran.

Uníem en una massa compacta, en contra de nosaltres, barbarescos i àrabs, (als que una política hàbil fàcilment hauria disgregat) i vàrem deixar que el turc s'apoderés d'Algèria i Tunis i es fes amo del Mediterrani. En compte de convertir els granadins en súbdits protegits, no vàrem parar fins expulsar-los o exterminar-los; i Granada era un empori de civilització hispano-barbàrica (no arab) que hauria pogut servir-nos de mitjancer per a entendre'ns amb els barbarescos de l'altre banda de mar contra àrabs i turcs.

D'aquesta error nasqué la impossibilitat de penetrar a Barbaria, impossibilitat demostrada sagrantment en cruels derrotes: la del comte d'Alcaudete a Oran; la de don García de Toledo als Gelves, i la de Carles V a Algèria en servir-nos d'exemple. Afegeixi's-hi la desfeita de D. Sebastián a Alcázar-Quivir. D'agressors passàrem a agredits. Els corsaris algerins desembarcaren a les nostres costes, penetraren terra endins i s'emportaven tot el que volien, àdhuc bon nombre de captius.

Això va ser la causa que la por al moro s'arrelés a la societat espanyola, i amb ella la convicció que entre el moro i el cristià l'única relació possible era l'anar a cops d'espasa i a trets.

Així, espantats i cansats d'aquesta guerra sense profit, en la qual generalment ens tocava el perdre, ens trobà la invasió de les idees enciclopèdiques, donant-nos Aranda, un dels apostòls més eminents a Espanya, la fórmula de la nova política africana: l'abandó, perquè ja no érem en els temps de les Creuades.

Entro a copiar-me a mi mateix:

III

«La política de Carles III també fou casolana i de família. No gaire més africanista que el seu pare, no és proposa sinó fer les paus amb els barbarescos per assegurar el comerç».

Quan els anglesos intentaren fundar una factoria al sud, s'hi oposà, allegant que es defraudaven els drets de la Reial Hisenda a Canàries, però ni tan sols pretengué tirar endavant la temptativa pel seu compte.

Aquest fet donà ocasió perquè es tractés en Consell la qüestió dels presídies africans, i, per tant, de la política d'Espanya a l'Àfrica. Els parers foren diversos respecte dels procediments però unànimes respecte dels fins. Res de Creuada africana: els temps i els pensaments de Cisneros havien passat i ja eren molt lluny. Ni besllum d'una política nacional fundada en les necessitats geogràfiques; faltaven estadistes perspicaces i esperits espanyols. Uns consellers es decantaven per l'abandó dels punts de la costa barbàrica en els quals onejava la bandera, amb exclusió d'Oran i de Ceuta. Altres proposaren conservar-los, però fent-se la pau amb els algerins i marroquins, abandonant tot projecte de penetració, tant pacífica com guerrera.

Els partidaris de l'abandó, rafarint-se a Melilla, digueren que no tenia port; que només les xalupes podien acostar-s'hi per desembarcar; que estava dominada per tots cantons; que només tenia a prova de bomba el maratzem de la pólvora, i que si els marroquins seguien instruíts en el maneig de l'artilleria no seria possible defensar-la. Malgrat aquestes raons, la conservació tingué majoria de vots. Aranda era partidari decidit de volar la plaça. Tot just arribada del Marroc l'ambaixada de

D. Jordi Juan, proposa la demolició (Carta a Grimaldi, 2 de gener de 1775.) Escrivint a Grimaldi sobre l'assalt amb que amenaçaven els moros, li deia: «Si sortim bé d'aquesta, després que s'hagin retirat i no pensin en res, arrasar Melilla, i així, ni a ells ni a nosaltres no ens servirà per a res i sortirem d'angúries». Carles de 30 de gener i de 6 i 13 de febrer de 1775). Grimaldi li contesta: «Penso igual que tu, i quan el rei del Marroc abandonés la seva empresa, convindria volar Melilla i el Penyal». («Política d'Espanya a l'Àfrica», pàgs. 133-134.)

Lisbando començà pel millor que hi havia: Oran i Marsel·lú, aprofitant la felicitat oportunitat d'un terratremol que enrunà part de les dues poblacions (1791).

El pitjor (Melilla i els dos Penyals) ho vàrem guardar per una altra ocasió, i en aquests tres paraïses ens vàrem quedar, pensant sempre en anar-nos-en, però sense decidir-nos i no sabent mai què havíem de fer-hi.

IV

Durant els segles transcorreguts des de l'arribada i desembarc d'Estopinan a Melilla, només hem fet una sola cosa amb perseverança i en cert: cultivar el menyspreu dels moros.

Ara recollim els fruits d'aquest cultiu.

El moro ha vist l'espanyol vivint miserablement en els refugis que ell es dignava deixar-li. Contemplant-lo resignat amb el seu destí, no el va temer mai i acabà per convèncer-se que, si continuava allí, era perquè ell li ho permetia.

Assistia al nostre viure mesquí i advertia les impureses de la nostra administració, en la qual moltes vegades prenia part, com a còmplice de trampes i embolics.

La majoria dels espanyols amb què es trobava eren malfactors condemnats a treballar en els presidis, militars pobres i comerciants no gaire més rics que els militars.

Si un reclus fugia, les autoritats pagaven cinc duros als rifenys que el portaven, de manera que es reconeixia als indígenes fronterers, jurisdicció sobre súbdits espanyols. Ultra el dret de maltractar-los, que de fet exercien, i pel qual mai no es demanaven responsabilitats als aphenors. Amb això el moro es confirmava en la idea de la seva superioritat.

Per totes aquestes raons, ser espanyol al Marroc era la pitjor cosa de totes. El marroquí es considerava superior a nosaltres en tots sentits, i per això no podia pendre's seriosament les nostres pretensions civilitzadores, tant si volíem fer-les valer a les bones (cosa que no se'n acudi mai), com si intentàvem imposar-les per la força, determinant al qual no ens decidíem mai, malgrat les nostres bravetes, i no hi ha notícia en tot aquest temps que un oficial espanyol intentés emprendre una exploració pel Rif ni que tan sols s'aventurés a una cacera allunyant-se de la costa, de la qual cosa resultava que les regions del Marroc veïnes del Mediterrani eren, no fa pas gaire temps, una de les parts menys conegudes de la terra.

Resumint: l'única política espanyola a l'Àfrica ha estat la de considerar els anomenats presidis i singularment els dos Penyals, dipòsit de les desferres de la península, d'on resultava que, per al moro, tot Espanya era una desferre i que ni tot i portant-hi ara el millor que tenim podem treure'l del seu orror.

Aquesta és la causa moral profunda de la resistència a la penetració militar. Igualment farà impossible, o poc se'n farà, la pacífica.

Gonzal de Reparaz

Sardanes

PER A AVUI

Nit, a les deu. — A la Sala d'actes de l'Ateneu Empordanès la còpia «Barcelona» donarà un concert de sardanes.

El programa es compon d'obres d'En Morera, Garreta, Roig, Camós i Junca.

L'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, celebrarà una escaudada audició de sardanes, a càrrec de la còpia «Els Rossinyols», de Cristòfol d'Empúries.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

CONGRES

ACABAMENT DE LA SESSIO

Es indubtable que aquesta circular va donar a la Companyia Peninsular una llibertat que abans no tenia.

L'agitació que s'ha portat al Cos de Telègrafs té una gran importància, puix si la seva protesta s'oposa a la petició d'una corporació, hi cap preguntar qui governa el país. Hem clamat contra les Juntes de Defensa militar, i es veu que els funcionaris sembla que constitueixen una Federació de sindicats burocràtics.

Es necessari assabentar-se si el Govern es troba en condicions per a resoldre aquesta qüestió.

No creu que aquesta protesta que es vol engrandir, sigui el sentir unànime del Cos de Telègrafs. La voluntat unànime es pot manifestar d'una manera externa, puix persisteixen els elements de coacció.

(El senyor TORRES interromp). Cap de les raons que s'han invocat són justificades per a negar la concessió a la Mancomunitat, que té una executoria. La Mancomunitat té dret a desenvolupar-se, puix no s'engendra els fills perquè fiscalment, moralment i intel·lectualment no puguin desenvolupar-se. El contrari seria un engany, i l'engany porta la desesperació.

Si es tem que la Mancomunitat sigui un focus de separatisme, seria més noble destruir-la d'una plomada; però si la creau i voleu que subsisteixi, no heu de minvar-li facultats.

Amb proposicions com la que es discuteix només aconseguirem convertir el Govern i el Parlament en instruments que no serveixin ni per a fer ni per a deixar fer.

El ministre de la GOVERNACIO diu que es veu que en aquesta discussió no es tracta de dilucidar textos legals, sinó que en el fons existeix un dubte.

Assigura que en el Govern no hi ha por, ni pressions, ni coaccions i creu que la dignitat genèrica dels que es posen enfront del Govern demostra que aquest no pot desviar-se del seu deure.

Fa avinent que aquesta lluita ha estat exclusivament entre elements de Catalunya.

(Una veu: Això és el trist.)

Afegeix que el Govern no ha decidit encara quina ha d'ésser la seva actitud i diu que ell no es cansarà de repetir que la Mancomunitat és un organisme digne de tots els respectes i consideracions.

Per a demostrar que l'assumpte és solament administratiu, esmenta els casos de València i de Madrid, on les concessions estan per caducar.

El senyor RAHOLA rectifica i diu que si el ministre ha trobat passió en les seves paraules, està aquesta ben justificada, perquè havia de defensar la conveniència dels barcelonins.

Li recorda al ministre que ell fou qui digué als periodistes que una manobra, de l'origen de la qual no podia fer-ne la revelació, fou la que creà el fals ambient del Cos de Telègrafs.

La passió ha estat des del primer moment en aquest assumpte.

Insisteix en el concepte legal de la qüestió, sobre el dret de la Mancomunitat i les facultats del Govern, que és insensat que quedin enfonsats per un acte del Parlament, només per la iniciativa d'una proposició aprovada «in promissu».

Diu que ells mai s'han oposat a què es dictin mesures de caràcter legal. El que volen és que dins de la llei general se'ls deixi fer.

Nosaltres demanem els serveis de telèfons perquè està establert, i les altres provincies si el volen que el demanin, i si el tenen que ho diguin. Nosaltres demanem que tinguin la major suma de beneficis.

Es necessari que no sigui veritat allò de què, així com abans es deia que els espanyols quan volien que no es fes una cosa la trametien a una comissió, ara es trameta al Parlament.

El ministre de la GOVERNACIO també rectifica.

El senyor PRIETO intervé per a al·lusions.

Diu que el senyor Rahola ha emparat aquí l'habilitat d'anar a conrear l'esperit dels partidaris de la proposició, tirant damunt ells la responsabilitat d'oposar-se al progrés de Catalunya. Això és inexacte, puix ell és molt amant d'aquest progrés.

El que ell ha volgut demostrar en intervenir en el debat és la necessitat d'una mesura de caràcter general que serveixi per a tots.

Manifesta que no té res que veure el sistema de les concessions interprovincials a Catalunya amb la xarxa urbana de Barcelona.

Reconeix que les deficiències assignades pel senyor Rahola són notòries i exactes.

Se suspèn el debat, quedant l'orador en l'ús de la paraula.

S'acorda que la sessió vinent se celebri el dimecres i s'ajorna la d'avui a les 8.30.

LA REFORMA TRIBUTARIA

Madrid, 29, 12.30 matinalda.

La Comissió Permanent d'Hisenda del Congrés ha estudiat els projectes tributaris, emetent dictamen en els d'impost sobre les caixes de lloguer, drets reials, grandeses i títols, contributius, emetent dictamen en els

A petició de quasi tots els vocals de les distintes minories, ha quedat eliminada la quota anual que s'assignava per als títols del Regne, mantenint-se els impostos que es creen, per als nous títols, rehabilitació i successió dels mateixos.

S'estableix un impost als cavallers de les Ordres militars.

Segons ha manifestat el sots-secretari d'Hisenda, senyor Ruano, després de la reunió, la eliminació de la quota anual sobre els títols i grandeses ha obert a què la comissió havia cregut que no podien ésser matèria contributiva el que no era exercici d'una indústria, i com que el senyor Ruano portava instruccions del senyor Bergamín, de sotmetre a l'accedir als acords de la majoria, ell ha acceptat la proposta de la comissió.

El pròxim dimarts tornarà a reunir-se la comissió per a dictaminar puix només manca examinar el projecte sobre utilitats.

A la sessió del dimecres quedarà damunt la taula del Congrés el dictamen.

L'ASSEMBLEA DE PEIXATERS

L'assemblea d'armadors pesquers i trametadors d'epèix ha aprovat les següents conclusions:

Primera. — Les companyies de ferrocarrils estan obligades a admetre en facturació tot el peix que es present, afegint trens addicionals si és necessari.

Segona. — Les facturacions s'admetran fins una hora abans de la sortida dels trens, sigui la que vulgui la seva destinació.

Serà potestatiu de les companyies admetre o no facturacions que es facin mancants menys d'una hora per a la sortida dels trens.

Tercera. — Demanar que les companyies quedin obligades a consignar al taló-resguard el dia, hora i demés característiques de l'expedició, així com el termini de venciment del transport.

Quarta. — Supressió de la nota de les companyies declarant les expedicions amb reserva, al·legant insuficiència d'embaratge, o carència de marques de foc.

Cinquena. — Demanar a les companyies una bonificació del 30 per 100 a l'estiu i el 10 per cent a l'hivern, per a les expedicions de Galícia i Astúries amb destinació a Barcelona, i amb destinació a Madrid, una bonificació d'un 20 per cent a l'estiu i del 10 per cent a l'hivern.

Per a les procedències de Santander, Bilbao i Sant Sebastià, amb destinació a Barcelona, el 20 per cent a l'estiu i el 10 per cent a l'hivern, i amb destinació a Madrid, un 15 per cent a l'estiu i el 5 per cent a l'hivern.

Les procedències d'Andalusia i Huelva, el 10 per cent a l'estiu.

Sisena. — Que l'Estat doti a Huelva d'un interventor oficial en les reclamacions.

Setena. — Qu'operi totes les companyies ferroviàries d'Espanya s'arribi a la modificació d'una tarifa mínima per a totes les expedicions de peix.

Vuitena. — Es dicten regles de l'itinerari d'un tren que sortirà de León amb peix cap a Madrid.

Novena. — Demanar que per cap conceptes siguin elevades les tarifes per al peix.

10. — Que es faci la liquidació de ports pel pes que resulti de la mercaderia per unitat de quilo i no per fraccions de cinc i deu quilos.

11. — Que els vagons on es transporti el peix portin sempre fre automàtic per a casos d'avaria.

12. — Que l'Estat exigeixi a les companyies la implantació de vagons frigorífics, sense preferència per als particulars.

13. — En ço que concerneix a la Xarxa catalana, que siguin admeses totes les expedicions de peix fresc a totes les estacions de l'acosta catalana i en tots els trens, excepte els anomenats de luxe.

L'ORDENACIO FERROVIARIA

A dos quarts de cinc d'aquesta tarda ha quedat reunida la comissió de Foment de l'Alta Cambra, per a continuar l'examen de la ponència dels senyors Golcochea, marqués de Hoyos i Gálvez Cañero, sobre el projecte d'ordenació ferroviària.

La reunió ha durat fins a dos quarts de set.

Les bases del projecte han quedat modificades en la següent forma:

Primera: Línies compreses en la llei. — Segona: Règim de la comunitat ferroviària. — Tercera: Organització del Consell superior. — Quarta: Atribucions del Consell. — Cinquena: Règim pur a l'aplicació de tarifes. — Sisena: Revisió de les tarifes. — Setena: Règim per a l'execució de projectes. — Vuitena: Règim especial, aplicable a les companyies que posseeixen un actiu sanejat. — Novena: Règim per al rescat. — 10: Règim per al rescat de les companyies que posseeixen un actiu sanejat. — 11: Deute especial ferroviari. — 12: Règim de comptabilitat.

Demés, es dicten disposicions de caràcter, addicional aplicables als casos que puguin sorgir.

S'ha introduït tot al·la part fonamental del Consell superior per a evitar que el funcionament d'aquest pogués en un moment determinat discrepar de la llei.

També s'ha modificat la relació amb els avenços de l'Estat i es respecta ço que afecta a l'interès de les accions.

Aquells avenços es consideren com obligacions que reeditaràn interès a partir de la publicació de la llei.

La Comissió ha deixat avui enllestides les tres primeres bases, després d'haver fet interessants observacions el senyor Prast, en relació amb els interessos mercantils.

Demà, a dos quarts de quatre de la tarda, tornarà a reunir-se la Comissió per a continuar deliberant sobre les darreres bases.

EL GENERAL WEYLER

El general Weyler, que ha tornat avui de Barcelona, ha estat aquesta tarda al Senat.

El periodistes li han preguntat sobre la qüestió dels telèfons de Barcelona i la Mancomunitat, contestant el general que als problemes de la Mancomunitat catalana els passa ço que als suscitats per les Juntes de Defensa; que el millor és deixar-los que cedeixin per llur propi pes.

L'EXPORTACIO DE TARONJA

Els senadors per les provincies de València, Alacant, Castelló, Múrcia i Terol en un canvi d'impressions tingut a l'Alta Cambra, han pres l'acord de reunir-se el vinent dimecres per a acordar mesures que tendeixin a evitar que es perdi completament el conreu de la taronja.

Sembla que a l'esmentada reunió ha prevalgut l'acord de sol·licitar del Govern cent primes per a l'exportació del fruit, o una subvenció als propietaris d'hortes, amb el caràcter de reintegrable.

El senador senyor Gadea ha sortit cap a València per tal de concretar les aspiracions dels taronjers.

CONSELL

Demà, a la tarda, es reuniran els ministres a la Presidència per a celebrar Consell.

EN ROMANONES

El comte de Romanones ha estat molt visitat a casa seva, mostrant-se satisfet de l'acte celebrat a Sevilla. — I què ens diu dels israelites i de la terra de promissió? — ha preguntat un dels oients.

El comte de Romanones ha somrigut.

— Què els heu de dir, sinó que fou una senzilla humorada pròpia de l'afegria i cordialitat que regnava en aquella junta inoblidable, a la qual concorregueren més de cent correl·ligats i amics?

Després ha parlat amb elogi de l'organització del partit liberal de Sevilla i del prestigi i autoritat de les persones que l'integren, manifestant que l'última adhesió que havia rebut es la del comte de Casa-Gallardo.

NOTA BURSATIL

A Borsa els cabals públics estan encalmats i apenes modifiquen els preus anteriors.

Estan demanats els bons per al foment de la Indústria Nacional que es fan a 99.50.

En valors industrials es destaquen els Ferrocarrils, que mostren animació pujant els Alacants dres pessetes i els Nordes tres.

Els francs baixen 15 cèntims i els francs belgues 25; els marcs segueixen a 2.35, les lliures millores 4 cèntims, els francs suïssos 55 i els dòlars cinc.

PERIODISTA DETINGUT

En l'express d'Andalusia ha arribat aquest matí a Madrid, acompanyat per un tinent de la guàrdia civil, el redactor de «La Libertad» Ezequiel Enderiz, reclamat pel jutjat de les Drassanes de Barcelona, com a conseqüència d'una causa per injúries al senyor Cambó quan era ministre de Foment.

Sota paraula d'honor ha quedat detingut al seu domicili.

Si no es pot resoldre l'assumpte, demà o demà passat Ezequiel Enderiz serà conduït a Barcelona.

L'AJUNTAMENT DE MADRID

L'alcalde, en obrir la sessió de l'Ajuntament, ha demanat que constés en acta el sentiment de la Corporació per la catàstrofe de Màlaga.

El senyor Maura, ex-delegat d'incendis, ha aprofitat aquesta ocasió per a assenyalar deficiències en els serveis de Madrid, invitant l'alcalde a comprovar-ho, principalment al Parc del carrer Imperial.

Ha demanat que es faci una selecció del personal, substituint els que siguin inútils.

Altres regidors han coincidit amb la petició exposada pel senyor Maura, i l'alcalde ha promès assabentar-se'n i fer constar aquestes manifestacions en acta.

També a la sessió d'avui, després d'una llarga discussió s'ha acordat per 41 vots contra un, la municipalització del servei de Pompes funebres.

De la mateixa manera s'ha acordat que l'empresa de Pompes funebres continuï el servei de conducció de cadàvers de caritat, i que l'alcalde gestioni els cobraments dels arbitris que hagi de satisfer l'empresa i acordi la forma que l'Ajuntament ho d'efectuï.

CONFERENCIA LITERARIA

L'il·lustre literat francès Jules Romain, ha donat aquesta tarda a l'Institut francès, la tercera i última de les seves conferències sobre la literatura francesa en l'època actual.

S'ha ocupat en aquesta tercera dissertació, el conferenciant, de «Les dues tendències del roman francès contemporani».

A judici de Jules Romain, en cap poca ha estat tan florissant com en l'actual la novel·la.

Així com el teatre, segons va dir en l'anterior conferència, es troba en franca decadència, i la poesia queda reservada per als experts selectes, la novel·la al contrari, ha arribat al grau màxim d'esplendor.

Hi ha, no obstant, per a la novel·la, un gran perill que és fill exclusivament de l'excessiva producció i de l'elasticitat que li ha donat el gènere literari anomenat novel·la.

Ha estudiat, a continuació, les característiques fonamentals de la novel·la moderna, fent ressaltar les dues grans tendències en què es divideix la novel·la d'acció i la novel·la d'anàlisi psicològica.

Sobre aquesta última ha pronunciat paraules de xaradoros elogi.

Referint-se després als autors que han assolit més gran popularitat entre els actuals, exposa el seu judici que l'èxit de Pere Benet ha estat més bé de llibreria que de literari.

No així, pel contrari el de Marcel Prevost, l'obra literària del qual és la més alta representació de la tendència psicològica i una gran part de la novel·la francesa.

El conferenciant ha estat molt aplaudit.

LES OPERACIONS DE BENI-ARUS

Les converses de la tarda es van referir a les operacions militars iniciades avui a Beni Aros.

Hi hagué gran expectació per saber les notícies que es tinguessin, justificada després de l'anunci de l'Alt Comissari, en el sentit de que les operacions serien dures.

Ja començada la sessió, va arribar al Congrés el ministre de la Guerra,

al qual voltaren els reporters preguntant-li si hi havia notícies de les operacions.

El general Olaguer els va contestar que les primeres notícies les tenia per un radiograma que havia rebut a les dues de la tarda, del qual va donar trasllat sense perdre temps al president del Consell.

Els objectius assenyalats per a avui a les nostres tropes han estat assolits.

Van tractar els reporters d'obtenir detalls que ampliessin la tan laconica referència, i només van poder aconseguir que els digués el general Olaguer, que les columnes al comandament del general Manzano havia ocupat dues o tres posicions pròximes a Tarafut i unes altres dues o tres posicions les forces de Larraix, que operen a les ordres del general Sanjurjo.

No recorda vostè els noms de les posicions? — li van preguntar els periodistes.

No; i no puc satisfer la curiositat de vostès — els va contestar — perquè no tinc a mà cap còpia del radiograma.

— Té vostè notícies respecte de balles?

— Sols sé que hi ha hagut molta resistència, cosa que no ens ha sorprès perquè ja s'esperava, però aquesta resistència anaven minvant en els dies successius.

Va acabar dient que les columnes s'havien replegat sense novetats.

També s'atansaren als passadissos del Congrés al ministre de la Guerra alguns diputats, però no foren més afortunats que els periodistes, quant el resultat del seu requeriment perquè els donés notícies de les recents operacions.

En un reconeixement portat a cap a la zona en que operen les nostres tropes, fou ferit greument el tinent senyor Sirvent.

Els moros continuaven aquest matí fent dispar de canó sobre el Penyal dels Vélez.

Sembla que no han causat desperdici a la guarnició de la plaça, però una granada va tocar el lloc d'amarratge del cable, causant desperfectes que es procedeix a reparar.

NO HI HA NOTICIES DEL MARROC

Madrid, 29, 2 matinalda.

El sots-secretari de Governació ha manifestat aquesta matinalda que el ministre de la Guerra havia comunicat per telèfon al senyor Piniés, dient-li que avui no havia celebrat l'acostumada conferència telegràfica amb l'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, perquè el general Berenguer es trobava a Beni Aros i no tenia mitjans de comunicació.

Solament se sabia que en les operacions realitzades, avui, s'havien aconseguit tots els objectius, amb excepció de nombre de baixes, però que s'ignoraven els detalls de les incidències del combat.

En aquesta hora a Guerra encara no han facilitat nota oficial, i es creu que ja no es donarà.

NOTES PORTUGUESES

Lisboa. — Per a tractar assumptes d'ordre públic, han celebrat una detallada conferència el comandant de la guàrdia republicana, el de la guàrdia fiscal i el president del Consell de ministres.

S'ha rebut un despatx de les illes de Sant Miquel (Azores) donant detallat compte d'haver-se sentit un terratrèmol, ignorant-se fins ara si ha ocorregut desgràcies.

Els veïns, espantats, han abandonat llurs cases, refugiats-se al camp.

— Dos obrers d'una fàbrica de mobles han estat detinguts sota la inculpació de fabricació i tenència d'explosius.

La Cambra de diputats ha acordat que constés en acta el sentiment de la Cambra per la mort del doctor Juli Demato, director que fou de l'Hospital Miquel Bombarda. — Haves.

ESTRANGER

El Consell de la Societat de Nacions

Gènova, 28. — El dia 11 del vinent mes de maig i sota la presidència de senyor Quirón de León, s'inauguraran els treballs del Consell de la Societat de Nacions corresponents a la seva 18ª sessió. — Haves.

LLETRES I LLIBRES

El primer Comte de Güell

La aristocràcia és, un immigrant que s'acosta: així li dona la capacitat, en la primera del seu llinatge, de reaccionar d'una manera nova i potent: ve a ésser com un llevat d'energia. Després, la defenestració de la guerra i el poder li reforma, ara per raons socials, el deure d'una reacció més poderosa o més fina que no és la dels altres estaments. El fonament és sempre el mateix: tot hom mira. El resultat és enorme. Després la vasta àrea submergida dels personals, els aristòcrates, en magnífica emergència, gosen existir, i semblen que abasseguin la vitalitat dels que no gosen. Aristòcrates n'hi haurà mentre món sigui, fins i tot quan ja no s'estil·lin les paraules derivades del grec. Han deixat d'ésser una casta, una categoria: són ara una raça que hom coneix misteriosament, sense que tribuï mai a enganyar-nos la nua realitat d'un títol o la conservació de l'herència material a través de la degeneració. És noble qui neix, i és, a l'enseny, prou benentès per a no haver d'abjurar de si mateix. I, com a divers de la raça, aristòcrata és l'únic que pot reverberar altament, no rebent-ne l'impetuositat trontoll biològic, sinó la bella projecció. La raça s'enamora dels seus aristòcrates, i és sempre governada per oligarquies, única mena de govern coneguda.

«El primer Comte de Güell», darrer llibre del P. Miquel d'Esplugues, és un llibre de més esbarjo i transcendent que un assaig neològic. És un estudi de la capacitat aristocràtica catalana, i de l'aristocràcia catalana, en les línies representatives. El mateix autor que al peu de la imatge duradora, exemplar, egregia del primer Comte de Güell, descabdella, en un panys d'una socolada monumental, la teoria de la nostra premissa i futura florida de la categoria socialment selecta, no és pas un virtuosisme de les frívols gentilleses, no és pas un professional de la competència. Ni és un somniador enganyat el seu somni o un sentimental desentès en paraules volubles i inconcretes. És un seny polític, un seny d'home de govern, que ha regit voluntats i consciències, que no fa en aquest llibre professió de doctoria escolástica, sinó d'ample i sònada visió del nostre complex social, sobriament transferida al lector en consideració de mots significatius. I com no sabria imaginar millor homenatge al primer Comte de Güell que el de fer-lo albirador i prototip d'aquesta manera i en aquest estil, com el n'hauria fet, tament, un dels articles monogràfics d'En Prat de la Riba o una evocació de «La Radiació Catalana», amb les històries semblances de la qual entronquen, en certa guisa, les semblances modernes del P. Miquel d'Esplugues.

De fet, Catalunya subscriu certes crítiques fetes a la seva mitja de capacitat social — determinada sobre tot per la pràctica desaparició de l'aristocràcia entre nosaltres després de les guerres de Felip IV i Felip V — potser no n'hi ha més commovedor testimoni que el veritable culte català, i especialment barceloní, que hom atribuïa a la inoblidable figura del primer Comte de Güell, personificació d'una alta enyorada i retrocedida. Jo el tinc vivíssim el record de com la ciutat es gloriava del seu Don Eusebi; adhuc en els reconcs més humils batguava aquella popularitat. El secret d'aquella ànima plena d'una dolça mesura que niava en bell i majestuós, ens el diu ara el Pare Miquel d'Esplugues, i el primer Comte de Güell resta no sols incorporat al Panteon de les anomenades, sinó a l'altre, més important per a la nostra Catalunya, plasmada amb joia i dolor i desig: el Panteon de les ombres en cert sentit tornades a la vida per una evocació acurada de l'urpèrit, i pel desig que llur fórmula de vida continuï obrant l'exemplaritat i l'eficiència en una terra jove i anyosa que necessita el concurs de totes les seves forces.

Definitivament adhuc quitor. La casa de Sant Pau, que encapçalava un carrer de Bossuet, citat pel P. Miquel

d'Esplugues, és escalfentíssima. Del Patriarca de la nova aristocràcia catalana, tantdebe que un estament director en segueixi resoltament l'empremta. Tenim dret a exigir-ho, ara sobretot, que en la semblança deguda a l'illustre ex-Provincial Caputxi no direm ja que «sembla que parli», si no que efectivament i extensament aboca a la nostra consideració, vivida com mai, adhuc aquella substància interior que transcendeix les paraules de la pròpia personalitat vivent, i que es projecta, en canvi, damunt els horitzons històrics, en línies sempre noves i reaplèndents.

Josep GARNER

«Aventuras de un geógrafo errante»

Heu's aquí un llibre que té per a nosaltres, nacionalistes catalans, una importància extraordinària, car constitueix el procés documental de les colles del centralisme madrileny, concreció oligàrquica del sector ètnic que ha vingut menant secularment la política espanyola per camins de desintegració i de desfeita. I són aquestes mateixes colles les que, en nom d'un patriotisme espanyol, que el llibre d'En Gonçal de Reparaz demostra que no han sentit mai ni poden sentir-se, s'han oposat sempre a l'embranchida alliberadora i als ideals constructius de Catalunya.

La demostració pel fet de la ineptitud, la incapacitat i l'absència de patriotisme dels enemics de la causa de Catalunya justifica totes les posicions ulteriors del nacionalisme català, el mateix des del punt de vista d'un espanyolisme peninsularment comprensiu que des del punt de vista d'un catalanisme radicalment inconfornista.

Constitueixen les *Aventuras de un geógrafo errante*, de les quals En Gonçal de Reparaz ha publicat suara el segon volum, un veritable llibre de memòries, editat, contra el costum general, en vida de l'autor. Té, com tots els llibres de memòries, aquell to d'autobiografia que desvetlla l'interès del lector, substituint la relació històrica serena per l'apassionada anècdota viva. Tota autobiografia té un interès acut de document humà, una transcendència èpica, car cada vida és un novel·la. Aquestes autobiografies, però, aquests llibres de memòries, amb totes llurs indiscrecions i tots els apassionaments llurs, indiscrecions i apassionaments que li donen d'altra banda una valor insubstituïble de cosa viscuda, són els millors materials per a construir la Història. Són, realment, els materials imprescindibles per a bastir la Història veritable.

Es clar que la publicació d'aquests llibres de memòries en vida dels autors requereix una gran sinceritat i una gran despreocupació. Les indiscrecions són inevitables i no poden ésser eliminades sense perill d'insinceritat. Un exemple il·lustre és l'esdevingut suara amb l'autobiografia de Margot Asquith, algunes de les pàgines de la qual promogueren tant d'escàndol a Anglaterra, que calgué eliminar-les de les edicions successives. L'autobiografia de Margot Asquith restarà, però, sempre com una de les obres literàries més formidables i com una de les fonts ineludibles de la Història anglesa al període de victòria i post-victòria.

El llibre d'En Gonçal de Reparaz, ultra la seva positiva valor literària, té una enorme importància històrica. Nat l'autor a Portugal, de nissaga basca, havent actuat periodísticament a Madrid i a Barcelona, veí de Tànger una tongada històrica, té dels problemes relatius a les terres d'Espanya una visió peninsular. Va voler donar a la política espanyola un ideal internacional, i, naturalment, no reeixí. Per la seva intervenció en els afers polítics, internacionals i periodístics de les darreries del segle XIX i els començaments del segle XX, el seu llibre de memòries, la seva autobiografia *Aventuras de un geógrafo errante*, constitueix un document gairebé únic, digne de l'autor d'*Espana en Africa*, *Marruecos*, *La guerra de Cuba* i *La política de España en Africa*.

Al primer volum de les *Aventuras* passa la visió de la pèrdua de les colònies. Al segon volum passa la vi-

sió de la tragèdia marroquina. Tragèdia d'incomprensio, d'ineptitud, de absència de patriotisme. Del desastre de Santiago al desastre d'Annual, de Cuba a Melilla, hi ha vint-i-cinc anys d'incapacitat. Les mateixes causes segueixen produint, naturalment, els mateixos efectes. No hi ha, a l'Espanya castellana, ni un home d'Estat, ni una consciència pública. Absents de la Història, absents de la Geografia, van caminant de desfeita en desfeita, sense copsar mai la realitat, amb una fòbia inconcebible de la veritat i de la vida, a les fosques, entre bores, i vorejant tots els abismes amb una inconsciència verament volpadora.

En Gonçal de Reparaz ha aconseguit el mèrit de sotraure's a l'ambient que el voltava, i el mateix davant la guerra de Cuba que davant la guerra del Marroc, sense por a les conseqüències, afrontant persecucions i disgustos, ha sostingut sempre tesis contràries a les que predominaven en la direcció de la política espanyola i que culminaren, l'any 1898, amb la pèrdua de Cuba, Puerto Rico i Filipines, i l'any 1931 amb l'entonsament de la Comandància de Melilla. Sembla que la tràgica realització de les seves profecies li hauria hagut de donar una certa autoritat entre els polítics i la premsa de Madrid. Doncs, no. La impermeabilitat d'aquelles colles oligàrquiques és tan gran que ni els cops més contundents els diuen res, i han rebut la publicació de les *Aventuras*, que en un altre país haurien promogut discussions i aldarulls, amb la conspiració ridícula del silenci i diem ridícula perquè si els diaris madrilenys callen, no calla, com a exemple, *Abd-el-Krim*.

Aventuras de un geógrafo errante és un llibre que haurien de llegir tots els catalans. D'una banda desvetlla la llur consciència col·lectiva en veure que l'actual Estat espanyol no és, evidentment, el nostre Estat nacional. D'altra banda, palesaria la tàctica que cal seguir contra els nostres enemics, els enemics de la causa catalana. I potser no esdevindria del tot inútil, per a l'elecció i l'aprofitament d'aquesta tàctica, la consideració, evidenciada al llibre d'En Gonçal de Reparaz, que els enemics de la nostra causa, ho són també, per cruel paradoxa, de la veritable grandesa d'Espanya, en nom de la qual ens combaten i s'oposen al triomf de les idees de Catalunya, és a dir, de les realitats de Catalunya.

«Quaderns d'Estudi»

Ha sortit el número 50, corresponent al primer trimestre d'enguany, d'aquesta publicació del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya.

Comença amb la continuació de l'estudi titulat «El Tirant lo Blanch i don Quijote de la Mancha», en el qual el seu autor, senyor Givanel i Mas, analitza els llocs paral·lels d'ambdues obres mestres i fent ressaltar les bel·leses encloses en la de Joanot Martorell, convida el lector a treballar i a formar-se en un dels aspectes més capitals de la cultura: l'amor i l'estudi dels nostres clàssics. En ells la ment catalana trobà la seva fórmula externa més harmònica amb la nostra psicologia.

A continuació el senyor Bordoy i Torrents ofereix al lector un veritable panorama objectiu del nostre coneixement. Després d'establir la seva formació, les lleis que la presideixen i el seu engranatge amb els diversos coneixements potencials de l'home, assenyalat, segons aquest, i fonamentat les diferències del coneixement ocupant-se en particular del científic del qual presenta un esquema raonat segons les variades matèries o realitats a què pot adreçar-se. Cal remarcar en aquest estudi la seva orientació netament escolàstica i per tant la connexió amb els centres de filosofia que més brillen avui en les contrades intel·lectuals d'Europa. La tendència de l'autor sembla que s'adreça a suplir a la nostra terra, i dins l'esfera pedagògica, la manca d'una publicació com les *Revue de Philosophie*, *Jahrbuch für Philosophie*, *Revue Neoscholastique de Philosophie* i altres i altres, que cada dia i amb èxit creixent, extenen el camp de dominació de la filosofia perenne.

Segueix un treball del senyor F. Colindres sobre «La Taula de Canvi de Barcelona», primera institució de crèdit d'Europa, fundada el segle XV. La claredat, les dades històriques i els coneixements mercantils que encloou, donen una valor remarcable a aquest suggestiu estudi redactat en el curs de lliçons de Moneda i Banca professades a l'Escola d'Alts Estudis comercials de la Mancomunitat de Catalunya pel senyor P. Corominas.

Després d'unes notes del senyor E. Martín en les quals posa de relleu uns textos d'Aristòtil sobre l'eficiència humana de la música i dels Cursos Monogràfics d'Alts Estudis i d'Intercanvi (G. Millardet i J. Massó i Torrents) segueix un treball del senyor Alzina i Melis sobre els «Aspectes curiosos de l'assistència a Bèlgica als menes delictius i criminals», resum perfectament raonat i erudit de les observacions fetes pel seu autor amb motiu de son viatge a Bèlgica, on anà a representar l'AJuntament de Barcelona en el segon Congrés Internacional per a la Protecció de la Infància.

Acaba el número que reasenyem amb altres dos extenses treballs: un del senyor A. Maseras en el qual fa una clara i ordenada exposició de la personalitat de Molière i de la seva obra; i un altre titulat «Inticis i desenrotllament de la literatura paleoeslava», veritable curs — aquí necessari — d'aquella literatura, en la qual s'estudia l'antiga literatura búlgara com a mare de totes les altres literatures eslaviques.

COMENTARIS

ELS JOCS FLORALS DEL MALIGNE XVIII

Amb intenció o casualment, el senyor Vernet deixava sense resposta la pregunta que li posarem llegint-li els fragments de Swinburne, on el poeta exhauria les possibilitats de la psicologia d'Isolda enamorada. Pels corrillos amenosos de les evocacions domèstiques i de la llançana, es desviava de respondre-hi; i el mestre, oportú com tothora, deixant s'hi dur, va donar satisfacció al senyor Vernet, explicant-nos com havia intimit amb la llengua anglesa.

Tot just cursada la gramàtica i fetes les primeres pràctiques de vocabulari, em vaig donar a la lectura. Sobre aquestes mateixes planes, precisament — va fer posant la mà sobre el volum de Swinburne — vaig afirmar la meua pronunciació. Em recordava, suposem, com es pronuncïava «apart»; dues ratlles més enllà el poeta em tornava a esment de com cal pronunciar «earth». Veia rimar «worm» amb «earth», «sinned» amb «wind». Així el riquíssim rimador em feia evident el tresor de valors de les combinacions vocals en l'anglès, i m'era millor mestre de pronunciació que ningú fins aquella hora.

I en aquest punt vaig fer coneixença amb un minyó anglès, amb el qual no he deixat de conversar, a temporades diàriament, i cap temps menys de dues vegades setmanalment, sigui en passejades, sigui al vespre a la seva cambra o aquí.

Després del sopar, que sol ésser d'hora, majorment a l'hivern, la vesprada és l'hora de relaxació, en aquesta ciutat. El jove de qui parlo està d'enginyer químic a l'Estació enotècnica, i té habitació franca al pis de dalt de l'edifici: una cambra esbarjosa que sembla la caixa harmònica del silenci o dels llens murmuris forans. Les finestres donen damunt les onades clares de les vinyes. Ell l'ha convertida en una filial d'Anglaterra i colònies. El cortinatge de drap granellut, blanc temperat, amb franja alegre de roses i llacs de dalt a baix, i el cobrellit que hi lliga, són manufactura anglesa; aquells coixins, aquells sabons de colors de terres, el tallat dels seus vestits, el llibre nou deixat sobre el claveller d'una finestra, el guant de bany vegetal, eficient i de durada... tot patentat a Anglaterra; la capseta quadrada del telè de lluna policroma, amb escenes indígenes, que, ponde-rant-vos-en en la qualitat per ventura us posa sota el nas la bossa del tabac i les aromes legítimes i asprigents que els seus fums escampen

per la cambra, són com traducció visible i olfactiva de l'Anglaterra crescuda en l'aristocràcia i la pulcritud, complexionada amb l'Orient de les prodigalitats terrals... Tot hi és captiu. Me n'hi han passat, de vetlles d'amistat i de profit per a la intel·ligència! Per això, si el meu anglès val alguna cosa el mèrit és de Willy.

I quina ànima esplèndida, aquest Willy! Es mereixedor que vostè el conegui, senyor Vernet — intercala el mestre.

El senyor Vernet inclinà el cap somrient de l'art del compliment. I el mestre enraonà avant:

— El primer temps m'afalagava, puc dir d'una manera superficial, l'ambient d'aquell interior animat de la cordialitat pròpia del seu hoste. En Willy és afectuós, d'un sentit casual exquirit; és ordenat, i d'això se'n paga una mica i tot. A punt de viatge us mostra orgullosos la seva maleta, on n'hi fa cabre de vestits... de mudades... d'objectes!... amb una economia de l'espai de viatjador expert. Us obre l'armari on cada cosa té el seu compartiment: dels capells als estres de l'edort, de les polaines a la raqueta, Spalding legítima, dins la premsa, i si convé em-borrassada com un malalt fredollet.

I aquella alegria seva! Una vegada ens esguèiem a Barcelona durant una vaga de tramviaris; el servei de tramvies era dut de soldats... Puja-rem a un tramvia... La bona humor d'algun conductor qui en arribar a la parada fixa s'entretenia corgolant el cigarret; les anècdotes de la dona o el xicot qui, aprofitant la supressió dels bitllets de tramvia, s'escapaven sense pagar; el posat del senyor que protestava amb la cara de la militarització del servei, l'expectació, la indignació o la condescendència del públic davant de les pedres que unes animes havien posat en els riells, allà al carrer de Craywinckel... tot el feia riure. Reia, reia, reia... Però tan de cor i alhora educadament, que ningú se'n sentia ofès. Reia com un déu jove mirant-se al món per sobre; i alguns passatgers se'n trobaren millor.

Va venir un hivern inclement. Jo, justament vaig caure malalt. I aleshores vaig conèixer el fons d'aquell caràcter. Contra totes les protestes de la meua majordona va passar-se vetlles senceres, fins a la matinada, al meu capçal o a la cambra del costat, caminant de puntetes, portant-me, al minut, la medicina tèbia, enginyant pantalles, lenitius, encolxinades, acotant-me amb una cura maternal. De cap manera no va voler que avisés els meus pares que jo feia illit. I encara, de dia, tornava d'escapada; posava ordre, inquiet, i m'entretenia els nois amb unes lliçons de Geografia i uns experiments de Química que, en posar-me bo, vaig tenir prou feina per a fer-los entrar en reflexió. Volien a tot cost que En Willy prosseguís les lliçons.

Jo no sabia com agrair-l'hi prou. La seva resposta fou aquesta: «Si no aprofitem els ocis a les hores bones per a conrear la joia, i les hores de dolor per a conrear la bondat, què hi fem al món?»

Des d'aquells dies la seva amistat s'ha enlairat, al meu concepte.

Ja veuen que ha estat el meu mestre, no d'anglès sol, sinó d'altres coses que valen tant com l'anglès. He trobat un amic que treu or d'alegria del més senzill; que encomana bondat perquè n'és pla; incapaç d'enveja, respectuós i abnegat.

El senyor Vernet, qui havia de sortir cap a les mines a dos quarts de dotze, ja feia una estona que frisa-va, i, tot caminant cap a l'escala, com a únic comentari projectà aquesta observació:

— I l'Estació enotècnica d'una terra que és vènia de catalanitat ha tingut de manllevar un químic a Anglaterra? — Aquí va fer una rialla. La seva paraula era només una flamarada dels traspallats que se li movien dins. En sentir la rialla, el mestre i jo ens havíem mirat. Era un estranys esgarip de ràbia, d'enveja, d'un béns d'humanitat, segurament destijats i no aconseguits; era un daler enyorat, aquella rialla, i hi havia com el començament d'un pla que no sap rompre. Jo hauria jurat que aquell matí, entre la lectura i l'enraonament del mestre, l'arbitre, el possessor, s'havia adonat que no pas tot podia posseir-ho. El meu parer sobre ell no es modificava; però s'ampliava.

El pèndol de la paret tornava a clavelajar aquestes línies: Passió... Art... Passió... Art... Però ara, com dos termes bessons d'una sola ànima. El misteri de personalitat del senyor Vernet no s'esvala pas. Però desvetllava en mi un sentiment de pietat bon.

HAVENT LLEGIT VIAJE ALREDEDOR DEL MUNDO DURANTE LA GRAN GUERRA, de Lorenzo Bello.

Assaig d'una apologia del viatjar, diu l'autor d'aquest llibre, i, endegador dels estímuls cap al desconegut, càtedra d'admirar i esperó de progrés, l'escriu pensant en el jovent que se sentia com arrestos para dar la vuelta al agitado mundo de la post-guerra con las armas de los modernos, cultos i elegantes argonautas, conquistadores de mercados para la patria.

Elegant també, l'autor; oportú en donar-nos el to de cada ambient. Ens sap imbuir, així, del silenci i del luxe minuciosos i íntim d'una ciutat d'Orient com del dinamisme de Nova York, mitjançant adequades sensacions i notícies. Els dits de la Pata de la Noveta; li refresquen el front, en l'altura estelada d'un «roof-garden», pels tombants d'un jardí xinès, o sobre coberta, i li susciten felicitats descripcions.

Sense ésser un estudi profund i sistematitzat, en els efectes pot valer tant com ell. És una invitació a admirar, a comparar, a sortir de l'emperament.

A mi mateix m'ha reformat i perfortat visions que apuntaven en els meus viatges sobre l'Àfrica. I a vos, senyor Llorenç Bello, talg ofrena d'aquestes divagacions.

En accions, en civilització material (en coses de la consciència més íntimes segurament no tant), el cognom del món d'avui és: Europa. Mirem l'Àfrica: els claps encara no intervinguts d'Europa són, on no l'hem, n'ets esquinçats ensenyant la pell vella, en el vestit violat del gegant disressat de les colors europees.

Mirem l'Àsia: mosaic de sobriances, d'intervencions, de penetracions, de banda europea. Llengües costeres, ramells de les illes, ports cosmopolites on lleugues i banderes europees ondulen en l'aire... I la immensa Índia anglesa... I la Indo-Xina repartida... I la Insulíndia (Estats Units, Portugal, Anglaterra, Holanda)... I la colonització russa... El Japó tot i essent l'única potència asiàtica independent del tot, i, com ens el mostra Llorenç Bello, tenint l'hegemonia política i comercial sobre l'Àsia Oriental, porta l'Europa escrita a la carn i a les pedres, avui com avui.

Mirem Amèrica: dalt de la del Nord, el «domini» anglès del Canadà; de la del sud a la del centre, Brasil, les Guianes, les Antilles. Però no és aquí sol, si pensem, no deixant-nos enganyar per un nom, que totes les repúbliques o estats de les Amèriques són un cas d'europeisme a la inversa. I encara Europa en totes les mars que no hem dit: illes, caps de costa, balconades i llogetes avinentíssimes, per a festejar la possessió del món.

L'Europa, complexa en tot producte de civilització moderna; cognom de cognom, escrit sobre els líndars de tota raça.

Pàtria... Nació...? Llorenç Bello, un moment del seu viatge, ens presenta un emigrant, dut d'ací d'allà, un desracat, i davant d'aquest cas viu, pels seus mateixos llavis, ens fa sentir el calfred d'un concepte de la pàtria, que no pot pas ésser el nostre, és clar. Però, i els mateixos pobles segons ells, senyor Bello, quins sentiments, tan individuals, imposats de les circumstàncies, no han de venir d'aquestes apellacions: Pàtria; Nació?... Anglaterra, quin concepte arbitrador, esbanyós, liberal, no n'ha de tenir, en mirar com l'estricta fanyasma de terra que, allà en la mar de Nord, duu el nom d'Anglaterra, no és sinó una mínima porció de les terres i les mars que, fora del seu cos, posseïx, domina, regela, intervé, tota ombra diferent, entre gent de tants de colors i feram de tota llei?

Quin sentit de la paraula Pàtria,

les gentes sotmeses en un continent com l'Àfrica?

I Amèrica del Nord! Aquells jaquits oriunds d'Europa, sang i carn d'Europa, qui a mig segle XVIII trencaren el cordó umbilical de la tradició europea i ja no miraren sinó al dret dels seus passos, en nom d'una Amèrica que demanava ésser deslliurada de cap sobirania de fora estant... quin concepte dels mots Pàtria... Nació... Ells se la feren, la Pàtria. Descendents no massa llunyans d'aquella colla de caçadors canadencs que fundaven Detroit, o dels qui per mercaderies valent 24 dòlars compraven als indígenes les terres on ara s'assenta Nova York, o de tants petits grups que, amb caria de posseïment estesa del reialme anglès es plantaven en una terra, els yankees d'ara encara són Europa, ben pensat. Però, en llur consciència on és ja l'Europa, i l'estricta Anglaterra?... I, en la mateixa Amèrica del Nord, aquella població blanca caucàsica, dels començos, provenint de terres germàniques europees, i irlandeses que hi era eridat al conreu, i l'italiana que s'hi llogava a poc sou, en quines transicions ha evolucionat en els fills dels fills? I tants d'emigrants que l'Europa hi aboca, per l'estil del que el senyor Bello ens posa davant, i que envaeixen aquesta i les altres Amèriques i altres terres florint sota l'ale d'Europa... quin concepte dels mots Pàtria... Nació?

Pàtria... Nació! Quina frescor escometadora, fulgurant, de guixances purament personals, no prenen en els Estats Units d'Amèrica aquestes conceptes! Quina valor de rei d'una pàtria ben nova deu tenir-hi cada individualitat triomfador!

Però, i els aixafats, quin concepte de la Pàtria?

Només que ens haguessin ensenyat de perdonar les agres paraules del vostre emigrant, per un cantó, i, per l'altre, a veure les coses en ample i a orejar-nos de les apreciacions massa tancades, el vostre llibre, senyor Bello, hauria estat publicat en hora boníssima.

Josep LLEONART

Josep Joubert

VII i últim

La veritat

Joubert parla de la veritat bellament en una lletra a M. Molé; i tant encara com de la veritat, hi parla de l'error.

Per Joubert la veritat era, com pels escolàstics, l'adequació de l'intel·lecte i la cosa. Però, com són fetes les coses? Veurem aquí allò que distingeix un platonisme d'un aristotèlic. La distinció no és tal vegada fonamental, no arriba a les conclusions; és més en les maneres, en les preferències, podríem dir, en una mena d'instint intel·lectual divers, que fa que no s'oposin, però que difereixin. Plató es dona a les elevacions de la contemplació; Aristòtil a la conciliació de la realitat present. Ambdós digueren i descobriren grans veritats; en ambdós trobem errors gravíssims. Plató, prescint de la realitat, imagina la seva República, que no és sinó un somni; Aristòtil, mirant les maneres de govern antigues, pren l'esclavitud com a necessària i fins la considera de dret natural. Balmes, esperit aristotèlic, esguarda a son entorn i veu aquella Catalunya de començaments del segle XIX, tan inconscient, tan oblidada, i pensa que ja era cosa impossible que mai se li desvelés l'esperit nacional aconduït.

Els dos esperits, aristotèlic i platonisme, no es contradueixen fonamentalment. Sant Tomàs, a la vegada que pren Aristòtil com a son mestre en filosofia, excusa tota una teoria de les idees que Plató n'hauria restat meravellat.

Joubert deia que un escriptor és platonisme quan, fins sense conèixer Plató, excel·leix en les matèries elevades. «Plató és la metafísica, com Homer és la poesia. Si calgués donar la raó a sos admiradors, com jo en sóc, i als seus no partidaris, com ho són una infinitat de gent, diria que llegint-lo no s'hi apren res, però que transporta a les regions on s'hi apren tota cosa. Un hom veu, en sos escrits, la claredat, però no cap objecte ben clar.»

Es que la tendència de Plató és poètica, com la d'Aristòtil és científica. La tendència de Plató no és de cenyir la intel·ligència en els límits d'un objecte, d'unes relacions, definint-los; és més aviat de donar al màxim d'amplitud a la com-

prensió, de donar a la comprensió d'un objecte tota la seva perspectiva d'harmonies que arriben fins a Déu. No il·luga l'esperit fixant-li l'atenció en els límits de les coses, sinó que li dona un espai ample i li desplega les ales.

Així, quan per Joubert, platonisme, l'expressió pren forma poètica, fabulosa, ja no és exactament una expressió veritable segons la definició escolàstica de la veritat, però no és una error fonesta. Potser és en aquest sentit que Aristòtil trobava més filosòfica la poesia que no la història.

«Dir als homes que tota error és fonesta, no és dur-los per llur propi interès i per llurs més grans interessos a examinar-ho tot, i, per consegüent, a veure-ho tot problema, almenys alguns moments? Si tunció la més fonesta en què es pugui posar al senyor humà. Que us diré! hi ha un gran nombre d'errors que no allunyen de la veritat, perquè ens n'ocupem. Tals són, gairebé per tot, les faules que es mengen en les religions. Parlant de Déu, en mantenen la creença i n'inculpen les lleis;

Le conte fait passer la morale avec lui.

Moltes d'errors no són tant opinions com virtuts, no són tant desviacions de l'esperit com bons sentiments del cor. Tals són aquelles que s'adopten per respecte, per pietat, per submissió als pares, als antics.

«Cal distingir euresament les errors noves, de les errors antigues; les errors dogmàtiques, de les errors de docilitat; els sistemes inaudits i que s'oposen a totes les idees anteriors, dels sistemes parcials i que tenen més relació amb les formes que no amb el fons.

«Es una cosa d'ordre que totes les idees necessàries a l'ordre i a la porció de benaurança que aquells món pot donar-nos, siguin idees de tots els temps i que es trobin arreu on es trobi un poble. I per això mateix, tot allò que tendeix a destruir les idees precedents és funest, i produeix sobre els individus i les nacions efectes deploables.

«Tota error que és antiga ha perdut el verí, o, potser, per dir-ho més exactament, tota error que ha sofert la prova del temps i l'ha resistida, és una error que és innocent per natura i pot amalgamar-se amb tot allò que és bo. I és així que li ha mantingut la vida.

«Déu ens enganya perpetuament, i vol que siguem enganyats; vull dir que ens dona sempre opinions en compte del saber que no compendrem. Quan jo preinc que ens enganya entenc que ens enganya amb il·lusions i no amb frau. Ens enganya per aguar-nos, per a salvar-nos i no per a perdre'ns. És l'eternal poeta, si pué parlar així, com l'eternal gemetre.»

Aquestes consideracions de Joubert sobre la veritat vénen completades amb d'altres sobre la veritat.

«La veritat — diu — és de les naturals, i no dels individus, de les essències i no de les existències; d'allò que és una llei i no d'allò que és un fet; d'allò que és eternal i no d'allò que és passatger. Recorden, per exemple, aquesta fàula de Saint-Lambert: Un cortès punt malleja son rei. — «Que dius?», demana el rei. — «Que Déu perdona els principis misericordiosos» — respongué un cortès de seny. — «Vos enganyeu», digué un de dolent. — «Calla» — li digué el rei, i girant-se envers l'home de seny: — «Oh, bon amic meu» — li digué —; «tu sempre dius la veritat.»

«En efecte, «Déu perdona els misericordiosos» és una veritat, una cosa d'ordre, de natura, d'essència, una cosa eternal. L'home de seny, per una mena d'apòleg o de suposició de fet; digué veritablement una veritat; l'altre, tendia a fer-la oblidar, dient un fet existent.»

I aquesta concepció de la veritat, repetim, no és en cap manera subflectiva, en el sentit de prescindir de les coses. La definició escolàstica resta en vigor: adequació de la cosa i l'intel·lecte. «Provar per la definició, diu, no prova res, si aquella és purament filosòfica; perquè, segons entenc, aqueixes definicions no obligeuen sinó a qui les fa. Provar per la definició, quan aquesta expressa la idea necessària, inevitable i clara que un es fa generalment de l'objecte, del moment que és anomenat, ho prova tot, al contrari, perquè aleshores no fem sinó mostrar als altres allò que pensen, malgrat d'ells, i fins sense saber-ho.»

Les definicions, les paraules, han d'expressar sentits de les coses. «La regla que un es senyor de donar als mots el sentit que ne hom vulgui, i

que no cal sinó fixar bé aquell que se'ls doni, és molt bona per la simple argumentació, i pot ésser admesa a les sales d'aquesta mena d'esgrima; però en la metafísica ingenua i noble, i en el veritable món literari, no val res.»

Veu's aquí el perquè d'aquella mena de menyspreu de Joubert per les metafísiques i pels sistemes. Però all, tan coherent, no atacava la coherència, sinó que volia dir solament que per apèsser calia mirar les coses, calia endevinar-ne, descobrir-ne, contemplar-ne les harmonies, i no pas consultar un sistema. «Cal dir — no perdre mai de vista les realitats, i no usar de les expressions sinó com de mitjans, com de cristalls per representar millor els pensaments. Jo sé per experiència com aquesta regla és difícil d'observar; però judico de la seva importància per la desgracia de totes les metafísiques. Cap no ha prosperat, i això per la raó que, en gairebé totes, constantment s'han usat xifres en compte de valors, idees forjades en compte d'idees natives, argot en compte d'idioma.»

«Que la fi d'una obra recordi sempre son començament.» El terme de la sistematització del pensament de Joubert, que hem assajat, recorda el seu començament.

Però això són unes línies gairebé esquemàtiques. I Joubert té a més a més, una gran força poètica en les seves paraules. Llegir les lletres de Joubert o els seus pensaments encara dona aquell repòs, aquella serenitat que devia donar la presència i la companyia de Joubert. Deia d'ell son amic Fontanes:

De la paix et de l'espérance
Il a toujours les yeux serens...

JOSEF MARIA CAPDEVILA.

Les Revistes

ESTUDIS FRANCISCANS.

Heus aquí el sumari del darrer número d'aquesta revista:

«Estudios. Las obras meritorias, P. Vicente de Perálta. — De l'oraison liturgique et de la prière privée, P. Eufald d'Aleuçon. — Adoración a la «Replica», P. Miguel Angel.

Franciscanismo: El Cardenal Despuig y Dameto, P. A. de Palma de Mallorca.

Revista de Revistas: Pedro de Foix y el Cisma. — Gregorianum. — Franciscan. — Ecclesiastical Review The. — Recherches de science religieuse. — Regnab. — Revista de historia. — Revue d'Ascétique et Mystique. — Rivista Liturgica. — Zeitschrift für katholische theologie.

Bibliografía: Le quietisme Espagnol Michel Molinos por el P. Paul Duden. — La Via d'unió a Déu et les moyens d'y arriver, por Auguste Saudreau. — Liber Sacramentorum, por Don I. Schuster, O. S. B. — La Messe, por A. Fortescue. — Les Charismes du Saint-Esprit, por Bernard Maréchal, O. S. B. — L'Idéal monastique et la vie Chrétienne des premiers jours, por D. G. Morin, O. S. B. — Breve exposición y comentario a las Nuevas Rubricas del Misal Romano, por el P. Carlos de Tudela, O. M. Cap. Obras de Aurora Lista. — Enciclopedia Universal ilustrada Europeo-Americana. — Petit dictionnaire liturgique de musique religieuse, por Paul Rougon. — Memoria histórica de la Real Academia de la Historia, por el Excelentísimo Sr. D. Juan Pérez de Guzmán y Gallo. — Nociones de Oratoria Mallorquina, por Andreu Ferrer. — Orientaciones Pedagógicas, por el Reverendo P. Valentín Caballero. — Teología Pastoral y Práctica parroquial, por el Ilmo. Dr. J. Villapiana Jové. — Praxis matrimonialis, por Aloysio de Smet, S. T. L.

Libros recibidos: Miscelánea: Ad mortem Benedicti PP. XV.

D'espectacles

Al Còmic hi han començat els treballs per a muntar-hi una revista de gran espectacle, que porta per títol «Tic-Tac!»

La música és dels mestres Martine i Montserrat. L'obra, es diu que és plena de trucs i que té escenes molt originals.

S'ha fet al Tivoli el festival a benefici de «La Vid Catalana».

El teatre s'ha omplert, presentant l'aspecte dels grans esdeveniments.

Les senyores eren obsequiades amb pomells de flors.

En Sagr-Barba i la Lluïsa Vancantaren «La Alsaciana», «El pájaro azul» i «Las glorias del pueblo».

Els celebrats artistes han estat aplaudits, participant de l'èxit dels que els secundaran, ben dignament per cert, en la interpretació d'aquestes obres.

Excursionisme

La Secció d'Excursions de la «Granmanor Catalana», ha organitzat per a demà una visita a les obres del Temple, Explotori de la Sagrada Família, reunint-se a tres quarts de deu, a l'encreuament del Passeig Gràcia, amb la Diagonal.

El Centre Excursionista Montseny continua treballant activament l'organització del Primer Concurs d'Orientació Excursionista, que tindrà lloc el dia 7 de maig vinent.

Ultra els premis de què oportunament donarem compte, s'ha rebut Cope Núria, i don F. Rodríguez ha fet un bonic donatiu, consistint en una ploma estil·logràfica.

Continuen admetent-se inscripcions als dimarts, de les set a les vuit de la tarda, i els dijous, de les nou les dotze de la vulla, a l'estatge del Centre, Duc de la Victòria, número 14, principal.

L'Agrupació Deportiva Canigó per a demà, dia 30, té organitzada una excursió col·lectiva a Les Planes, Ribassada, Sant Medi i Sant Jeroni de la Vall d'Hebron, sortint a les 7 de la plaça de Catalunya.

El Grup Excursionista Bon Cam del Casal Catòlic de Sant Andreu de Palomar farà les següents excursions:

Dia 30: Excursió-visita a Montjuich.

Dies 29, 30 i 1 de maig: Importants excursions al nostre Pirineu sota l'ínterpret següent:

Sant Joan de les Abadesses, Canprodon, Llanas, Vilallonga, Setcases, Ponts dels Abeuradors, Estret de Moron, Font del Sànc, Xalet d'Ull de Ter, Coll de la Marrana, Cim de Tirapets, Collada de Nou Creus, Santuari de Núria, Querolps i Ripoll.

La Junta d'aquest Grup ha quedat constituïda en la següent forma:

President, J. Balbà Gómez; vice-president, Antoni Costa; secretari, Pere Font; vice-secretari, Andreu Escarri; tesorero, Pere Grau; comptador, Joan Puig; sanitari, Francesc Oller; vocals, Manuel Buera i Joan Badia.

La Secció d'Esports i Excursionisme «Déu ens doni dials», de l'Ateneu de Sant Lluís Gonzaga de Sant Andreu de Palomar, s'efectuarà demà, diumenge, la primera excursió de la tanda d'excursions curtes primaverals.

Terme de l'excursió: Montcada dels seus encontorns. A montcada s'ofereix la santa missa.

Lloc de reunió: A les sis del matí a la Plaça de l'Església de Sant Andreu. Retorn: Amb el tren del mig dia.

Tribunals

A la Secció II començà dijous la vista de la causa per homicidi contra Ramon Antoni Garcia.

Segons l'acusació, el 20 d'abril de 1920, a les set de la tarda, al carrer d'Entença, davant del núm. 122, qüestionaren el jove Josep Garcia Suñer i el seu oncle Gumerind Lopez, acudint-hi el pare del primer, el processat Ramon, agredint, pare i fill, el Gumerind, causant-li dues lesions: una al pit, mortal, i una altra al braç esquerre, morint pocs hores després.

Després de les proves testificals documentals, s'ha suspès la causa fins a demà.

El fiscal demanava 14 anys, 8 mesos, 21 dies de presidi i 5.000 pessetes d'indemnització.

Ahí va continuar la vista, pronunciant llurs informes el fiscal i el defensor. Aquest va demanar l'absolució del processat.

El jurat va donar veredicta d'inculpabilitat, dictant-se sentència absolutoria.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre articles o notes publicables a la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el més profitós) d'avaluar degudament els seus orinals.

LES TERRES CATALANES

VILANOVA PERPINYÀ

amb gran solemnitat i seguint la tradicional costum, el diumenge darrere de bon matí, sortí de l'església Sant Antoni la processó del Començament general: enguany fou ben lluïdit, com diguerem, portà la bandera l'eminent pintor En Joaquim Mir, i els cordons En Pau Alegre i En Josep M. Perleas, acompanyant-los un nombre ben no d'amics, ultra les representacions d'entitats i associacions, essent representació més nombrosa i més la de la Congregació Mariana, amb aquest motiu: l'abanderat com a un diu extraordinari per als darrers del Sant Hospital i per als darrers que concorren al Patronat.

Amb gran recança en assabentem de la distingida esposa del nostre amic el farmacèutic En Vicens Mir, està malalta d'alguna gravetat. Desem de debò el seu ràpid guariment.

— Darrere del governador civil s'ha un cens obrer amb detall del Síndic a què pertanyen o a quín preuen inscriure's els que no són ciutats a cap.

— Per a celebrar la diada de la festa del Montserrat, Patrona dels nens de Joventut, es va celebrar dijous al matí, a l'església dels Joves, i organitzat pel Pomell. Dos coros, amb assistència dels altres nens constituïts, una Missa de Comunió general, amb plàtica preparada, que feu el conseller mossèn Joan Bargunyó. Durant la missa es va fer la visita espiritual a Nostra Dona, cantant-se triats motets durant la Comunió pel cor de l'esmentat Pomell, organitzador, i en acabar, es cantà «Virolai» i l'Himne dels Pomells.

— L'Arxiconfraria de Nostra Dona del Montserrat celebrà solemnes actes dedicats a la seva excelsa Patrona, també a l'església dels Joves, on hi fe el seu altar, el dijous diumenge vinent, que hi presidirà mossèn Joan Puntí, cantant-se un bonic Rosari, original de mossèn Carles Casas, la Salve i el «Virolai».

— La Direcció general d'Obres públiques ha assignat el dia 31 del vinent mes de maig per a l'adjudicació pública subhasta de les obres que ampuen fer en la primera aliniació del mur d'abric del port de la nostra ciutat, el preu de contractació del qual és de 823.003'81 pessetes.

— S'admetran propostes al Negociat d'Esport de la Marina de Foment a tots els Govers civils de la península, fins el dia 25 de l'esmentat mes de maig.

— Tant mateix, han resultat certes es noves que ens donaren respecte a celebració, de fuisó extraordinària, la nostra església arxiprestal del centenari del naixement de Sant Isidre, puix podem donar per cert, que la secció d'homes de l'Orfeó Català, dirigit pel seu eminent mestre Millet, vindrà a cantar el solemniat del, interpretant la grandiosa fuisa del Papa Marcel, del mestre Pastrina.

— L'il·lustrat catedràtic d'aquestes Escoles Industrials, don Leopold Cruat, donà la seva anunciada conferència, dedicada als alumnes obrers de les matèries i sobre el tema «Transformació de figures geomètriques», a la sala d'actes de l'Ateneu Vilanoví, davant nombrosa i selecta concurrència, que premià amb molts aplaudiments el discurs de l'intel·ligent mestre.

— El Pomell «Poeta Cabanyes» celebrà el seu primer acte col·lectiu d'amor a Déu, a l'altar de Nostra Dona del Carme, a l'església de l'Hospital, consistent en una missa de Comunió i plàtica al·lusiva pel seu conseller, mossèn Bargunyó, que es veié molt concorreguda. Ens assabentem que està a punt de constituir-se un altre Pomell, també de Jovenets.

— Al Teatre del Bosc s'ha celebrat el desè concert de 1921, de l'Associació d'Amics de la Música, sota la direcció del mestre Montserrat, i executant l'orquestra les següents obres: «Peter schemelli», Weber; «Cançó popular», «Cris del vaguer», i «Dansa dels camperols», de Grieg; «Dintre el convent», Borodine; «Ballade», Grief, en la primera part, i les «Scenes rustiques», (passatge «En la Tounelle», «Chaconeta», i «Festa rústica», de Mouton, en la segona, totes les quals han estat ben aplaudides, com també algunes d'elles s'han hagut de bisar.

El crim d'un boig. — La monja Sor Maria Bertrán, abadesa de la Clínica David, es trobava el dimarts a la tarda al tranvia Llotja-Care, dirigint-se cap a l'estació, quan un boig, anomenat Güter Enric, nat l'any 1897, natural de Rivesaltes, li va donar un cop de ganivet al pit.

Mentre era auxiliada la pobre monja, el cobrador del tranvia, E. Banerix, i un tal Miquel Cros, detingueren el criminal i el desarmaren. A la policia, declarà que havia volgut venjar-se dels sofriments que li havien fet patir les monges en un hospital del front, durant la guerra, i que no havia pogut detenir l'impuls que el precipità damunt la seva víctima. Pronuncià, després, paraules incoherents i sense sentit, que demostraven, segons diu la policia, la pobresa mental de l'agressor. La ferida rebuda per la monja, Maria Bertrán, no presenta, per sort, caràcter greu. El fiscal ha ordenat l'examen mental de l'Enric Güter.

Mort de l'Emili Boix. — Les lletres rosselloneses són en dol. L'Emili Boix, el bon poeta de «Visca Rosselló», que amb tant d'amor havia seguit els primers passos del nostre segon renaixement, plantant-hi d'aquí d'allà flors lluminoses, l'Emili Boix, és mort.

Darrerament, encara sostenia amb tota la força de la seva fe patriarcal, els esforços de la nostra colla; després d'una llarga estada a París, on havia fundat el «Círcol Català», l'Emili de Cabrer, havia tornat al país de les seves amors, i semblava que la tramuntana i el sol del Rosselló reviscollaven prompte el seu cos debilitat, on bategava encara un cor ferreny i animós. Però l'ha vençut la malaltia, i com el malaguanyat Decadent de Severac, sen va en iniciar-se la primavera, sense conèixer els triomfs, flamejants del juny, només que amb l'apoteosi de les primeres flors per coronar.

Saludem, catalans, aquesta noble figura. — Carles Grandó.

La darrera conferència a l'Associació Politécnica. — El passat diumenge, el professor Blanchard va amillar, a la Sala Aragó, les raons de la magna defensa de Verdun, estudiant punt per punt el desplegament de la gran batalla que s'hi lliurà. Fou llargament aplaudit.

Nou tren de nit. — La Companyia del Migdia de França, tornarà a posar en servei, pel juny vinent, el tren de retorn que partia de Narbona a les 9'30 de la nit, per arribar a Perpinyà a les 10'51 de la nit.

Opera municipal. — «Rigoletto», «Les Hugonots», «Herodiade», tres òperes del vell repertori, molt escaientes pel talentós baríton que les interpreta. Volem retre, avui un homenatge personal al baríton Valette, qui s'emportà cada vespre tota la simpatia del públic.

La sopran Gandy i el tenor Martel foren brillants dins «Rigoletto». El famós quartet de l'acte quart va ésser bellament cantat. Però, quina llàstima que Magdalena fos tan insuficient!

Amb els «Hugonots», el tenor Le Maître, que al nostre jut tan malament cantà l'òpera emica, ens va presentar un «Raoul de Nangis» acceptable, la qual cosa acaba de consagrar la nostra afirmació que Le Maître no era un tenor d'òpera comica, i que la direcció fou mal inspirada en confiar-li el paper de «Werther», o de «Gerald», en «Lakmé».

Es distingiren els baixos Ayon i Demanganès, i la contralt Buyens. Dos bells triomfs se'n va endur Valentin Arriès en els papers de «Valentina», dels «Hugonots», i de «Salomé», d'«Herodiade».

Per dissabte: «Gismonda» (creació) d'Enric Fevrier.

El diumenge: «Manon» i «La Tosca».

Un Teatre de la Natura. — L'apreciat artista rossellonès Gustau Viollet fa gestions per a la creació als jardins de La Pepinière, d'un teatre de la Natura. S'hi interpretarien des d'enguany «Phedre», amb la il·lustrada artista de la Comèdia Francesa, Magdalena Roch; es parla igualment de una bella obra catalana, escrita per un celebrat poeta rossellonès, posada a l'escena per un altre estimat artista nostre, i il·lustrada amb una admir-

ble partitura musical d'un gran mestre català de Barcelona. Per ara no estem autoritzats per a dir-ne res més.

Exposició Marcel Lenoir. — El gran pintor i dibuixant tolosenc, Marcel Lenoir ha obert una exposició a la Sala Aragó. A tots els retrats, i en les diverses composicions que ens presenta, s'hi manifesta lluminosament el geni creador de l'artista, considerat avui com un dels mestres del dibuix.

Rugby. — En el partit de propaganda, disputat a Cede, entre l'equip anglès de Nottingham i una selecció dita del Llenguadoc, però on figuraven «vuit rossellonesos» sobre de 10 jugadors, l'equip que anomenarem «rossellonès-llenguadoc», va triomfar per 45 punts a 3.

Per què no es designa el Comitè dit del Llenguadoc, que comprèn el Rosselló, amb la denominació més justa de Comitè de Llenguadoc i Rosselló? — C. G.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Ahí va pendre possessió el nou canonge doctor Garriga, acompanyant-lo els capítulars senyors Salesas, Bertolín i Escaló, els beneficiats reials senyors Borràs i Pelagí, i els locals senyors Coronas i Gené, a més de diversos amics seus. El nou canonge s'ha instal·lat interinament a l'Acadèmia Mariana.

Avui, ha celebrat sessió l'Ajuntament, acordant reorganitzar el laboratori municipal, nomenant director a don Josep Rabassa; concedir a don Pere Mor, l'emplacement d'un quiosc de begudes amb temple per a la música al carrer de Bloncel, tocant al Teatre Vinyes i començar la instal·lació de la llum al passeig central dels Camps Elisis, etc.

— Havent acabat la neteja de la tèquia de Fontanet, ha començat de balitzar l'aigua.

— Diumenge es jugarà al Camp d'Esports, un partit de futbol entre els Esporting de Molherusa i el reserva de Joventut.

La diada de Sant Jordi

A BERGÀ

Amb extraordinària solemnitat han celebrat enguany els nacionalistes bergadans la festa del Sant Patró de Catalunya.

A les deu del matí es digué Missa solemne a l'església de les Germanes dels vells, cantant l'Orfeó Bergadà amb justesa i bon gust, en ell peculiars. Féu el panegíric del Sant eloquent orador sagrat mossèn Joan Espert, qui aconseguí captivar verament l'auditori, amb l'aseva magnífica oració, sadolla de fervor i patriotisme, en la qual presentà el Glorios Cavalier com a Campió de la Fe, de la Pàtria i de l'Amor, portant aquest fins al sacrifici i al martiri. Lligà aquestes idees amb el lema gloriós dels nostres Jocs Florals, inici de la renaixença catalana. Després de l'Ofici es beneiren i repartiren als fideis pomells de roses reguats amb cinta de les quatre barres, mentre l'Orfeó cantava un formós Himne a Sant Jordi, format pel seu director, mossèn Marian Miró, la concurrència, distingidíssima, omplia l'espai del temple.

Al migdia a la Plaça de la Constitució i a les tres de la tarda a la de Sant Joan, es tocaren sardanes, que foren afrosament puntejades pel jovent, regnant gran animació.

A les deu de la nit, al local del Centre Autonomista i Orfeó Bergadà tingué lloc, amb molta concurrència, una vetllada concert, estant la part coral a càrrec de l'Orfeó, que executà belles composicions, cantant els solistes Joan Farràs i mossèn Ramon Sala escolliets paces, mereixent tots molts aplaudiments. Recitaron boniques poesies, apropiades a la festa, els orfeonistes senyoretas Camps i Oriols i els joves Vilaplana, Miró i Obiols.

Acabà la festa amb el cant d'«Els Segadors». Per cert, que l'alcalde de R. O. prohibí que els torques la música al carrer després de les sardanes.

Per totes aquestes festes s'havien circular artístiques rages de conviv-

SABADELL TARRAGONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Al Centre Català s'hi donà un Curset d'Història Nacional de Catalunya, a càrrec del professor senyor Riera Ribas.

— El darrer dissabte, tal com havíem dit en passades edicions, va celebrar-se, en mig del més franc companyonatge, l'apar d'honor a En Domènec Saló, l'actual alcalde popular que li dedicava l'Associació de la Premsa, en remembrança de la seva actuació preterita dins les files dels periodistes sabadellencs.

Durant tot el transcurs de la vetlla, va haver-hi constantment la nota simpàtica d'una intimitat afalagadora, que feia més aubí la conversa.

— Va cridar molt l'atenció dels sabadellencs, i ha estat objecte de generals elogis, el recordatori de la festa de Sant Jordi que fou repartit durant l'Ofici solemne, i per la plaça de Casa la Ciutat, mentre es ballaven sardanes, fet al boix, representant el gloriós cavaller quan mata el drac malvat, i amb un passeig molt bonic d'arbres i una dona que s'ho mira.

El treball al boix és del tot exquisit, com ens té acostumats el seu autor, que es diu Ricard Mariet, el qual s'ha vist ben feliçitat, perquè s'ho mereixia, per tots els artistes d'aquella ciutat.

A L'AMETLLA DE MEROLA

Per a celebrar amb tota esplendidesa la diada del Sant Patró de Catalunya, l'Orfeó d'Ametlla de Merola va organitzar una grandiosa festa patriòtica, assolint un èxit tan complet, que el seu record serà perdurable per a tots els que hi assistiren.

Va col·laborar a l'esmentada festa l'entitat Nostra Parla, de Barcelona, en representació de la qual hi va assistir el jove literat En Domènec Pallerola de Munné.

Al matí hi hagué Ofici cantat per la Schola Cantorum, amb sermó a càrrec de mossèn Anselm Coll, el qual, amb belles paraules, va posar de relleu la importància espiritual d'aquella formosa festa, que tot el poble allora ofrenava a Sant Jordi.

Després de la Missa, l'Orfeó va donar al mig de la plaça de l'església una audició de cançons del seu repertori.

Davant mateix de la portalada del temple hi havia un bell arc de flors, en el qual s'hi llegia: «L'Orfeó a Sant Jordi».

A les vuit de la vetlla, al teatre de l'Orfeó, aquest va cantar unes selectes composicions patriòtiques, estrenant-se l'Himne a la Senyera, d'En Morera i d'En Josep Maria de Sagarra. El públic, que omplia la sala de gom a gom, va escoltar-lo a peu dret, i en acabar va aplaudir sorollosament.

Després de l'audició, mossèn Coll va fer un bell parlament patriòtic, assenyalant la necessitat que es mantinguin sempre ardents aquells bons ideals de pàtria, ja que sentir-los i practicar-los és practicar la virtut i amb aquesta s'assegura la protecció divina. (Llargos aplaudiments premiaren les seves formoses frases.)

Acte seguit, En Domènec Pallerols de Munné va començar l'anunciada conferència patriòtica.

Primerament, va parlar de la transcendental influència que suposa l'enfortir i l'assegurar la vitalitat de l'idioma propi en el triomf de la causa catalana. Recomanà l'amor a la llengua catalana, ja que així es conrea, s'enforteix i es meteja de paraules foranes, que són talment com les herbes dolentes, la vida parassitària de les quals minva la vitalitat d'una plantació.

En combatre enèrgicament tots aquells que es plauen fent greuges a la nostra llengua i a la nostra causa, palesa l'orador l'evident existència del nostre idioma.

Déu, en atorgar les llengües a les diferents nacionalitats, les va igualar en valor d'ésser-ne. I encara que s'hi oposin tots els castellans, des de Gibraltar a Cantàbria — passant per Madrid i pel carrer on hi ha la redacció de l'A B C — el català ha estat i serà sempre el nostre idioma nacional. Ja que no per un caprici d'uns quants intel·lectuals, de

El mercat de vins ha millorat, especialment els negres del Priorat que són venuts a 16 rals grau i carga, al port de Tarragona, i a 14 al Vendrell. Els blancs eren oferts a 22 sense fer-se transaccions. Les misteles a 16 a la propletat.

— En el tren corren de València han marxat a incorporar-se al batalló expedicionari de Luchana que és a Llarraix, 23 caporals. Malgrat ésser les dotze de la nit, se'ls féu un entusiasmat comiat i els andens eren plecs.

— Hom nota puja en el preu de l'arros, perquè n'hi ha poques existències als centres productors.

— Ha ingressat a l'Asil de Sant Josep, un noi de 9 anys, nomenat Lluís Ortiz, fugit de casa seva de Vinaròs.

— Al Teatre Principal s'hi celebrà dimarts una vetllada pugilista, organitzada pel Club Gimnàstic, presentant-hi part elements de Tarragona i Barcelona.

— A Reus, igualment que a Tarragona, es fan gestions per a constituir una Associació de la Premsa.

— Passat demà començarà de sortir a Tortosa «El Correo de Tortosa», diari catòlic que diu que es mantindrà a distància dels dos caciquismes que allí es disputen l'hegemonia.

la terra de l'os s'ha de contradiu un designi suprem. (Delirants aplaudiments.)

Parlà del problema nacionalista amb optimisme. Es dol de què s'extenguí massa la plaga de patriotisme teòric. Recomanà l'estudi de la nostra literatura, de la qual en fa una breu ressenya històrica. Té frases de galania per a les donzelles de l'Orfeó i parla de la música popular, ensalçant-la com a poderós mitjà d'educació de l'esperit.

Acabà recomanant l'amor a tot el que signifiqui pàtria i, per damunt de tot, a la llengua nostra, «ja que sols amb la seva dolça veu podem aixecar fins al tron de Déu el clam suprem de la llibertat catalana» (El públic aplaudí llargament.)

El senyor rector, amb breus, però eloqüents paraules, donà les merces, en nom del poble i de l'Orfeó, a l'orador i a l'entitat Nostra Parla, manifestant al poble que ell també voldria que tots els ideals anessin encaminats al progrés de la Pàtria.

L'acte va acabar cantant el poble sencer «Els Segadors», entre aplaudiments i visques a Catalunya.

A SANTA COLOMA DE FARNES

La festa de Sant Jordi ha estat celebrada a la ciutat de Santa Coloma de Farnes.

A prècs del cap de la minoria nacionalista a l'Ajuntament, oneja al balcó de les Cases Consistorials la bandera barrada.

Al Centre Autonomista, la façana del qual llua un domàs i una bandera catalans, hi hagué a la tarda concert a càrrec de l'orquestra «la Principal», de la ciutat; a la nit, una conferència a càrrec dels senyors Rogent i Jover, i seguidament ball.

Tots els actes es veleren animadíssims.

A CANET DE MAR

La diada de Sant Jordi ha esdevingut a la vila de la Costa una festa plena de catalanitat. Pomells de Joventut i la Joventut Nacionalista han exterioritzat la seva fe i amor a la pàtria amb actes bellament enoratjats i patriòtics. Funció religiosa a honor de Sant Jordi, ballada de sardanes i vetllada literàrio-musical, en la qual es llegiren formoses cants a la Pàtria, i es féu la representació d'un quadre plàstic amb la cançó popular «Els Tres tambors», dirigit pels mestres En Tomàs Jover i En Salvador Vives. Les pomelletes oferien galantment les clàssiques roses de Sant Jordi; a la Joventut Nacionalista endomassaren els seus balcons, i la bandera de la Pàtria hi voleia tot el dia.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

LA JUNTA DEL PORT

En l'última sessió celebrada per la Junta del Port, presidida pel seu vice-president don Rómul Bosch i Aisina, es va donar posició als nous vocals don Josep Rovira i Bruguera i don Joan Garriga i Massó, en representació, respectivament, de l'Ajuntament d'aquesta ciutat i de la Societat Econòmica Barcelonessa d'Amics del País, canviant-se, amb tal motiu, afusives frases de salutació.

Entre els diversos acords i assumptes objecte de la dita sessió figuren com de major interès els següents:

Designació del vocal don Francesc d'A. Bartrina, per a substituir el senyor vice-president en absències i malalties.

Relat ordre prorrogant fins el dia 30 de juny pròxim la subvenció ordinària que té assignada el ministeri de Foment a la dita Junta.

Relat ordre aprovatori de la proposta formulada per la Junta perquè pugui, com més aviat millor, treure's a pública subhasta la construcció dels quatre grans coberts que han d'alçar-se al Moll de Barcelona, segons projecte i pressupost aprovats.

Comptes del mes de febrer últim, que foren aprovats.

Convenia amb les companyies Barcelonessa i Central Catalana d'Electricitat, per a continuar prestant el subministre de fluid destinat a llum i força a la zona del port, a partir del dia primer de juliol pròxim.

Moviment del Port el dia 28

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor holandès «Iris», d'Amsterdam, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Canalejas», de Girona, amb càrrega general i 13 passatgers.

Vapor espanyol «Mahón», de Mahón, amb càrrega general i 32 passatgers.

Llagut espanyol «Tres Amigos», de Gandia, amb fruita.

Vapor noruec «Older», de Glasgow, amb carbó.

Vapor espanyol «Islaño», d'Elvissa, amb càrrega general i 9 passatgers.

Vapor espanyol «Bellver», de Palma, en llast.

Vapor espanyol «Guillem Sorolla», de Palma, en llast.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Islaño», amb càrrega general, cap a Elvissa.

Vapor espanyol «Cabo San Sebastian», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Vapor espanyol «Guadalquivir», en llast, cap a Girona.

Pallebot espanyol «Joven Paguro», amb càrrega general, cap a Palamós.

Vapor americana «Sinsinawa», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «Navarra», amb càrrega general, cap a Melilla i Escalés.

Vapor espanyol «Sant Joan», en llast, cap a Gijón.

Vapor danès «Danefeldt», en llast, cap a Zinginchor.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor americana «Sinsinawa», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «Guadalquivir», en llast, cap a Girona.

Vapor espanyol «Navarra», amb càrrega general, cap a Melilla i Escalés.

Vapor espanyol «Sant Joan», en llast, cap a Gijón.

Vapor danès «Danefeldt», en llast, cap a Zinginchor.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor americana «Sinsinawa», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «Guadalquivir», en llast, cap a Girona.

Vapor espanyol «Navarra», amb càrrega general, cap a Melilla i Escalés.

Vapor espanyol «Sant Joan», en llast, cap a Gijón.

Vapor danès «Danefeldt», en llast, cap a Zinginchor.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor americana «Sinsinawa», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «Guadalquivir», en llast, cap a Girona.

Vapor espanyol «Navarra», amb càrrega general, cap a Melilla i Escalés.

Vapor espanyol «Sant Joan», en llast, cap a Gijón.

Vapor danès «Danefeldt», en llast, cap a Zinginchor.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor americana «Sinsinawa», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «Guadalquivir», en llast, cap a Girona.

Vapor espanyol «Navarra», amb càrrega general, cap a Melilla i Escalés.

Vapor espanyol «Sant Joan», en llast, cap a Gijón.

Vapor danès «Danefeldt», en llast, cap a Zinginchor.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor americana «Sinsinawa», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «Guadalquivir», en llast, cap a Girona.

Vapor espanyol «Navarra», amb càrrega general, cap a Melilla i Escalés.

Vapor espanyol «Sant Joan», en llast, cap a Gijón.

Vapor danès «Danefeldt», en llast, cap a Zinginchor.

BORSA DE BARCELONA

28 d'abril de 1922

Otització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 62'45 a 62'65 i a 62'45, Alacants de 61'40 a 61'45, Andalusos a 47'70, i Cáceres variable a 32'70. A la tarda, a la Casa Llotja. Es fa de Nords de 62'65 a 62'80 i a 62'55, Alacants de 61'55 a 62'15 i a 62'05, Andalusos de 48'00 a 47'80 i a 47'95, Orenses a 16'10 i a 16'15, Cáceres variable de 32'70 a 32'80, Filipines de 160'25 a 160'50, Plata de 42'00 a 42'30, i Colonials a 57'25.

Otització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 6% a 97'50.
Barcelona Traction and Light Power 7% a 107'00.
Barcelonessa de Navegació 6% a 80'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6% a 95'50.
Elèctrica del Cinca 6% a 79'00.
Grans Molins Bascos 6% a 9'00.
Acers Sant Martí 7% a 97'50.
Mines de Potassa «Saria» 7% a 99'50.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers	Ajuntaments i Diputacions	Alcaldes i hipot.	Bonos E.
París, xec, publicat 58'15	Municipi 1900 78'25	Alcaldes ad. 50'65	Bonos E. 81'00
Londres, xec, publicat 28'55	1904 78'75	ad. 47'50	Produ. Forces M. 82'25
Berlin, xec. 2'40	1906 78'50	San Joan. 82'75	Rep. Llevant 6% 87'25
Viena, xec. 0'125	1908 79'25	Alacants. 77'75	Hisp. Amer. d'R. 6% 88'25
Roma, xec. 34'85	1910 77'25	Catça F. 72'65	Bonos 82'00
Girona, xec. 00'00	1912 73'00	Alcaldes i hipot. 57'80	Varies 82'00
Zurich, xec. 135'70	1914 71'50	ad. 74'00	Canal Urgell. 82'25
Nova York, xec. 8'45	1916 71'50	ad. 70'50	T. Filipines 1903 99'50
Corones sueques, París. 365'50	1918 71'50	ad. 74'15	Asiàtic 5% 86'00
Corones sueques, Londr. 152'15	1920 71'50	ad. 74'15	Foment d'Obres. 83'75
		ad. 74'15	Unió Vidre. 80'00
		ad. 74'15	Carbons Berga. 82'00
		ad. 74'15	A. Repant Ebra. 83'00
		ad. 74'15	Const. Naval 8% 87'25
		ad. 74'15	Const. i Pav. 8% 86'00
		ad. 74'15	Asl. Cardener 8% 87'50
		ad. 74'15	G. Reclutació 8% 75'50
		ad. 74'15	Mecànica Velutera 8% 94'00
		ad. 74'15	A. Furns Andalu 8% 97'50
		ad. 74'15	Accions Banos 81'25
		ad. 74'15	Sanct. Barcelona. 57'50
		ad. 74'15	Banc d'Espanya. 517'00
		ad. 74'15	Banc de Terrassa. 8'50
		ad. 74'15	Crédit Docks. 170'00
		ad. 74'15	Banc Hisp. Colonial 285'00
		ad. 74'15	Varies 81'25
		ad. 74'15	Alcaldes i hipot. 307'50
		ad. 74'15	Andalusos. 47'80
		ad. 74'15	Hull. Espanyola. 180'00
		ad. 74'15	A. Arag. ord. 200'00
		ad. 74'15	C. Hisp. A. Elec. S. A. 114'50
		ad. 74'15	Espanya Industrial 122'25
		ad. 74'15	General Telégraf. 87'50
		ad. 74'15	Penalcar Telégraf. 85'00
		ad. 74'15	Tranv. S. Andreu 73'00
		ad. 74'15	F. C. Sarris. 8% 101'50
		ad. 74'15	F. C. Catal. 8% 84'25
		ad. 74'15	F. C. Catalana 8% 81'80
		ad. 74'15	Aigua, Gas i Electricitat 81'25
		ad. 74'15	B. Mest. 1900. 82'00
		ad. 74'15	1907. 76'50
		ad. 74'15	1912. 83'00
		ad. 74'15	1913. 80'75
		ad. 74'15	1914. 80'25
		ad. 74'15	1915. 78'25
		ad. 74'15	1916. 85'85
		ad. 74'15	1917. 85'85
		ad. 74'15	1918. 85'85
		ad. 74'15	1919. 85'85
		ad. 74'15	1920. 85'85
		ad. 74'15	1921. 85'85
		ad. 74'15	1922. 85'85
		ad. 74'15	1923. 85'85
		ad. 74'15	1924. 85'85
		ad. 74'15	1925. 85'85
		ad. 74'15	1926. 85'85
		ad. 74'15	1927. 85'85
		ad. 74'15	1928. 85'85
		ad. 74'15	1929. 85'85
		ad. 74'15	1930. 85'85
		ad. 74'15	1931. 85'85
		ad. 74'15	1932. 85'85
		ad. 74'15	1933. 85'85
		ad. 74'15	1934. 85'85
		ad. 74'15	1935. 85'85
		ad. 74'15	1936. 85'85
		ad. 74'15	1937. 85'85
		ad. 74'15	1938. 85'85
		ad. 74'15	1939. 85'85
		ad. 74'15	1940. 85'85
		ad. 74'15	1941. 85'85
		ad. 74'15	1942. 85'85
		ad. 74'15	1943. 85'85
		ad. 74'15	1944. 85'85
		ad. 74'15	1945. 85'85
		ad. 74'15	1946. 85'85
		ad. 74'15	1947. 85'85
		ad. 74'15	1948. 85'85
		ad. 74'15	1949. 85'85
		ad. 74'15	1950. 85'85
		ad. 74'15	1951. 85'85
		ad. 74'15	1952. 85'85
		ad. 74'15	1953. 85'85
		ad. 74'15	1954. 85'85
		ad. 74'15	1955. 85'85
		ad. 74'15	1956. 85'85
		ad. 74'15	1957. 85'85
		ad. 74'15	1958. 85'85
		ad. 74'15	1959. 85'85
		ad. 74'15	1960. 85'85
		ad. 74'15	1961. 85'85
		ad. 74'15	1962. 85'85
		ad. 74'15	1963. 85'85
		ad. 74'15	1964. 85'85
		ad. 74'15	1965. 85'85
		ad. 74'15	1966. 85'85
		ad. 74'15	1967. 85'85
		ad. 74'15	1968. 85'85
		ad. 74'15	1969. 85'85
		ad. 74'15	1970. 85'85
		ad. 74'15	1971. 85'85
		ad. 74'15	1972. 85'85
		ad. 74'15	1973. 85'85
		ad. 74'15	1974. 85'85
		ad. 74'15	1975. 85'85
		ad. 74'15	1976. 85'85
		ad. 74'15	1977. 85'85
		ad. 74'15	1978. 85'85
		ad. 74'15	1979. 85'85
		ad. 74'15	1980. 85'85
		ad. 74'15	1981. 85'85
		ad. 74'15	1982. 85'85
		ad. 74'15	1983. 85'85
		ad. 74'15	1984. 85'85
		ad. 74'15	1985. 85'85
		ad. 74'15	1986. 85'85
		ad. 74'15	1987. 85'85
		ad. 74'15	1988. 85'85
		ad. 74'15	1989. 85'85
		ad. 74'15	1990. 85'85
		ad. 74'15	1991. 85'85
		ad. 74'15	1992. 85'85
		ad. 74'15	1993. 85'85
		ad. 74'15	1994. 85'85
		ad. 74'15	1995. 85'85
		ad. 74'15	1996. 85'85
		ad. 74'15	1997. 85'85
		ad. 74'15	1998. 85'85
		ad. 74'15	1999. 85'85
		ad. 74'15	2000. 85'85

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor.

Cotització: Francs, 58'15; suïssos, 125'70; belgues, 54'30; líures, 28'55; líres, 34'35; dolars, 6'45; marcs, 2'40 i coronas, 0'10.

DARRERA SESSIÓ. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa de Nords a 62'65, Alacants a 61'95, i Andalusos a 49'00.

Diferències de les operacions a terme

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es puja 0'15 de Nords i 0'25 d'Alacants. De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'ahir, es puja 0'20 de Nords, 0'45 d'Alacants i 0'30 d'Andalusos.

RESUM

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	10.2s	00.00	10.21			00.00
Futurs:						
Maig	10.16	10.16	10.11			00.00
Juliol	10.21	10.16	10.15			00.00
Octubre	10.16	10.11	10.11			0.00
Gener	10.11	N.	10.06			0.00
Març	10.07		10.02			0.00

Alexandria	Obriment ahir	Obriment avui	Jumol	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs			Maig	16.10	00.00	00.00
			Juliol	16.50	00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	18.15	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Maig	17.99	18.02	00.00	00.00
Juliol	17.69	17.59	00.00	00.00
Octubre	17.65	17.62	00.00	00.00
Desembre	17.70			00.00
Gener	17.65	17.61	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	17.00			00.00
Futurs:				
Maig	18.88			00.00
Juliol	17.04			00.00
Octubre	17.05			00.00
Desembre . . .	17.04			00.00
Gener	17.00			00.00

Els esports

FUTBOL

EL PARTIT DE VIGO

Acordant als desigs exposats per la Federació de Futbol, la Direcció General de Telègrafs ha ordenat que s'establís en el camp de Vigo una estació telefònica especial, que estigués situada directament amb les centrals de Sant Sebastià i Barcelona.

En el camp de Vigo es jugarà el partit final del Campionat entre els clubs d'Irún i Barcelona.

D'aquesta manera es podran seguir al minut les incidències i resultats del partit.

CIVIL SERVICE-BARCELONA

Avui, dissabte, tindrà lloc el primer dels partits que s'han de disputar aquests equips. Ambdós presenten les seves línies amb elements primer ordre, ja que estan disposats a que la victòria els correspongui.

En l'equip del Barcelona faran la seva aparició jugadors que han estat l'anyats dels camps en aquests últims temps i pels quals el públic pot viva simpàtic.

Entrenat ja el Civil Service en camp dur el seu joc haurà d'esser molt més eficaç del que va resultar en el partit contra el Crook Town. La línia davantera haurà de meravellosament novament al nostre públic pel seu joc selectíssim.

JUPITER-SANS

Demà, diumenge, dia 30, jugaran al camp del Júpiter el primer equip d'aquest Club i el d'igual categoria del Sans, el qual partit és esperat amb gran interès, degut al resultat obtingut pel Júpiter el dia que va jugar al camp sansenc.

X FESTA DEL PEDAL

S'està repartint profusament el programa d'aquesta magna manifestació ciclista, que les entitats de Barcelona preparen per al dia 7 del vinent maig, que tindrà lloc a Badalona.

A la llista de premis per al sorteig benefici se n'hi ha d'afegir un de la Penya Ciclista Graciense, una altra de l'Agrupació de Corredors, un altre del Centre Republicà Català de Badalona i un altre del Futbol Club Badalona.

La magnífica bicicleta que constitueix el primer premi, donatiu del municipi de Badalona, està exposada juntament amb altres premis de l'Agrupament de Barcelona, i el del governador civil i altres a l'Automòbil Saló de la Plaça de Catalunya.

La venda de bitllets per al sorteig, al preu de 10 cèntims, donat el fi humanitari del mateix, continua augmentant, i tant les entitats ciclistes com els que els expenen els acaben ràpidament.

Els organitzadors han rebut ofertes de bon nombre de llogadors de bicicletes, que establiran preus reduïdíssims el dia 7, al matí, per als que utilitzin bicicletes per a córrer a la Festa del Pedal.

La Comissió es reuneix diàriament al local de la U. V. E.

CARRERES DE CAVALLS

Com els anys passats, hi haurà també en l'actual el servei dels cotxes automòbils que, sortint de la Plaça de Catalunya, es dirigiran a l'Hipòdrom dels dies de carreres.

També hi haurà el de cotxers riants des de la parada del tramvia a l'Hipòdrom, fent aquests el primer viatge des de l'esmentada plaça.

El tren especial, que tant del gust del públic fou l'any passat, sortirà de l'estació de França, despatxant-se els bitllets d'anada i tornada a les taquilles de l'estació, a les del Baixador i també a la del teatre de Novetats.

A la relació de quadres que participaran en la propera reunió, que ja n'hem donat compte, s'hi ha d'afegir la de don Macià Murió i la de l'aseva filla, que transmetran un bon lot de cavalls.

S'assegura també l'arribada d'alguns representants de la del marqués de San Miguel, entre els quals s'hi trobarà probablement el famós cavall nacional «Antonio», que acaba de guanyar el Gran Premi de Sevilla contra «Tambour», del senyor duc de Toledo.

TIR NACIONAL

Segons costum d'any anterior, el

vinent diumenge, a les nou del matí, se celebrará al camp de la Bota una tirada per als senyors socis de representació a Barcelona del Tir Nacional, en les següents condicions:

Arma: Fusell, mosquetó o carrabina mauser, visiblement reglamentària.

Distància: 300 metres.

Blanc: Circular d'un metre.

Dispar: 15 en una sola sèrie.

Posició: Lliure de les quatre reglamentàries.

Classificació: Al major nombre de punts dels deu impactes majors.

Matrícula: Una pesseta.

Premis: Els que oportunament s'assenyalaran.

BOXA

Al Frontó Comtal va celebrar-se la vetllada a base dels notables boxejadors Batling-Siki i Baker, ambdós reconeguts pel nostre públic com a primeres figures de «rings».

Una bona organització sempre ha de merèixer el concurs dels amants de la boxa, i aquesta, el programa de la qual era esplèndid, es veia afavorida per la concurrència d'un públic ben nombros, oferint el local un aspecte brillantíssim.

Com hem dit, la preparació era bona, i el seu desenrotllament va respondre degudament als desigs de quants aïrets per la bellesa del programa, assistiren al Frontó Comtal.

En Vonna i En Montero feren un bonic combat nul, i En Villar va posar fora de lluita En Salvany, al segon assalt. L'Ubach i l'Alis combaten en bon encontre, sorprenent a tothom l'actuació del primer, que va portar-se admirablement. Durant els primers assalts va dominar, més en acabat, va produir-se l'eterna qüestió, i va veure enderrocar-se ràpidament el seu triomf, decantant-se aquest pel jove Alis, una vera esperança de l'esdevenidor.

Força notable esdevingué igualment l'encontre Agrel-Anderson. El primer és un boxador precís i temible, i gràcies a l'esplèndida forma del seu adversari, aquest no veié perdre la lluita pel K. O., que veié ben a prop.

En el segon assalt l'Anderson va caure dues vegades, i des d'altres que lluita per la grossa voluntat que va encoratjar-lo, aconseguí mantenir una lluita plena d'interès, en la qual el públic veia immobilitat el «fora de combat». Va guanyar el francès, i una xaradora ovació va dedicar-se al vencedor, i de falsó especial al vençut.

Finalment, pugem al «ring» els dos negres Batling-Siki i En Baker, i malgrat la creença que el primer obtindria un fàcil triomf, en Baker es va mostrar extraordinàriament gran, afrontant amb energia la fermeza del seu contrincant. Els assalts es van desenrotllar emocionants, bells, i el públic no es cansa de premiar l'actuació d'ambdós mestres. Així es pot qualificar el joc fet pels dos combatents, i amb tota sinceritat hem de dir que En Baker va agradar molt més.

La victòria donada a En Batling-Siki fou rebuda desagradablement, puix s'esperava la seva perduda. Nosaltres no farem tant, però esperarem més del guanyador.

Per al vinent dia 4 de maig es prepara una vetllada popular, a base d'En Robert-Melero.

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA JUPITER

Per a demà, té assenyalada aquesta entitat una excursió seguint l'itinerari de Caldes de Montbui, Sant Feliu de Codines, Sant Quirze Safaja, Castellví, Saura Negra i Centelles.

Se sortirà a les sis per l'estació del Nord.

La Secció Ciclista que novellament ha quedat constituïda dins l'Agrupació, celebrarà el seu debut, diumenge, amb una excursió matinal, a la Font de les Eures (Sant Fost), sortint de davant del casal, a les sis del matí.

Artístiques

L'agrupació editorial de bibliòfils «Els amics dels bells llibres», que tan belles mostres de la seva activitat ha donat, ha organitzat al Saló Ribas, del carrer del Consell de Cent, 323, una Exposició de conjunt de l'obra gràfica de l'Oliva de Vilanova.

Aquesta Exposició s'obrirà al públic el dia 6 del vinent mes de maig, segons el cartell amb que s'anuncia.

Espectacles

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, desena de propietat i abonament. A les nou: L'òpera **MANON**, pels cèlebres artistes **VIX** i **LAURI VOLPI**, senyors Antonoff i Torres de Luna. — Demà, tarda, a dos quarts de quatre última de **TANNHAUSER**, pels cèlebres artistes senyors Oshmen i Leidor i senyors Schubert, Schlusons i Marowsky. Mestre Eritz Reiner. — El dimarts: **LOHENGRIN**. — Pròxima setmana: Estrena de **GENIO ALEGRE**.

Principal Palace

Piaça Teatre, 2 i 4. Telo. 5125 i 4736 A. Avui, dissabte, a les deu de la nit,

164

representació del famós espectacle

LA REVUE EN ZIG-ZAG

Demà, diumenge, tarda, a les quatre,

MATINEE A PREUS POPULARS

165 representació de la famosa revista **LA REVUE EN ZIG-ZAG**. Nit, a les deu: 166 representació de **LA REVUE EN ZIG-ZAG**.

Teatre Català ROMEA

Avui, dissabte, tarda, a les cinc: L'emocionant i sensacional obra en quatre actes, del doctor E. de Rothschild, traducció de J. Montero, **EL CADUCEU**. Nit, a dos quarts de deu: Funció a profit de les Escoles de «Catalunya». Associació Autonomista del Districte V: El grandios espectacle, la pel·lícula extravagant en tres actes i deu quadros, original del notable autor i actor En Joaquim Montero,

UN MIRACLE A BARCELONA O

LA QUESTIO ES PASSAR L'ESTONA prenent-hi part tota la companyia. Títols dels quadros: I. Xampany d'honor. — II. La proposició. — III. La metamorfosi. — IV. Les inspiracions. — V. A voluntat per hora. — VI. Ja la ballem! VII. El capbussó. — VIII. El fons del mar. — IX. El jardí de les Fonts. — X. El nou Pygmalí. Deu decoracions noves de Batlle, Amigó i Colmenero. Vestits i acompanyament, tot exprés per a l'obra. Il·lustracions musicals de

NA CANDIDA PEREZ MARTINEZ. Demà, tarda, a dos quarts de quatre: **LA XINEL·LA PRECIOSA O GARDIO I GUIMAR**. A dos quarts de sis, i nit, a les deu: El veritable èxit

UN MIRACLE A BARCELONA O

LA QUESTIO ES PASSAR L'ESTONA Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE TIVOLI

Gran Companyia d'òpera i sarsuela. Direcció: Josep Llimona. Mestres directors i concertadors: Francesc Palos i Antoni Capdevila. Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, colossal i vermunt a preus populars.

Butaca, 2 pessetes. General, 0'50

Primer: la joguina còmico-lírica en un acte i dos quadros, música del mestre Valverde (fill).

EL ESTUCHE DE MONERIAS

per les senyoretes Calzado i Conti, i els senyors Fuentes, Oya, Acuviva, Garrido, etc. Segon:

LOS BUSCADORES DE ORO

(Escenes de la vida americana) en dos actes (el segon dividit en tres quadros) i un anunci periodístic, original i en prosa de N'Aurell G. Rendón, música del mestre Rafel Millán. Protagonistes, els eminents artistes **LLUISA VELA** i **EMILI SAGI-BARBA**. Intèrprets: senyoretes Isaura i Fàvaro i els senyors Castro, Gorgé (P.), Acuviva, Llimona, Oya, Oliva, etc. Cinc decoracions noves de Bulbena i Girbal, 290 vestits confeccionats a la casa Paquita. Sabateria, atrezzo, etc., tot exprés per a la dita obra. Presentació luxosa i apropiada. Nit, a tres quarts de deu. Primer: la sarsuela en un acte i tres quadros, música del mestre Manuel Fernández Caballero.

EL CABO PRIMERO

per la primera triple Claret Panach, i els senyors Fuentes, Gorgé (M.), Acuviva, Iglesias, Oliva, Oya, etc. Segon:

ESTRENA A ESPANYA

de l'òpera en dos actes (el segon dividit en dos quadros), libre de Joan Eugenio Morant, música del mestre Joaquim Cassadó,

EL ABATE BELLA ROSA

per les senyores Iglesias, Fàvaro, Martínez, Ferrer, Viladome, Conti, etc., i els senyors Iglesias, Goula, Gorgé (P.), Llimona, Segura, Fuentes, Oliva, Gorgé (M.), Cortis, Alcalá, Acuviva, Oya, etc. Cinc decoracions noves dels celebrats escenògrafs Bulbena i Girbal. Riquíssima sastreria de la casa Paquita. Luxosa i adequada presentació.

Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre «Las golondrinas», per la primera triple cantant Emilia Iglesias, i «El abate Bella Rosa». Nit, a tres quarts de deu, «Los buscadores de oro», pels eminents artistes Lluïsa Vela i Emili Sagi-Barba, i «El abate Bella Rosa». — Dimarts, dia 2 de maig, funcions en honor i benefici de l'eminent artista

EMILI SAGI-BARBA

Tarda, a dos quarts de cinc, a preus econòmics, «Los buscadores de oro» i «La ciudad eterna». Nit, a les deu, «El guitarrico», «Marina» (en català), i les cançons «Alma brava», de Galobardas-Quirós; «El timbal del Bruch» de Montero-Zamacois, i «Nena», de Puche-Zamacois, cantades per l'eminent artista **EMILI SAGI-BARBA**. Es despatxa a comptaduria.

Dimecres, dia 3, nit. Debut de la primeríssima Companyia d'òpera italiana, d'**ENRICO PANCANI**, amb la famosa òpera, **LA PRINCIPESSA DELLA OZARDA**. Mireu l'anunci especial.

Gran Cafè Restaurant Tivoli

Grans concerts cada dia, tarda i nit pel renomnat **QUINTET VILA**. Econòmic i esmerat servei a la carta. Servei d'automòbils, especial de la casa. Preus econòmics.

Teatre Tivoli

Esdeveniment artístic. 10 úniques funcions, 10, per la primeríssima Companyia italiana d'òperes de **ENRICO PANCANI**

Primera triple còmica, Dora Tkeor; primera triple cantant, Dora Domar.

DEBUT, DIMECRES 3 DE MAIG

nit, amb la famosa òpera,

LA PRINCIPESSA DE LA OZARDA

Dijous, estrena de l'òpera

LA SILE

Grandios èxit del cèlebre compositor Pietro Mascagni. — Queda obert l'abonament per a les deu funcions de nit, i es despatxa a comptaduria per a les dues primeres representacions.

Teatre Novetats

Companyia Còmico-Dramàtica **ENRIC BORRAS**

Avui, dissabte, tarda, a les cinc: Darrera representació de la comèdia en tres actes, obra pòstuma de don Benet Pérez Galdós,

ANTON CABALLERO

Magistral interpretació d'Enric Borrás i la seva companyia. Nit, a les deu. REESTRENA del drama en cinc actes, de don Benet Pérez Galdós.

EL ABUELO

insuperable creació de N'Enric Borrás. — Demà, tarda, a dos quarts de cinc: **EL ABUELO**. Nit, a les deu: La comèdia dramàtica de don Pere Muñoz Seca, **LA CARTERA DEL MUERTO**. — El dilluns: Estrena del drama tràgic en tres actes **EL CAUDAL DE LOS HIJOS**, original de don Josep López Pinillos (Parmeno).

ELDORADO

Companyia de Sarsuela del

TEATRE APOLO DE MADRID

Avui, dissabte, tarda, a les cinc. Gran Matinée. El divertit entremès **LA MAGDALENA TE QUIE**. Gran èxit, en la seva reestrena, de la sarsuela còmica en un acte, dividit en cinc quadros, de Carles Arniches i Enric Garcia Alvarez, música del mestre Lleó,

EL CUARTETO PONS

i el sàinet de costums madrilenys, en un acte, dividit en tres quadros, en prosa, original de Carles Arniches, música dels mestres Valverde i Serano,

EL AMIGO MELQUIADES

Nit, a les deu: La sarsuela en un acte **EL CUARTETO PONS**, i l'èxit del dia a Barcelona, el sàinet en sis quadros, disposats en dos actes, de Muñoz Seca i Pérez Fernández, amb il·lustracions musicals del mestre Guerrero.

EL NÚMERO 15

Demà, diumenge, tarda: **PUNTA DE**

VIUDA, EL CUARTETO PONS i **SE-RAFÍN EL PINTURERO**. Nit: **EL NÚMERO 15** i **TE LA DEBO, SANTA RITA**. — El dilluns: **TRIANERIAS**.

Teatre Victòria

Direcció: VALLEJO

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc. Colossal vermut musical **Caballé**, Mainón, Fabregat. Primer: «Los cadetes de la Reina»; segon: «La alsaciana»; tercer: «La canción del olvido». Nit, a tres quarts de deu. Primer: «La alsaciana»; segon: reestrena de «La divisa»; tercer: «Caballería Rusticana»; quart: «La Macarena». — Diumenge, tarda i nit, grans funcions.

TEATRE COMIC

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc. L'òpera en tres actes, «La holandesa». Butaca amb entrada, 1'50. General, 0'50. Nit, a dos quarts de deu. Primer: «El cantinero del Tercio»; segon: el gran succés de broma en dos actes, «La cortesana de Oman»; tercer: reestrena de l'òpera en un acte, «Los mosqueteros». — Demà, diumenge, tarda i nit, grans funcions.

Teatre Poliorama

Avui, dissabte, tarda, a les cinc. Matinée popular. Butaca amb entrada, una pesseta. «Amores y amorfos» (quatre actes). Nit, a les deu. Popular. Butaca amb entrada, dues pessetes. «El multimillonario» (tres actes). — Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre. Primera secció. «Amores y amorfos». A les sis, secció especial, i nit, a les deu. Gran moda. «El multimillonario». — Dimecres, 5 de maig. Nit, estrena a Barcelona del passatemps en tres actes de Paradas i Joaquim Giménez, «Los pollos bien». Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE GOYA

Telèfon 5112 A.

Companyia de Ricard Calvo

(Penúltim dia)

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de sis. Matinée a preus populars. Butaca amb entrada dues pessetes. Cartell còmic, **LAS DE CAIN**. Nit, a les deu. Benefici d'En Ricard Calvo. Gran moda. Reestrena del drama en vers de Lope de Vega, **EL CASTIGO SIN VENGANZA**, i lectura de poesies pel beneficiat. — Demà, diumenge, comiat de la companyia. Tarda i nit **EL CASTIGO SIN VENGANZA**. A la tarda començarà amb «Pido la palabra».

Coliseu Pompeia

Travessera, 8 i 10. - Telèfon 272 G. Avui, dissabte, dia 29, nit. Benefici dels empleats.

LOS POBRES DE MADRID

Demà, diumenge, tarda, a un quar.

de cinc, i nit, a dos quarts de deu

LOS MARTES DE LAS DE GOMEZ

(un acte)

QUE AMIGAS TIENES, BENITA

(tres actes)

Teatre Círcol de Sans

Gran companyia còmico-dramàtica de **MIQUEL ROJAS**. Demà, diumenge, a dos quarts de quatre de la tarda

BRUNO EL TEJEDOR

(dos actes, d'en Ventura de la Vega)

LA PRISA

(tres actes, dels germans Quintero)

SALO ESLAVA

ANTIC LOCAL DEL CINE - DORÉ

Temporada popular de varietats

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Exit de la famosa pel·lícula americana, **EL TIGRE REIAL**, creació del cèlebre actor Frank Mayo. Debut de la notable gimnasta **MISS FILLOS**. Succés dels malaristes **THE SALTONS**. Exit de la gentil ballarina **DIABOLINA**. Exit del rei del cigarret **Gran OLIVARES**. Comiat de la cançonetista mexicana

Evan Stachino

Estupenda presentació. Luxós vestuari Magnífic repertori. — Demà, diumenge, debut de la sobirana dels cants regionals

OFELIA DE ARAGON

Diumenge, nit, estrena de l'última producció de la cèlebre artista Francesca Bertini, L'ESFINX.

PALACE CINE

Avui, dissabte. Extraordinaris programes. Projectió de les notables pel·lícules: UN TRET A LA NIT; FRANÇA QUE RENEIX; EN MICOLIN VA A L'ESCOLA; LA CARA GROGA; ESCOLA DE BALL; l'interessant film de gran argument, TIGRE REIAL, pel famós actor Frank Mayo. — Demà, diumenge, d'onze a una. Gran matinal. Tarda, de quatre a sis i de sis a vuit. Nit, a les deu. Extraordinaris programes. A la sessió de la nit, estrena de la gran exclusiva L'ESFINX, per la cèlebre Francesca Bertini.

Diorama

Selecció de programes per avui. Exit grandios de la sensacional super-serie «La lluita contra el destí», per William Duncan, episodis 7 i 8; «Anne-ta»; «Fruits de passió»; «Les xarxes de la llei»; «Senyors... la gran notícia» comica de broma continua. — Demà, diumenge, grans sessions a la tarda. Nit, augment de programa i estrena dels episodis 9 i 10 de «La lluita contra el destí», per Duncan.

TEATRE GOYA

Dimarts 2 de mag. Reparició del GRAN RAYMOND

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda
Notable sextet Jordà-Moltó. — Avui,

dissabte, penúltim dia de l'èxit formidable del Programa Ajuria «L'Aligot», una veritable joia de la cinematografia, gran creació de Charles Ray. Exits: «Nit de lladres», preciosa comèdia; «Micolin va a l'escola», comica; «Casa i veuràs». — Demà, gran estrena: «Vida social», formosa comèdia per la gran artista Katherine Macdonald, primer premi de bellesa a Nova York. Art, luxe i riquesa insuperables. — Dimecres, Programa Ajuria: «De nord a sud», per l'inimitable Douglas Fairbanks.

Pathé Cinema

Rambra de Catalunya, 37
La projecció més fixa i més clara de Barcelona.

Avui, magnífic programa. Sessió continua de dos quarts de cinc a les dotze de la nit. La pel·lícula de gran broma «Com es crien els neus»; la preciosa comèdia alemanya «Nit de lladres». L'èxit dels exits l'ha constituït a Barcelona la 1.ª jornada de

L'ATLANTIDA

magnífica pel·lícula, joia de l'art francès, segons la cèlebre novel·la de Pierre Benoit, interpretada per Stacia Napierkowska. Única pel·lícula que ha aconseguit sostenir-se en el cartell durant cinc mesos consecutius al Madeleine Cinema de París. Originalíssim assumpte. Fantàstica presentació. Exit. Exit. Ningú deixarà de veure-la.

EL MARTIRI D'UNA DONA

(La Pocharde)
en dotze capítols.
Nota. — «L'Atlantida» es projectarà a la tarda a dos quarts de set, i a la nit a tres quarts d'onze.
Demà, diumenge, gran sessió matinal d'onze a una.

Teatre Goya

Dia 10 de maig
Companyia de sarsuela
i vers de
Enric Chicote i Loreto Prado

Palau de la Música Catalana

CONCERT DANIEL
Demà, diumenge, a tres quarts de deu del vespre, primer recital de PLANO DEL CÈLEBRE CONCERTISTA

Rubinstein

Programa: Bach, D'Albert, Chopin, Schumann, Scriabine, Prokofiev, Debussy, Falla.
Es despachen localitats per aquest concert i segueix obert l'abonament, de tres a set de la tarda, a l'Administració del Palau.

ELDORADO

Demà, dia 30 d'abril, a les onze del matí. Quart concert de la 13.ª Serie de Matins Liriques Populares, de l'Orquestra Simfònica de Barcelona. Obres de BORODINE, PAHISA, SANTOLÍQUIDO, RACHMANINOW, P. DUKAS, Pianista: Charles Josep Gacituega. Direcció: Mestre Lamote de Grignon. Localitats: Chas-saigne Frères, Claris, 45.

FUTBOL

Extraordinaris partits entre el famós CIVIL SERVICE de Londres, i el

F. C. Barcelona

dies 29 i 30, a les quatre de la tarda, al camp del F. C. Barcelona.
Venda d'entrades i localitats des de les quatre a les nou de la nit, a les oficines del Club. Les localitats abonades sols seran reservades fins a les nou del vespre de la vigília dels partits.

TERRA BAIXA

de N'Angel Guimerà, en pel·lícula
Pròximament....

Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria Festes del XIX Aniversari de la seva fundació

Avui, dissabte, a les deu de la vetlla, concert a càrrec de ORFEÓ GRACIENC dirigit pel mestre JOAN BALCELLS. Diumenge, dia 30, a les quatre de la tarda

Audició de Sardanes

per les celebrades cobles: Els Rosinyols, de Castelló d'Empúries, i La Principal, de L'Escaló.
A les deu del vespre, representació de la tragèdia en tres actes de N'ANGEL GUIMERA
Judit de Welp
per l'Escola Catalana d'Art Dramàtic que dirigeix N'Adria Gual.
Detalls per programes especials.

Frontó Principal Palace

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, dos grans partits a cistella. Nit, a un quart d'onze, escollit partit

a cistella. HERNANDO i VEGA contra VICENTE i BERRONDO gran.

TURÓ PARK

Park de Moda

Preciosos roserar, amb milions de roses, noves i nacionals atraccions. Esmerat servei de Cafè-Restaurant.
Entrada de passeig: 0,50 cèntims.
Demà, diumenge, grans programes amb atraccions festives.

Palau de la Indústria

del Parc de la Ciutadella.
Avui, a les quatre de la tarda, inauguració oficial i vernissatge de l'EXPOSICIÓ D'ART DE 1922. Magnífica instal·lació holandesa.

Carreres de cavalls-HIPODROM

Dies 7, 14, 21, 28 i 29 de maig i 4, 11 de juny. Preus, impostos i preses: Tribunes, 10 pessetes; entrada general, 125 pessetes.
Abonament: Els vuit dies 50 pessetes. Despatx abonament i localitats Teatre Novetat i El Ingenio, Rauriel, núm. 6. Telèfon núm. 4007 A. Tren especial dies carreres i servei autobús.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. PRECIOSILLA, la reina dels brillants. Cada dia Aperitíf i Tè. Tàngo.

Serveis de la Companyia Trasatlántica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME

El vapor ANTONIO LOPEZ
sortirà el 29 d'abril de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana i Veracruz.

El vapor ALFONSO XIII
sortirà el 17 de maig de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge per a Costafirme i Pacífic amb trasbord a Havana.

El vapor MONTSERRAT
sortirà el dia 10 de maig de Barcelona, el 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Colón, Sabanailla, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.

LINIA DE BUENOS AIRES

El vapor REINA VICTORIA EUGENIA
sortirà el dia 4 de maig de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

LINIA DE FILIPINES

El vapor G. LOPEZ Y LOPEZ
sortirà el dia 4 de maig de Cadix i el 9 de Barcelona, cap a Port-Saïd, Colombo, Singapore i Manila.

LINIA DE FERNANDO POO

El vapor CATALUNA
sortirà el dia 2 de maig de Barcelona amb escales a València i Alacant, i el 7 de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermèdies i Fernando Poo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlántica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Canadà Nova York i la Línia de Barcelona i Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fil.

SERVEI COMERCIAL

El vapor «REINA MARIA CRISTINA» sortirà el dia 3 de maig de Bilbao; el 4 de Santander, el 5 de Gijón; el 6 de Coruña i el 7 de Vigo, cap a Nova York i Havana, admetent càrrega i passatgers.

Callicida ESERIVÀ

Unie remei d'èxit segur
per a

Ulls de Poll i Durícies

De venda en les principals farmàcies
DEPOSITARIS: J. ULLACH I C.ª BRUCH, 49

— Los del Congo eran negros
y hoy son blancos.
— ¿A qué deberan tanta ventura?
— A usar a diario, para el baño, Colonia PECA-CURA

JOVENTUT PERPETUA

Sabó, 1,50. — Crema, 2,50. — Polvos, 1,50. — Aigua cutània, 5,00.
Aigua de Colonia, 3,50, 6, 10 i 15 ptes. segons frasc. Locions
per al cabell, 4,00, 6,00 i 10 ptes. segons frasc.

Darreres creacions

Productes serie «IDEAL»
ACACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jericó, ADMIRABLE, Matinal, OMBRE, Rocio Flor, ROSA Vértigo, OLIVELL, Muguet, VIOLETA, Jazmín.
Sabó, 3. — Polvos, 4. — Locions, 4,50, 7,50 i 10 ptes. segons frasc.
Esencia per al mocador, 15 cèntims frasc amb estolç.

CORTÈS GERMANS - BARCELONA

PRIMAVERA 1922

Han arribat les famoses llavors nord americanes
PAKRO
de ràpida germinació, per a hortes i jardins
De venda: Magatzems «El Siglo», Rambla Estudis, Vicens Ferrer, Plaça Catalunya, 12. — A. Batlle, Claris, 101. — M. Batlle, Rambla de Catalunya, 51, i F. Ponsà, Claris, 33.

Fàbrica de Flors, Coronas i Plantes

Tot el que s'ecessita per a fer-les
Antiga T. COSTAS Falla, 13 i 15, pral

Catarro dels nois

«L'Anti-catarro BOUQUON», és el veritable específic actiu ditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena o tos de les criatures.
Dipòsits: Farmàcia de l'Antic Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

SERVEI MARÍTIM BARCELONA-ASTURIAS

Pròximes sortides:
Cap a Gijón - Vapor Carolus.
» Musel - » Inocencio Figaredo.
admetent carregament fins el dia 30
Consignatari: R. DELGADO
Mercé, 3, entresol Telèfon 5555 A.

A Montserrat

Colònia Puig, es lloquen xalets, completament equipats, lloc fresc, altura 600 metres sobre el nivell del mar. Boscos, aigua superior a deu minuts del Monestir, en auto. Informes: Rambla de Catalunya, 52, principal, 2.ª Telèfon 2.200 A.

Midons

(Fàbrica) de absoluta puresa de blat i d'arròs, de primera de segona classe, en gra, en pols i torrat, per Aprestos, Estampats, Confiteries, Perfums, etc. Especialitat en pols impalpable del d'arròs per a pastries.
PREUS LIMITATS A L'ENGROS I A LA MENUDA
D. MERCADER, Cortines, 9. — Telèfon S. P. 1205

AVISOS

Petits capitals

cooperació personal i local, per a la fabricació d'articles nous, pràctics i de consum, s'ofereixen. Escriure a «LA VEU», núm. 58.

Vendes

Fàbrica de panyeria i drils de VALENTÍ SOLER

Assortit immens en Gabardines, Estams, Frescos i Xevrots. Esta ms novetat, des de 6,50 pessetes metre, fabricats a Sabadell. Venda de retalls els dijous i dissabtes. Avinyó, 7, entresol, cantonada Fernando.

Fotògrafs, ambulants

venen una màquina «a la minuta» completament nova, baratíssima. 1.ª: Sant Antoni, núm. 44. 2.ª: La Sana.

PANYERIA

J. MIR VIVES, S. A. Ronda Sant Pere, 15. Per a senyors senyors i nens. Drils, Frescos Australs, Pantalons de corte. Gèneres blaus i negres. Preus incomparables. Recomanem bons sastrers i econòmics. Venda de retalls cada diumenge.

Lloguers

Pianos

de lloguer de v. r. preus. Bruch n.º 78, entresol. C. BIEGER

A ESPLUGA DE FRANCOL

es llogaran dos espaisos p. p. amb vista al camp, aigua, i electricitat. Informar: Plaça Sant Jaume, 6, cantonada Jaume i Botiga.

Traspassos

TRASPASSOS d'una a dues portes, Rambla Catalunya, 60

Laboratori especial per

ANALISIS MODERNS D'ORINA

Demant's el follet il·lustrat Dr. VELLVE, Professor Aus. de la Facultat de Farmàcia, Fernando, 58.